

cem akaş

19

1. Akacak Kan.

- (1) Avucundan akan kana bakarken, o güne dek yazmış olduğu biçimde yazmayı sürdüremeyeceğini, bambaşka birşeyi bambaşka bir dille anlatması gerektiğini anladı.
- (2) Ekmek bıçağının yanlış kullanımı: Sokak kapısının altına çekeceği süngerini ahmakça bir yoldan kesmeye çalışırken yarı başparmağıyla işaret parmağının arasını; sardığı bez hızla kızıştı.
- (3) Birtakım güvenceler edinmek için harcamıştı keskin dilini, bunu yaparken hem kendini ayakta tutan, ona can veren özüne ihanet etmiş, hem de sanatını –o iki parmağın birbirine dokunabilmesi değil miydi tüm sanatın ve tekniğin temeli? – kendi elleriyle satmıştı.
- (4) Bu kan boşa akmamalıydı; M de kalem tutmayı sil baştan öğrenmeliydi.
- (5) Bunun ilk adımı, dilediğini dilediğince yapabileceği sanısından kurtulmak, Kendini Yazdıran'a kendini ve kalemini hizmetkar kılmak, bağımsızlık sevdasıyla isyan etmeye kalkışmadan ona aracılık etmek, bunu da onurların en büyüğü saymaktı.
- (6) Gerçek'ten daha edebi, Edebiyat'tan daha gerçek olacaktı bu bambaşka kitap; o güne kadarki tüm arayışları, ona yönelebilmek içindi, M'nin bütün yolları, o bilmesede de bu kitaba çıkıyordu.
- (7) Avucunun sızısı geçmek bilmiyor, kan dinmiyordu, M'nin başı dönmeye başlamıştı; hastane yolunda, taksinin arka koltuğuna sinmişken, kendisini yolundan çelmeye çalışanları düşündü – kimilerinin övgüsü, kimilerinin yergisi, pek çoğunun da ilgisizliği onu yanıltmış, yazmakla yükümlü olduğu şeyin enikonu uzağına sürüklemişti.
- (8) Yine de bu dış etmenleri suçlamak, kolayından kendini temize çıkarmak olurdu; M adam olsa, kendine biçtiği kefenin içini dolduracak cüssesi olsa, o etmenlerin hepsini alaşağı etmeyi, yerlerde süründürmeyi, hiçbirine pabuç bırakmamayı bilirdi; cümlesi birlikte gelse tek bir fiskesi yeterdi.
- (9) Bunu becerememiş olmanın acısı içine çökünce M kanayan elini unuttu, hastaneye vardığında orada ne aradığını bir an toparlayamadı; parasının üstünü almadan acil kapısından girdiği sırada bir kez daha, Kendini Yazdıran'ın en sadık hizmetkarı olmaya yemin etti.

2. Kırılmayan Kalem.

(1) M, Gerçek'ten daha edebi, Edebiyat'tan daha gerçek olacak bir kitap yazılacaksa, deliliğin belirgin bir avantaj sağlayabileceği düşüncesine kapılıyordu zaman zaman; ne yazık ki M deli değildi.

(2) Yine de dikkat çekici, hatta ödüllendirilmesi gereken, çok önemli bir özelliği vardı M'nin: Doğal olarak ahlaklıydı, hem gündelik hayatta, hem de yazdıklarında.

(3) Ahlaklı bir yazar: Hak, adalet, suç, ceza, iyilik, kötülük gibi kavramları hissederek yazmak başka, bunları yazarlığın aletleri olarak kullanmak başka, bunlara hiç bulaşmadan yazmak başka olsa gerekti.

(4) M'nin ahlak kavrayışı, ahlak duygusu gerçekten de çarpıcıydı, en azından karısı öyle demişti: Onu yazmaya (ve daha pek çok şey yapmaya, örneğin evlenmeye) yönlendiren kişi H olmuş, M'nin bir dahi olduğuna ve bir gün dünyanın en iyi kitaplarından birini, birkaçını yazacağına yürekten inanmış, M'nin ünlü bir yayıncı olan dayısını da inandırmıştı.

(5) Kocasının alçakgönüllülüğü H'ye hep bir zaman kaybı olarak görünmüş, yayın piyasasını sarmış bayağı, düzenbaz, dedikoducu, kış yalayıcı, kötücül, bulaşkan, fesat, açgözlü, soysuz, malgöz onca pezevenk ve orospunun arasında M'nin alçakgönüllülüğünün, kendini geriye çekişinin hiçbir anlamı olmadığı gibi, kendi aleyhine işleyen kötü bir huy olduğunu yıllarca söylemişti.

(6) Dayısının tüm desteğine karşın M'nin kitapları birkaç binden fazla satmamış, bu durum da ülkenin edebiyat camiasında alay konusu olmuştu; aynı yayınevinden kitapları çıkan, romanları çok sayıda yabancı dile çevrilmiş ünlü bir yazar, M'nin yazdıkları için "eski zaman yazarlarının modası geçmiş sayıklamaları" bile demişti.

(7) H, bu adamların ve kadınların hepsinin çok yakında günlerini göreceğini, en adi çingene pazarına çevirdikleri yayın dünyasının gün gelip tümüyle çoraklaşacağını ve onların kökünü kurutacağını, engellemeye, yok etmeye, unutturmaya çalıştıkları onlarca yetenekli yazarın ahının tutacağını ve asıl onların tümüyle unutulup gideceğini, ama pişmanlıklarının işe yaramayacağını söyleyerek M'ye moral vermeye çalışmıştı.

(8) Dayısı da M'ye, yazmanın sabır işi olduğunu, çevresindeki kötü örneklerle bakarak kendini ölçmemesi gerektiğini, yazarlığı bir meslek olarak gören ve bunun gereklerini yerine getirenlerin elbette kendi aralarında bir tür lonca sistemi kurup yaşatmaya çalışacağını ve bambaşka dertlerle yazmaya soyunanları aralarına almayacaklarını, Edebiyat'a ve Gerçek'e hiçbir bağlılığı olmayan, okurun nabzına göre şerbet vermekte mahir bu tüccar terzilerin Zaman Köprüsü'nden

geçemeyeceğini (aynen öyle demişti - “Bunların hiçbiri Zaman Köprüsü’nden geçemez”) bir akşam yemeğinde, sesinin yükselmesine aldırış etmeksizin bildirmişti.

(9) Bu sözler M’yi genellikle cesaretlendirir, metanet aşılır, sabrederse ve alaylara kulak tıkarsa sözünün değerinin anlaşılacağına yeniden inanırdı.

(10) Ne yazık ki M’nin önce karısı ve oğlu bir trafik kazasında, ardından dayısı kalp krizi sonucunda bir yıl kadar önce, birbirlerinin peşisıra ölmüş, geçen sürede M’nin durumu daha da kötüleşmişti; artık ne onu avutacak ve güç verecek, ne de yazdıklarına profesyonel destek sağlayacak birileri vardı yaşamında.

3. Sarınmış.

(1) Kendini Yazdıran olarak andığı o zorlu kitap üzerinde çalışmaya kırk yaşında, demek ki bundan dokuz yıl önce başlamıştı; geceleri kalkıp saatlerce masa başında oturur, bazı geceler sayfalar dolusu yazıp ertesi sabah çöpe atar, bazı gecelerse tek bir cümlele burasıyla oynar, ama sabah olduğunda onu da çöpe atardı.

(2) Bu gecelerden birinde, adlarını bilmediği bazı gece kuşlarının –şehrin göbeğinde gece kuşlarının var olmasına şaşırılmıştı – ötüşleri, genel uğultunun üstünde gezinirken, hastalarla, gezginlerle ilgili birşeyler yazmaya başladı.

(3) Hastalar da, gezginler de dünyada birşey arıyor, ama ne aradıklarını kimseye söylemiyorlardı; o yüzden kimileri hastaların şifa, gezginlerin hazine aradığını varsaymıştı, kimileriye hastaların da, gezginlerin de ne aradıklarını kendilerinin de bilmediğini iddia etmişti.

(4) İşin ilginç, bu iki varsayım da doğrudu – bir tür şifa, bir tür hazineydi aranan, ama ne tür olduğunu kimse bilmiyor, bulunduğu tanınacağı düşünülüyordu.

(5) Öte yandan, iki varsayım da yanlış, en azından eksikti – gerçekte gezginler şifa, hastalara hazine peşindeydi; gezginler arama hastalığından kurtulmaktan başka birşey düşünmüyor, hastalara ölmeden önce dünya nimetlerinin tümünü tatmak istiyordu.

(6) Hastaların ve gezginlerin acıklı ve ibret verici hikayesini büyük bir hızla, engellenemezcesine yazan M, kalemini bıraktığında bir titreme nöbetine tutuldu; çalışma odasında bulundurduğu battaniyeye sarındı ve zangır zangır titreyerek sabahı etti.

(7) İşe gitmek üzere –karısının dış ticaret şirketinde yönetici olarak çalışıyordu – H'nin hediyesi spor arabasına bindiğinde belki de ilk kez Söz'ün ağırlığını gerçekten hissetti M, bu Söz'ün kendisine emanet edildiğini, gün boyunca kendi işiyle uğraşsa bile insanların söylediklerini sabırla dinleyip gecenin gelmesini beklemesi gerektiğini anladı.

(8) Kendini Yazdıran'ın Söz'ü, gerisini halledecekti.

(9) Onun Söz'üne inanmayacaklara, onu anlamayacaklara ancak acınabilirdi; bir gecede saçları ağaran ufacık çocuklar gibi olacaktı hepsi.

(10) M kitap uğruna kaç gece uykusuz kaldığını hiç saymadı, ama saysa kendisini “adanmış” hissetmesini sağlayacak sayıda olmasına da özen gösterdi.

(11) Yine de aradan geçen dokuz yıl içinde, bu özverinin karşılığı pek tatmin edici olmadı; Kendini Yazdıran, belli ki hiç acele etmiyordu, belki de düşkünlüğüne uğramış, çekip gitmişti.

(12) Kendini fazla önemseydiği, diğer yazarları hakir gördüğü için bu duruma düştüğüne karar veren M, dergilerde eleştiri yazıları yazmaya, acıdığı yazarların iyi yanlarını öne çıkaran övgüler kaleme almaya, bir tür zekat vermeye başladı.

(13) Tek dileği, battaniyeye sarındığı o titremeli gecenin yinelenmesi, yinelenmesi, yinelenmesiydi.

4. Kuşanmış.

(1) Bu ender gecelerin ikincisinde M, kitabının yakıcı, kavurucu bir kitap olması gerektiğini gördü – okuyanların neşeyle, zevkle, eğlenerek okuyacağı keyifli bir kitap olamazdı; azap verecek, azabı hatırlatacak, hiç unutturmayacak, ateşler içinde döndürecek ve ter döktürecek bir yüzleşme kitabı olmalıydı, tüm vicdanları sorguya çekmeli, ak koyunu kara koyundan ayırmalıydı.

(2) İnanılmaz derecede yalın ama bir o kadar da aşkın anlatımının karşısında, “Ne var bunda, eski numaralar bunlar, bildiğimiz roman trükleri” diyecekler elbette çıkacaktı, işte asıl onları öyle bir yakmalıydı ki bu kitap, bir daha kendilerine gelemesinler.

(3) Bunu sağlayacak olan, on dokuzdu.

(4) Tüm kuşkuları ortadan kaldıracak, inanmayanları aptal durumuna düşürecek, kitabın Gerçek’ini ve Edebiyat’ını bağrına basacakların sayısını artıracak, bir kitabın nasıl olması gerektiğini tüm dünyaya hatırlatacak, yakıcı ateşinin sönmemesi için nöbet bekleyecek koruyucu melekti on dokuz.

(5) Sonuçta her ruh, kendi edimlerinden sorumluydu; aslanın önünden kaçmaya çalışan ürkmüş eşeklere benzemek istemeyenler – hayır, diye kendini uyardı M, böyle başlayan cümlelerin kibirden başka bir sonu olamazdı; oysa kibir, M’nin en tiksindiği şeydi.

5. Açılış.

(1) Gerçek'ten daha edebi, Edebiyat'tan daha gerçek bir kitap yazabileyim, bu yoldan şaşmayayım, gerçeği görebilenlerden olayım, edebiyatı kuranlardan olayım, karanlığa ve şaşkınlığa saplanmayayım, dosdoğru ilerleyeyim, bunun için hiç kimseye muhtaç olmayayım, ışığı hiç gözden yitirmeyeyim, görmeyi bilenler ışığımı görsün.

(2) Buydu M'nin duası.

6. İp.

(1) M'nin fazla akrabası yoktu – babasını hiç görmemiş, annesi o altı yaşındayken ölmüştü; bakımını üstlenen dayısı ve sütannesi dışında tek yakını (zaten ikisi de artık yoktu), tarih profesörü olan kuzeniydi.

(2) Kuzeni ve karısı, M'den hep nefret etmiş, hakkında çeşitli dedikodular yaymıştı; kuzeni, H'ye asılacak kadar ileri gitmişti.

(3) Kuzenin karısı, zaman içinde özel bir zevk geliştirmişti: Gazeteciydi ve çevresi genişti; M'nin her yeni kitabı çıktığında, tanınmış edebiyat dergilerinden birinde ağır mı ağır bir eleştiri yazısı yazardı takma adla.

(4) M bu yazıları kimin yazdığını bildiği halde her seferinde çok üzülür, üzüldüğü için çok sinirlenir, kuzenini ve karısını öldürmenin çeşitli yollarını düşünür, ama sonunda hep sağlam bir ipe asılmış, altlarında alevler yükselirken hayal ederdi onları.

7. Güneş Derdest Edilir.

- (1) M için asıl mesele, yalnız Gerçek'in ve Edebiyat'ın değil, kendi ruhunun da özünü yakalamak ve yazmaktı.
- (2) Bu özün pek sevimli olmayabileceği düşüncesi onu hiç rahatsız etmiyordu; onu asıl endişelendiren, özünün matah ve sözünü etmeye değer birşey çıkmama olasılığıydı.
- (3) Büyük bir ruh barındırdığının işaretlerini ona yine H hatırlatmıştı bir keresinde.
- (4) Kalabalık bir arkadaş topluluğuyla çıktıkları Doğu turunda, Urfa'nın bir köyünü gezerken, yirmi-otuz kadar adamın ufacık bir kız çocuğunu güpegündüz taşıdığına tanık olmuşlardı; diğerleri daha ne olduğunu bile doğru dürüst anlamamışken M kendini kızın önüne atmış, yara bere ve ezik içinde kalmış, taş atanlar tarafından da hastanelik oluncaya kadar dövülmüştü, ama kızı bırakmamıştı.
- (5) Mudanya'dan arabayla geçerlerken yol kenarına yığılmış yabani bir at görmüşler, inip baktıklarında atın hamile olduğunu anlamışlardı; M bir benzin istasyonundan kamyon ve adam kiralamış, atı Bursalı bir tanıdıklarının çiftliğine götürmüş, atla yavrusunun bakımını üstlenmiş, bir yıl sonra buldukları yerde salıverilmelerini sağlamıştı.
- (6) İzmit depreminde Gölcük'e ilk gidenlerden biriydi; dehşet verici yıkıntıların arasından canlıdan çok ceset çıkarmış olmanın etkisini aylarca üzerinden atamamıştı.
- (7) M bu tür şeylere pek önem vermiyordu; iyilik yapmak, iyilik yapabilmek, övünülecek bir özellik değildi ona göre.
- (8) M'nin ruh büyüklüğünden anladığı farklıydı: En büyük acıya katlanmak, en zor durumda adil davranabilmek, hiçbir zaman öfkeye yenilmemek, evrene karşı koymaya çalışmamayı becermek, evreni kavrama ülküsünü, gerçekleşmeyeceğini bile bile herşeyden üstün tutmak, kendini sakınmamak, mümkün olduğunca az şeye sahip olmak, sahip olduklarınyısa elinden geldiğince paylaşmak ve bunun karşılığını beklememek.
- (9) Deli olduğu iddialarını mesnetsiz bulurdu; ama nereye gittiğini kendisi de bilmiyordu.
- (10) Her durumda, ancak ruhu büyük bir yazarın büyük ruhlu bir kitap yazabileceğine inanıyordu.

8. İğreti Hayat.

(1) M henüz genç bir yazarken ve çok az kişi tarafından tanınırken Yazarlar Birliği, tarihinde ilk kez ciddi biçimde çalışmaya, topladığı aidatlarla yazar evleri açmaya, üyesi olan yazarları yabancı kitap fuarlarında tanıtmaya, ülke çapında okuma etkinlikleri ve yazar turneleri düzenlemeye, yazarların haklarını yayınevlerine karşı korumaya başlayınca, Yazarlar Derneği'yle arasında bir ihtilaf oluştu.

(2) İki örgüte de üye olmayan yazarlar elbette çoğunlukta idi, ama birine ya da diğerine üye olanlar arasında önce laf dalaşı, ardından hakaret ve karşılıklı davalar, en sonunda da fiziksel şiddet görülmeye başladı.

(3) Basının ve kamuoyunun da ilgisi bu gerginliğe yönelince, iki örgütü uzlaştıracak bir üst-örgütün, bir tür federasyonun kurulması gündeme geldi.

(4) Ancak iki taraf arasındaki düşmanlık öyle zehirli bir noktaya tırmanmıştı ki, kimse kimseye güvenmiyor, bu üst-örgüte katılarak öbür tarafın güdümüne girmek, kendi gücünü yitirmek korkusu herkesin elini ayağını bağlıyordu.

(5) Tarafsız bir önderlik için akla gelebilecek, yaşına saygı gösterilebilecek çok sayıda yazar vardı, ancak nasıl olduysa iki taraf da bu yeni yapının oluşturulmasında M'nin önderliğine kolayca razı oldu.

(6) M için kulis yapan tanınmış bir romancı, bir Dostoyevski vardır, bir Kafka, bir de M, demişti.

(7) M de, şu iğreti hayatta doğru bir iş yapmak amacıyla, verilen görevi kabul etti.

(8) Yeni kurulan Yazı-sal, kısa zaman içinde gerçekten de önceki iki örgütün toplamından daha yararlı ve daha etkin bir konuma ulaştı; bu noktada M, başkanlık görevini devrederek örgütten ayrıldı.

9. Saran Gece.

- (1) Karısı ve üç yaşındaki oğlunu yitirdiğinden beri M hemen her gece kendini sokaklara atar olmuştı.
- (2) Nereye gittiğine bakmaksızın saatlerce yürüyor, yorgunluktan ve uykudan bayılacak gibi olunca bir taksiye binip eve dönüyordu.
- (3) Hiç değilse birkaç saat uyuyabiliyordu böylece.
- (4) Yakın çevreyi bu şekilde tükettikten sonra, taksiyle daha uzak yerlere gitmeye, yürüyerek oralarda kaybolmaya, sonra yine taksiyle eve dönmeye başladı.
- (5) Farklı yerlerin geceleri farklı oluyordu elbette; kumaşı, rengi, dokusu farklı örtüler gibi.
- (6) Bu kayboluşlarından birinde bir oto sanayi mahallesinde buldu kendini; çamuru ziftti.
- (7) Bir dükkanın yan duvarından çıkan demire arka bacaklarından asılmış bir köpek gördü, hala canlıydı.
- (8) Dört-beş adam toplanmıştı köpeğin başına, otuz yaşlarındaydılar.
- (9) Biri iri bir bıçak çıkarıverdi, köpeğin derisini yüzmeye başladı, bu işi bilmediği belliydi.
- (10) Korkunç sesler çıkarıyordu köpek, saldırmaya çalışıyordu.
- (11) Sonunda köpeğin boğazını kesti bıçaklı adam.
- (12) Urfa'daki kız için kendini ortaya atan M, bu kez donup kaldı; bilmediği ne haller, ne insanlar vardı, o ise kalkmış, Gerçek'i de, Edebiyat'ı da aşacak bir kitap yazmaya soyunmuştu.
- (13) Gecenin içinde erkeğin de, kadının da peşinde olduğu binbir türlü arzu, birbirine benzemez binbir türlü emek ve gayret vardı.

10. Şafak Sökümü.

- (1) Bu gözlemden bir yöntem üretti M – her gece kendini kaybetmek amacıyla yaptığı yürüyüşleri, artık kendini bulma, Gerçek'i ve Edebiyat'ı bulma seferleri haline getirdi.
- (2) Gözlemekle kalmadı, kendini de gözlediklerine kattı – bir gece Binbirdirek meydanında sabahladı, Eminönü'nün kuytularında önce yaşı küçük olanlardan başlayan, sonra birbirlerini de siken tinercilerden oldu.
- (3) Başka bir gece Eyüp'ün arka sokaklarında, kavga sesleri gelen döküntü bir evin kapısını çaldı: Adamın gözleri yuvalarından fırlayacak gibiydi, kadının saçları dikilmişti, çocuksa sümük ve gözyaşı içinde, bağıra bağıra ağlıyordu.
- (4) Bu delinin, işlerine neden burnunu soktuğunu adam da, kadın da anlamadı; küfürler savurarak üstüne yürüyüp onu uzaklaştırmaya çalıştılar, ama sonra nasıl olduysa içeri aldılar.
- (5) Kadının savurgan, adamın ayyaş olduğunu, ikisinin de kaynanalarına kötü davrandığını, evi bok götürdüğünü öğrendi M.
- (6) Adama ne iş yaptığını sordu, mezar taşı yazdığını öğrendi; ölümü bilen adamsın, neden böyle harcıyorsun vaktini, diye sordu.
- (7) Bana bu azabı Allah verdi, dedi adam, kimse onun gibi azap veremez; beni cennetine alacak olan da odur.
- (8) M adamın yazdığı mezar taşlarını görmek isteyince adam şaşırıldı; karısına baktı; çocuk hala ağlıyordu.
- (9) Mezarlıkta, ilk yazdığı mezar taşını gösterdi adam – yan yatmıştı, yazıların siyahı çoktan dökülmüştü, mermer ucuzdu; yirmi üç yaşında ölmüştü kız.
- (10) Sevgilimdi, dedi adam; kocası öğrenince bıçakladı.
- (11) M adamı evine yolladıktan sonra geceyi mezarlıkta geçirdi; tan yeri ağarırken üç kadın geldi mezarlığa, sessizce ot topladılar, torbalara doldurdular, sessizce gittiler, çorba ve kavurma ve büyü yapacakları mutfaklara.

11. Sabah Saatleri.

(1) H annesine gitmek üzere arabanın arka kapısını açmıştı önce, oğlunu oturtup bağlamış, sonra M'yi öpüp, bundan sonrası, öncesinden daha iyi olacak, demişti.

(2) Bir açıdan bakıldığında, durumu çok iyiydi: Beş parasızken çok iyi kazanan bir kadınla evlenmiş, iş sahibi olmuştu; güzel ve akıllı bir çocuğu vardı; ailesi için hiçbir endişe taşımıyordu.

(3) Tek sorunu, yazar olarak adam yerine konmamasıydı; o kadar da olur, diyebilirdi, dese kimse neden dedin demezdi.

(4) Ama diyemiyordu.

(5) Çocuğunun boynu kırıldığında, karısı arabanın ön camından fırladığında orada olmadığı için kendini affedemediği gibi.

12. Sakinleşme.

(1) Bir gece M rüyasında kendini beş-altı yaşlarında gördü; mahalleden arkadaşlarıyla top oynarken üç adam yanaşıyordu yanına, alıp apartmanın arkasına götürüyorlar, üstündekileri çıkardıktan sonra göğsünü yarıyorlardı.

(2) Adamlardan biri yarıktan elini sokup M'nin kalbini çıkarıyordu; gövdeyle hiç bağlantısı olmamasına rağmen atmayı sürdürüyordu kalp.

(3) Öbür iki adamdan biri büyük bir iğneyi M'nin kalbine batırıyor, siyaha yakın renkte bir kan çekiyordu kalpten; üçüncü adam bunun üzerine kalbi eline alıyor, karlarla uzun uzun ovuyordu.

(4) Sonra üçü birlikte kalbi yeniden göğüs kafesine yerleştiriyor, arkalarına baka baka uzaklaşıyorlardı.

(5) M giyinip apartmanın önüne çıktığında maçın bitmiş, arkadaşlarının dağılmış olduğunu görüyor, ama üzüntüden çok dinginlik duyuyordu.

(6) Uyandığında M, rüyadaki dinginlik hissinin sürdüğünü gördü; kazadan sonra ilk kez böyle hissediyordu.

13. Günbatımı.

(1) M etrafındaki insanlara, gazete ve televizyonlardaki haberlere baktığıında, bir tür İlahi Komedyaya da İnsanlık Komedyası yazması gerektiğini düşünüyordu; yaşıanan genel hüsran ancak komedi kalıpları içinde yazıya dklebilirdi.

(2) İnanlığa inanmak için hiçbir neden kalmadığıında, onun trajedisine inanmak nasıl mümkün olabilirdi ki?

14. Koşarak Saldıranlar.

(1) H ve M evlendikten kısa bir süre sonra Roma'ya gitmişti - biraz gecikmiş bir balayı sayılabilirdi bu, H'nin işlerinin en yoğun olduğu dönemdi; onun işine bu denli bağlı olması M'yi en başından etkilemişti, bunun yalnızca bir bağlılık değil, saygı da olduğunu daha sonraları anlayacaktı.

(2) Roma'nın oldukça turistik mahallelerinden birinde, yemeğin ve şarapların etkisini hafifletmek için yürüyüş yaptıkları bir gece, karşıdan bir grup serserinin geldiğini gördü M, kasıldı; başlarına bir bela geleceğini hissetmişti.

(3) H ona birşeyler anlatıyordu; anlatmayı sürdürdü, sesinde hiçbir değişiklik olmadı, ama M, onun da gözlerini iyice yaklaşmış olan gruptan ayırmadığını gördü.

(4) Bir anda etrafları çevrildiğinde M İngilizce olarak, bırakın geçelim, dedi, ama H onu bir el hareketiyle susturdu, sağa sola kaçmaya çalışmadan, hatta bir kaçış yolu aramaya bile kalkmadan, grup lideri olduğunu çıkardığı adamın üstüne yürüdü.

(5) M yeni karısının ne yapacağını bilemiyordu - üstünde tabanca ya da bıçak taşıyorsa bunu çıkarmaya kalkışması delilik olurdu, sprey sıkmaya çalışmak da böyle kalabalık bir grup karşısında herhalde etkili olmazdı.

(6) H bunlardan hiçbirini yapmadı; adamın kulağına eğilip -H adamdan daha uzundu - birşeyler fısıldadı, sonra geri çekilip, *capisce?*, dedi; kıvrıkcık saçlı, iri gözlü, sımsıkı adam ona kısa bir süre baktı, sonra bir kafa hareketiyle arkadaşlarına yürümelerini işaret etti.

(7) M arkasına bakmadan H'nin yanında sessizce biraz yürüdüktan sonra dayanamayıp adama ne dediğini sordu.

(8) Ne dediğin değil, nasıl dediğin önemlidir bazen, diye yanıtladı H.

(9) Yine de ne dediğini merak ediyordu M.

(10) Senin göğsünü deşer, ciğerini sökerim; adamlarım kemiklerini mezarından çıkarıp köpeklerin önüne atar.

(11) M ne zaman kendini tehdit altında hissetse, karısının hiçbir inanırlılığı olmaması gereken böyle bir meydan okumayla düşman hattını orta yerinden yarışını hatırlardı.

15. Oğul.

(1) Karısının ve oğlunun ölümünden henüz birkaç ay sonra, üniversiteden beri tanıdığı, bir zamanlar çok yakınken yıllar içinde uzak düştüğü bir arkadaşı, bir gece şarap içmeye gelmiş, ikinci şişeyi yarılادıklarında damdan düşer gibi, şimdi bunları kime bırakacaksın, diye sormuştu, M'nin binlerce kitabını göstererek.

(2) Oğlunu yitirmiş olmanın acısını o güne dek metanetle taşımış olan M, ciğerine saplanıp çevrilen bu hançer yüzünden, yaşamında açılan boşluğun ağırlığını ilk kez tam anlamıyla hissetmişti .

(3) Kitaplar umurunda bile değildi elbette, ama böyle laflar edecek kadar mutsuz bu arkadaşına benzemesini engelleyecek ne kalmıştı ki?

16. Hırs ve Rekabet.

(1) H ile evlendikten sonra, para sıkıntısı lafıyla hiçbir ilişkisi kalmadığını söylerdi M sık sık; ama dünyada yalnız kaldığı günden itibaren, paraya ihtiyacı da çok büyük oranda azaldı - dünyanın çeşitli yerlerine gitmek, güzel yemek, güzel içmek, şık giyinmek, elektronik alet modalarını izlemek, pahalı kitaplar toplamak, hızlı arabalar kullanmak gibi zevkleri neredeyse bir anda sıfırlanmıştı.

(2) Buna karşın, açıklayamadığı bir nedenle, kendine daha iyi bakmaya, düzenli olarak spor yapmaya başlamıştı - çok geçmeden, trajedisini sağlam omuzlar üstünde taşıyan bir Spartalıya dönüştü.

(3) Bütün bunlar, para ve ün peşinde koşan ama bunları umursamıyor görünmeye çalışan, Sparta'dan hiçbir biçimde hoşlanmayan yazar-çizer tayfasının, bir yandan M'nin haline ne kadar üzüldüklerini uluorta anlatırken, bir yandan da M'ye iyiden iyiye dış bilemesine yol açtı.

17. Küçük İyilikler.

(1) Bir akşam iş çıkışında M hemen eve dönmeye cesaret edemedi; gecelik sokak mesaisine de henüz hazır değildi; bir kafeye girmeye karar verdi.

(2) Hiç ilgi duymadığı halde dalıp gittiği gazetesinden başını bir ara kaldırdığında, çaprazındaki masada tek başına oturan genç ve hoş bir kadının kendisine baktığını gördü; göz göze geldiklerinde kadın M'ye gülümsedi, ardından yazmakta olduğu şey her ne idiye onu yazmaya döndü.

(3) M kafede kaldığı zaman boyunca bu hoş kadınla birkaç kez daha göz göze geldi, birbirlerine gülümsediler; kadın hesabını istedi, parasını ödedi, çıkarken M'nin önünden geçti ve masasına bir kartpostal bıraktı: Bu büyüü ve karmaşık kentten geçip giden bir yabancidan, mutlu bir yaşam dileğiyle.

(4) Dört fotoğraflı bu İstanbul kartpostalını defalarca okuyan M, bayramda takım elbise hediye edilmiş bir yetim gibi hissetti kendini.

(5) Kadının peşinden gitmek bir an bile aklına gelmedi.

18. İnanmadan.

- (1) “Türkiye’de Romanın Durumu” konulu bir açık oturum düzenliyordu ulusal televizyon kanallarından biri; tümüyle alışılmadık olan bu durum, M’nin de konuşmacı olarak davet edilmiş olması nedeniyle daha da tuhaflaşmıştı.
- (2) Birbirinden bakımlı ve şık iki kadın ve iki erkek romancıyla birlikte ekrana çıkan M sakal tıraşı olmuştu, ama saçları dağınık, üstü başı da neredeyse pejmürdeydi; böyle bir programa eski bir hırkayla çıkacak çok yazar kalmamıştı ülkede.
- (3) Gerçek’ten daha edebi, Edebiyat’tan daha gerçek bir roman yazmaya çalıştığını söylediğinde kameralardan biri diğer yazarları taradı: İkisi, M hava durumundan söz edermiş gibi ifadesizce dinlemeyi sürdürdü; biri yerinde kıpırdandı, diğeryse açıkça sırttı.
- (4) Kendisinden epeyce yaşlı bu kadın romancının sırtışını gördü M, dikkati dağıldı.
- (5) Kendini ustaların ustası gören çok yazar oldu bizde, dedi kadına dönerek, bazıları iyi kitaplar da yazdı, ama ben kendimi Söz’e kul etme yoluna çıktım; sizin dininiz size, benim dinim bana.

19. Saldırmayan Fil.

(1) M'nin bu sözleri üzerine oturum bir anda elektriklendi; diğer konuşmacılardan üçü önce M'nin kitaplarını, ardından eski polemiklerini, sonunda da kişiliğini yerden yere vurdu; yaptığı işin yazarlıkla ilgisizliğinden, yazar olarak tanınmasında karısının ve dayısının rolünden dem vurdu.

(2) M bu sözlere karşı kendini savunmaya kalkışmadı hiç; nasıl yazmak gerektiği konusundaki düşüncelerini anlatmaya çalıştı; bu tutumu, üç yazarı daha da hiddetlendirdi.

(3) Türk edebiyatının yaşayan çınarı sayılan, genç yazarlara haşin davranmayı huy edinmiş dördüncü yazar hiç konuşmuyordu; M onun seveceği türden kitaplar yazmamıştı hiç, ayrıca 1960'tan beri ihtiyar bir romancıdır o, demişti bir söyleşisinde.

(4) Yaşayan çınar söz alınca kavgacıların sesi bir anda kesildi; M de şaşkınlıkla karşısındaki görmüş geçirmiş adamın sözlerini dinledi: Ben bu çocuğu tanımıyorum, yazdıklarını da okumuş değilim, kusura bakmasın, ama doğru söylüyor; söylediklerine inanabileceğim tek bir yazar çıkmadı bunca zamandır, ben bu çocuğa inandım burada; anlattığı kitabı yazabilirse hepimizi bir kefeye koyun, onun kefesi ağır basar; bundan korkulmaz, bize helal olsun demek düşer.

20. Bilinmeyenden Korkma.

(1) Torbaları boş kaldırıma saçılmış, yaşlıca bir kadın gördü M bir akşam; yere oturmuş sessizce ağlıyor, hafifçe ileri geri sallanıyordu.

(2) Ayakkabımın tekini düşürdüm, fark etmedim, bir baktım ki çorapla yürüyorum, dedi kadın; eltimin büyüğü bu, benim kızım onun oğlundan daha güzel, daha akıllı, daha çok kazanıyor; oğlundan çekindiği için gelinine birşey yapamıyor, benden çıkarıyor acısını.

(3) Dünyayı, nedenselliğin böyle kurulduğu bir yer olarak hayal etti M, hem dehşete kapıldı, hem de elinde olmaksızın büyüledi.

21. İnsan Kendisinin Kurdudur.

(1) Bir hafta sonu, arabasıyla şehir dışına çıkan M, Susurluk civarında mola verdi, birşeyler yemek için yol kenarındaki beyaz floresanlı, pis kokulu bir lokantaya girecekti ki, lokantanın üst katında, ayrı bir kapısı olan bir kerhane bulunduğunu fark etti.

(2) Yukarı çıktığında gördüğü insanların çirkinliği ona biraz Brueghel'i, daha çok da Witkin'i hatırlattı; bir ucubeler sirkine gelmiş gibi hissetti kendini; birbirini kucaklayan, orta yerde çıplak dolaşan ve şakalar yapıp gülen bu çirkinlerin arasında ezildi, boğuldu; zor attı kendini dışarı.

(3) Hiçbir şey yiyecek hali de kalmamıştı; yeniden arabasına binip karanlık yola vurdu kendini; kerhaneden görüntüler kafasında uğulduyordu; kırmızı ışığın yandığını görmeyince kavşakta soldan gelen bir arabaya çarptı.

(4) Çarptığı arabanın şoförünün söylenmeleri eşliğinde polisin gelmesini beklerken gözünün önündeki perde kalktı: Çirkinini sevemeyen, ucubeyi bağrına basamayan, cüzamlıyı öpemeyen biri, yazmaya yeltendiği kitabı asla yazamazdı.

(5) Bu kibir, işte bu kibir onu hepsinden daha çirkin kılıyordu; yüreğindeki bu yılanın başını ezmesi, geceyi kerhanede geçirmesi, sabah yüzünü yıkamadan dönüş yoluna koyulması şarttı.

22. Biricik.

(1) Oğlunu koruyamamıştı.

(2) Koruyabilseydi, başka bir ihtiyacının karşılanmasını, başka yakarışlarının yanıtlanmasını, övgüler almayı ve bu övgülere layık olmayı tümüyle gözden çıkarırdı.

(3) Ama koruyamamıştı; dahası, yaşamını bununla sürdürmek zorunda bırakılmıştı.

(4) Bu çocuğu ben istemedim, diyerek oğullarını anneleriyle bir başına bırakan tanıdıklarının buzdan şımarıklığı, her hatırladığında öfkeyle dolduruyordu içini.

23. Yıldız Gibi.

- (1) Soğuk, ıslak bir geceydi; şehrin ışıkları bulutlardan geri yansıyordu.
- (2) Sayıları her gün artan meczuplardan biri, belediyenin özenle baktığı bir parkta, çimlerin üstüne yatmış, yattığı yerde bağıra çağıra sayıklıyordu.
- (3) Üç kız çocuklu bir aile, meczubu görünce parkta yön değiştirdi; onları gören meczup, yattığı yerden kalkıp peşlerinden gitmeye başladı, parkın girişinde tek başına duran ağaca varana kadar da gitti.
- (4) Niyetinin ne olduğu belli değildi; ne güzel kızların var, analı babalı büyüsünler, ne güzel kızlar, melek gibiler, diyip duruyordu.
- (5) M de ağacın olduğu yere, çiçek tarhına ulaştığında, meczubun kendini sıvazladığını gördü; göz göze geldiler.
- (6) Yapma, ayıptır, dedi M.
- (7) Biraz yapayım, dedi meczup.
- (8) Onlar daha çocuk, dedi M.
- (9) Herşeyin en iyisini sen mi biliyorsun, diye sordu meczup, kimse kimsenin yükünü taşımaz, herkesin günahı kendine.
- (10) M parktan çıktığında meczup arkasından hala bağırıyordu.
- (11) Depreme üç vakit var, her yer yıkılacak, hiçbir şey kalmayacak geriye, sen hala ne anlatıyorsun, yaklaştı diyorum sana, başına gelince şaşırma.
- (12) M, deprem öncesinde yolları kesecek kadar kalabalık kurbağa sürülerinin kaçışını hatırladı; hangi uyarının ciddiye alınması gerektiğini, iş işten geçmeden anlamının bir yolu olmalıydı.
- (13) Yazacağı kitap, insanlık onurunun kabuk bağladığı, iyiliğin alay konusu edildiği, göstermelik dindarlığın en büyük marifet sayıldığı toprakların üstünde, yön gösterecek bir yıldız gibi yükselmeliydi.

24. Yüzünü Buruşturdu.

- (1) Yayıncısıyla öğle yemeği için buluşan M, ona yazmakta olduğu, yazmaya çalıştığı kitabı anlatmaya başladı; yayıncısı, heves kırıcı olmamaya çalıştığını ama kitaba aklının pek yatmadığını belli eden sorular soruyor, M ise bunu hiç anlamamış gibi heyecanla yanıt veriyordu.
- (2) Garsonları esmer, uzun boylu, güzel bir kızdı; servis yaparken M'ye, siz yazar mısınız, diye sordu gülümseyerek.
- (3) Ahlakın önemini ve bugün artık nasıl hiç önemsenmediğini anlatmakta olan M, garson kızını tersledi, kendi işine bakmasını, müşterilerin konuşmalarını dinlememesini, dinleyecekse de lafa karışacak kadar kendini bilmezlik etmemesini öğütledi ve lafına kaldığı yerden devam etti.
- (4) Yemekten kalktıklarında M'nin karnı ağrıyordu; güçlüye önem verip güçsüze yüz buruşturmakla, hem kitabının içeriğine ihanet etmiş, hem de böyle bir kitabı yazmaya layık olmadığını bir kez daha göstermişti.
- (5) İnsanların kalplerini böyle fethedemezdi; insanların kalplerini bu kalple fethedemezdi.

25. Gücün Kaynağı.

(1) Bir gece yürüyüşü sırasında M, olağanüstü deneyimler yaşamaya çalışarak olağanüstü bir kitap yazamayacağını anladı.

(2) Yapması gereken, kendi içine dönmek, kendi kalbine ışık tutmak, kendi özünü kavramaktı, yoksa ne söyleyeceği sözü, ne de bu sözü söyleyeceği insanları bulabilecekti.

(3) Dünyanın büyük metropollerinden birinin ortasında, insanlarla, ilişkilerle, işle, gündelik hayatla, ülkenin sık politik gündeminin cıva ağırlığıyla, itiş kakışla uğraşarak, boğulmamaya çalıştıkça batarak yapılacak birşey değildi bu.

(4) Kendini geri çekmesi, çekilmesi, arınması gerekiyordu.

(5) Üç gün sonra M, mevsimi olmamasına karşın Göreme'nin yolunu tuttu.

26. Güneşin Altında.

- (1) Turist eğlencesi olarak eziyet görüyordu deve – sabahtan akşama kadar yürütülüyor, iki yudum su içmesine izin verilmiyordu; deveydi ya, dayanırdı.
- (2) M, ülkesinde insanlara da, bu deveye davranıldığı gibi davranıldığını düşündü: Kadir bilmemek normdu, yükledikçe yüklemek, kırılma noktasına kadar abanmak, kırılmadığı sürece teşekkür bile etmemek, kırıldığındaysa yüzüne bakmamak bu ülkenin altın ilkelerinden biriydi.
- (3) M kimsenin hakkını yememeye, hata yapacaksa hakkından azını değil fazlasını vererek yapmaya, görev gereği bile verilse her türlü emeğe saygı duymaya ayarlamak istedi kendini.
- (4) Öte yandan devenin sabrı da cezbetti onu; kendi emeğini kimsenin gözüne sokmaya çalışmıyor, kendi hakkının peşinden gitmiyor, belki herşeyin nasıl olsa eşitleneceğini düşünüyor, belki de bunu hiç umursamıyordu.
- (5) Devenin gücü, ruhunun dayanıklılığındaydı.

27. Ateş Burcu.

- (1) Kayalara oyulmuş kiliselerden birinde, güneşi altında hissederek uyanan M, hızla bulanıklaşan rüyasını hatırlamaya çalıştı; onun yerine, çocukluğundan bir anı geldi gözünün önüne.
- (2) 12 Mart dönemiymi, işkenceleriyle ünlenmiş emniyet görevlilerinden biri, M'nin dayısının komşusuydu ve M'yi ne zaman yalnız yakalasa, babası hakkında ileri geri konuşurdu.
- (3) M'nin babası, daha o doğmadan ölmüştü; M okumayı öğrendiği günden itibaren babasının yazılarını, kitaplarını okumaya başlamış, ölmeden önce annesinin anlattıklarıyla yazılı sözden çıkardıklarını birleştirmeye çalışmıştı, işkencecinin söyledikleriye hiçbir yere oturmuyordu.
- (4) Dayısına sorduğunda, işkenceciye kulak asmaması gerektiği dışında bir yanıt alamıyordu, ama dayısının yüzündeki ifade, verdiği öğütle çelişiyordu, M bile anlayabiliyordu bunu.
- (5) Bir Pazar günü, büyük bir patlama duydu M, kapıya fırladığında işkencecinin alevler içinde sokağa fırladığını gördü; kapısı açık evine girdiğindeyse mutfakta perdeleri saran alevlerle ve duvarlara yapışmış yemek parçalarıyla karşılaştı.
- (6) Kapıyı çekip dayısının evine dönen M, hiçbir şey olmamış gibi kitap okumayı sürdürdü; dayısı dönüp neler olduğunu sorduğunda da omuz silkmekle yetindi.
- (7) İşkenceci uzun süre hastanede yattı, evi tamamen yandığı için başka bir yere taşındı; M onun bu cezayı hak ettiğini düşündü hep, bir de cezada kendisinin de parmağı olduğunu.

28. Zeytin.

(1) M zeytinden nefret ederdi; çekirdeği, tadı, dokusu, görüntüsü içini kaldırırdı; H ise zeytinsiz yapamaz, ülkenin ve dünyanın dört bir yanından gelen çeşit çeşit zeytini her öğünde sofraya koydururdu.

(2) H'nin evinde birlikte yaptıkları ilk kahvaltıda masadaki zeytinleri gören M, hiç sesini çıkarmadan oturdu; oturmakla kalmadı, H'nin gözlerinin içine baka baka hikayeler anlattı; neşeli ve aşk dolu bir kahvaltı oldu.

(3) Zeytin yüzünden ilişki bitirmişliği vardı M'nin; H söz konusu olduğundaysa zeytini artık umursamadığını şaşırarak görüyordu.

(4) Zeytin tiksintisi sona ermemişti oysa; başka insanlar yerken yine kusacak gibi oluyordu.

(5) Bir süre sonra bu durumdan H'ye söz etti; gözleri doldu H'nin, küçük şeylerden yansıyan gerçek aşk onu hep duygulandırırdu.

(6) Kalbini arıtmaya çalışan M, aldığı yolu bu yöntemle, yani küçük şeylere bakarak ölçebileceğini düşündü; daha sonra, bizzat bu ölçme çabasının, bir Heisenberg uyarlamasıyla, ölçülen şeyin doğasını değiştireceğini, hatta onu yok edeceğini gördü.

(7) Eleştirel akıl, yerini bilmeli, susulacak yerde susmalıydı.

29. Kış Kervanları.

(1) Soğukkanlılığı ve sakinliğiyle tanınırdı M, ama bu özelliklerinin onu her zaman sevilir kıldığı söylenemezdi; metanetinin duyarsızlık sınırına fazla yakın durduğunu söyleyenlerin başında H geliyordu.

(2) Dünyadaki üçüncü kışında ağır ama yaygın bir hastalığa yakalanan oğulları gözlerinin önünde erirken H paniğe kapılıyor, ağlama krizlerine tutuluyor, kimi zaman çocuğun yüzüne bile bakamıyordu; M ise onunla her zamanki gibi konuşuyor, şakalaşüyor, hastalığı çoktan geçmiş, hatta hiç olmamış gibi davranıyordu.

(3) Bir gece, çocuk öğüre öğüre kustuktan, sonra da bitkin düşüp uykuya daldıktan sonra M karısına yeni gösterime giren ve övgüler alan bir filmin kaydını izlemeyi önerince H'nin sigortaları attı, M'yi uzaylı olmakla suçladı.

(4) Kış kervanına kurt, yaz kervanına sırtlan saldırır, dedi M, ama kışın da yürür kervan, yazın da.

(5) Nasıl, diye sordu H, çocuğun ölmesini mi bekleyeceğiz, ölünce de öldü, yazık oldu mu diyeceğiz?

(6) Ölmemesi için herşeyi yapacağız, ya ölürse diye üzölmeyeceğiz, dedi M.

(7) Uzaylısın sen, diye yineledi H.

30. Kasandra.

(1) Neşeli, güleryüzlü, mutlu bir çocuktü oğulları; o yüzden bir gün M'nin yanına gelip, herşey çok kötüye gidecek, kedi bütün yünleri çözmüş gibi olacak, dediğinde M enikonu irkildi.

(2) Ne kötüye gidecek oğlum, diye sordu, neden kötüye gitsin?

(3) Ben olmasam, annem de olmasa, sana ne olur?

(4) Niye olmayasınız oğlum, diye yatıştırırmaya çalıştı çocuğu M.

(5) Kitabını yazarsın yine de, değil mi?

(6) Kaya kilisesinde bu konuşmayı ve sonundaki soruyu hatırlayan M, sıcak havaya rağmen bir titreme nöbetine tutuldu.

31. Yeniden Diriliş.

(1) M dükkana girdiğinde donakaldı: Yüzlerce tutam saç sarkıyordu her yandan; gelen müşterilerin saç vermesinin adetten olduğunu öğrendi sonra.

(2) Bu saç tellerinden, sahiplerinin yeniden üretildiğini, saçların yerine bizzat onların asıldığını düşledi; kendini de o kalabalığın arasında görünce kusmamak için kendini zor tutarak çıktı dışarı.

(3) Kitabını bitirdiğinde başaramamış olduğunu görürse parmaklarını kesip yakmaya, ardından da kendini öldürmeye karar verdi; yaşatılması mümkün olabilirdi, ama yeniden yazması mümkün olmamalıydı.

32. Alay.

- (1) İlkokuldayken bitlendiğini hatırladı M, kaya kilisesinde kaç gündür yıkanmadığını hesaplamaya çalışırken; kafası sifıra vurdurulmuş, ucuz bir Fenerbahçe kasketi giydirilmiş ve okula gönderilmişti.
- (2) Okulun bahçesine girdiğinde, kendi sınıfından bir grup arkadaşı onu görüp yanına geldi; aralarında apartmandan arkadaşı G de vardı, her gün okul sonrasında birlikte oynarlardı.
- (3) Niye kasket taktığını sordu G, oysa niye taktığını biliyordu; kasketi çıkarması için üsteledi, sonra uzanıp bir hamlede çıkarıverdi.
- (4) M'nin saçsız görüntüsü hemen hepsini güldürdü; tek gülmeyen Ö'ydü, yetimhane çocuklarındandı Ö, kendi saçı M'ninkinden ancak bir parça daha uzundu.
- (5) G'ye bir tokat atıp susturdu Ö, elindeki kasketi alıp M'ye geri verdi, elini omzuna koyup, yürü gidelim, dedi.
- (6) Alay edilmek M'yi çok yaralamıştı, ama yine de G en yakın arkadaşlarından biri olmayı sürdürdü; Ö ise hep yetimhane çocuklarından biri olarak kaldı.
- (7) M bu alayın acısını hala içinde taşıdığını fark edince çok şaşırdı, ama onu asıl rahatsız eden, Ö'nün ve sınıftaki diğer yetimhane çocuklarının düpedüz dışlandığını, aptal muamelesi gördüğünü, öğretmenin sorularını yanıtlayamadıklarında bütün sınıfın onlara güldüğünü hatırlamaktı, öğretmenleri de buna çanak tutmuştu belli ki.
- (8) Kendini Yazdıran, dışarlıklı olanların acımasızca dışarıda kalmasını sağlayan herşeyi alaşağı etmeliydi.

33. Rüzgar.

- (1) Üç kayanın gölgesinin üst üste bindiği noktada oturan M, esen rüzgarı yüzünde hissettiğinde, hayatında çıktığı tek tekne yolculuğunu hatırladı.
- (2) Henüz H ile tanışmamıştı; kalabalık sayılabilecek bir grup olarak, arkadaşlarının Bodrum yapımı teknesiyle Bebek'ten açılmışlardı, hedefleri Marmaris'ti.
- (3) İzmir'i geçene kadar oldukça sert hava ve deniz koşullarıyla baş etmek zorunda kaldılar; aralarında, teknenin üç kişilik mürettebatı dışında denizden anlayan kimsenin olmaması, işleri kolaylaştırmıyordu.
- (4) Bozburun civarında fırtınaya yakalandıklarında M teknenin burnundaydı; sert bir dalgayla dengesi bozuldu, kafasını tutmaç demirine çarpıp denize düştü.
- (5) Gözlerini yeniden açtığında M kendini bir hastane odasında buldu; onun denize düştüğünü gören iki arkadaşı peşinden suya atlamış, M'yi baygın bir halde tekneye çıkarmışlar, sonra da güç bela kıyıya yanaşp onu en yakın hastaneye götürmüşlerdi.
- (6) M yaşlıca bir doktorun kendisiyle konuştuğunu hatırlıyordu, ama ne sorduğu sorular kalmıştı aklında, ne de verdiği yanıtlar.
- (7) Tek bildiği, doktorun muayene sonrasında arkadaşlarına dönüp, bu çocuğa iyi bakın, başına bir iş gelmesin, ileride büyük adam olacak, dediğiydi; kapıdan çıkarlarken, ak koyunla kara koyun elbet bir gün ayrılacak, diye de eklemişti.

34. Kaf Dağı'ndan Görüntüm.

(1) Ben sana şah damarından daha yakınım, demişti H.

(2) İnsanın varoluşunun temelini yalnızlığın oluşturduğunu düşünüyordu M, bunu da zamanın temelini oluşturan boşluğa benzetiyordu; evren nasıl bu zaman boşluğunda milyarlarca yıl sürecek bir hıçkırıksa, insanların başka insanlara gerçekten yakın olduğu anlar da birer hıçkırıktan uzun değildi.

(3) Bu yalnızlık ve hiçlik içinde varolmayı sürdürmenin tek geçerli nedeni, gelecekte bu koşulların değişeceği umudu olabilirdi, bu da pratikte çocuk sahibi olmak demektir.

(4) M, oğlu konuşmaya başladıktan sonra hissetmişti bunu: Kendi yalnızlığını ve hiçlik duygusunu bertaraf edebilen tek şey olan bu çocuk, aynı zamanda insanın varoluşunun değişeceği kuşağa uzanan küçük basamaklardan biriydi.

(5) Varoluş ve yalnızlık konusundaki düşüncelerini H'ye anlattığında H hiç gücenmemiş, ama kesin bir dille karşı çıkmıştı; M için doğru olabilecek birşeyi tüm insanlar için genelleymeyeceğini söylemişti.

(6) Sen apayrı bir yerde duruyorsun, çünkü hem tanık, hem de yol gösteren olacaksın, ama benim için en yakınımdeki insansın; göreceksin, çok geçmeden başkaları için de böyle olacaksın, üstelik onları tanımayacaksın bile.

35. Şehir Işıkları.

(1) Bir Amerikan şirketiyle işbirliği anlaşması yapmak üzere New York'ta buldukları dönemde H, kocasını ve oğlunu şehrin yeni yeni ehlileşen mahallelerinden birinde, ışıltılı bir lokantaya götürmüştü.

(2) Üç boyutlu birer tablo görünümündeki yemekleri henüz gelmişti ki kapıda bir kaynaşma oldu, ardından bağırtilar, haykırışlar duyuldu: Üç evsiz, nasıl olduysa kapıdaki koruma görevlilerini atlatıp içeri dalmış, kapıya en yakın masalara dağılarak tabaklardan alabildiklerini almaya başlamıştı.

(3) Bir anda başlarına üşüşen güvenlik görevlileri, şok tabancalarıyla üçünü de etkisiz hale getiriverdi; yere yığılan evsizler, karga tulumba ortadan yok edildi; lokanta işletmecisi herkesten özür diledi, yemeğine tecavüz edilenlere yeni yemekler hazırlanacağını ve kendilerinden ücret alınmayacağını duyurdu.

(4) Herkes eski haline döndüğünde M garsonu çağırdı ve masadaki tüm yemekleri paket yaptırmasını istedi; yemeğini yemek istediğini söyleyerek itiraz eden oğluna, açlıkların esiri olmamak gerek, dedi.

(5) Lokantadan çıktıklarında, dayak yiyen üç eylemci evsizi aradılar; bulamayınca yemek paketlerini bir duvarın üstüne bıraktılar; M üstlerine, lütfen alın, yazmıştı.

36. Sabah Yıldızı.

(1) Bir gün Göreme’de, kaya kilisesinin önünde eski bir dostuyla karşılaştı M; bir zamanlar lirik şiirleriyle tanınan, sonraları çoksatar romanlar yazmaya başlayıp magazin dünyasının ortasına büyük bir şehvetle dalan A, yanında yeni edindiği şarkıcı sevgilisi ve küçük bir paparazzi ordusuyla civarı geziyor, arada sırada durup poz veriyor, kimi zaman da kayda geçirmeleri için önemli sözler sarf ediyordu.

(2) M’yi görünce hemen yanına geldi, yıllardır göremediği abisine sarılır gibi sarıldı, sonra kolundan tutup onu sevgilisinin ve paparazzilerin yanına götürdü.

(3) M Türkiye’nin son dönemdeki en iyi yazarlarından biridir ama çok hakkı yenmiştir, diye duyurdu A; yeni bir kitap yazıp hepimizi en derinlerimizden sarsmasını dört gözle bekliyoruz.

(4) Bir tür dini roman yazıyormuşsun diye duydum, doğru mu, diye sordu M’ye; ben de peygamberin hayatını yazıyordum, ama başkası benden önce davrandı biliyorsun, bu da son moda demek ki, şimdi son halifeyle ilk halifenin romanını yazıyorum, böyle böyle laikleşecek İslam, hoşgörü dini haline gelecek, ülkenin gündemi de bu, öyle değil mi arkadaşlar?

(5) M, A’nın kolundan çıktı, donmuş gibiydi; sonunda hızlı adımlarla oradan uzaklaştı.

(6) Bütün gece gözüne uyku girmedi M’nin, mağarasının önünde dolanıp durdu; sabah yıldızını gördüğünde, moda peşinde koşan bir yazar olma tuzağına nasıl düştüğünü hala anlayamamıştı, ama onun da kuracağı tuzaklar vardı, biraz daha zaman geçmesi gerekiyordu, o kadar.

37. Ay Işığında: Madde 11.

(1) Neydi M'yi diğer yazarlardan farklı kılan?

(2) M aya bakarak bunu düşünüyordu; o kadar uzun süredir gözlerini aya dikmişti ki, görüşünde bozulmalar ortaya çıkmaya başlamıştı, ayı yarılmış görüyordu örneğin.

(3) Gerçek'ten daha edebi, Edebiyat'tan daha gerçek bir kitap yazabilme ayrıcalığı niye ona verilmiş olsundu, niye insanlar onu dinlesindi, küstah bir yalancı olarak görülmeye davetiye çıkarmış olmuyor muydu bu iddiayla?

(4) İşin doğrusu, yazacağı kitap, o kitabı yazma hakkını da beraberinde getirecekti; kılıcı kayadan çıkarma sahnesiydi bu, çıkarabilirse, çıkarmayı hak eden olduğu anlaşılacak ve çıkarabilecekti; koşul, sonucun kendisiydi.

38. Sadece Bu.

(1) İlkokuldayken iki arkadaşı M'nin yanına gelmişti; biri misket oyununda herkesi yenmiş, doksan dokuz misketi olmuştu; diğerininse tek misketi kalmıştı ve kaybetmek istemiyordu, o yüzden bir daha oynamıyordu; bunun üzerine diğeri onunla bir misketine iddiaya girmiş, iddiayı kazanmış, şimdi de misketi istiyordu, öbürüyse vermeyi reddediyordu.

(2) Kaybetmeyi göze alamadıysan iddiaya girmeyecektin, son misketini vereceksin, dedi M; ama kimsenin hiçbir şeyi yokken herşeye sahip olmak da olmaz, sen de misketlerinin yarısını, oynayıp yendiklerine dağıtacaksın.

(3) Yüz misketi torbasından çıkaran çocuk, herbirini teker teker eline alıp baktı, sevdi, hiçbirinden ayrılabilir gibi değildi, ama sonunda nedense M'nin kararına uydu, elli tanesini ayırıp M'ye verdi, dağıtması için; sonra gidip bir ağacın dibine oturdu, sessizce ağlamaya başladı.

(4) M misketleri bölüştürüp yanına gitti, oturdu; yeniden kavuştukları misketlerle oynayan diğer çocukları izlediler.

(5) Kaya kilisesindeki döşeginde, elindeki portakal kabuğunu koklayan M, eğer içinde bu kitabı taşıyorsa, sahip olmayanlara dağıtma yükümlülüğünün de kendisine ait olduğunu, bunun karşılığında ücret isteyemeyeceğini, sadece bunu verme hazzını yaşama ayrıcalığının olabileceğini anladı.

39. İki Arada.

(1) M'nin İstanbul'da oturduğu apartmanın gençten bir kapıcısı vardı, Merzifonluydu; ailesi oldukça varlıklıydı, dönüm dönüm arazileri, çiftlikleri, hanları hamamları olan, onlarca adam çalıştıran bir aile; bütün bu varlığın yönetimi ona kalacakken, düşman ailenin küçük kızına aşık olmuş, memleketlerinde barınamayacaklarını anlayınca birlikte İstanbul'a kaçmışlardı, ikisi de hala aileleri tarafından tehdit ediliyordu, ama umurlarında değildi.

(2) M, kitabının böyle bir gözü karalığı, böyle bir aşkı anlatmasını, anlattığı şeylerden birinin bu olmasını istiyordu, ama nasıl anlatacağını kestiremiyordu; olduğu gibi anlattığında has edebiyatın yükseltici etkisinden feragat etmiş olacağını düşünüyordu, nakışlı cümleler kurduğundaysa duygunun yalınlığına ihanet edecekti.

(3) Doğduğu gibi ölmeye çalışmanın kitabını yazmak istiyordu M, ama kişisel varoluşun böyle bir saflığa nasıl ulaşabileceğini kestiremediği gibi, bu saflığa ve bu arayışa yaver gidecek bir dili nasıl kurabileceğini de çözememişti.

(4) İğne deliğinden geçmeye çalışan bir deve gibi hissediyordu kendini; geçmişinden derlemeye çalıştığı dönüşüm ya da soğurma anlarıyla, hedeflediği inceliğe, derinliğe ya da çapa ulaşamayacağını anlıyordu artık.

(5) Aynı zamanda şunu da itiraf eder olmuştu: İddia ettiği gibi kendini kitabına, Söz'e köle etmiş değildi aslında, ya da bu kölelikten bir beklentisi vardı: Diğer bütün büyücüleri büyüleyecek maharetle bir büyücü olmak, kor taşlarla kaplı bu uçsuz bucaksız düzlüğü aşıp yeşil çayırlara, bir subaşına ulaşmak, o suda serinlemek, serin kalmak.

(6) Göreme'deki onuncu gecesinde şehre inen ve internete giren M, İstanbul'dan gelen haber yığımına sinirlendi; bir dergi, yirminci yüzyılın en iyi Türk romanlarını seçmişti, bir başkasıysa "nasıl bir Türk romanı?" soruşturması yapmıştı; yazmakta olduğu kitap, eğer yazabilse, iki derginin de mesaisini gereksiz kılacaktı.

(7) O güne dek kurduğu şaşaalı kurgular değildi aradığı, ama küçük anların dokunaklı hikayesi de değildi; tür olarak da yepyeni bir kitap yazmalı, bu kitaptan on iki yeni güzergah çıkmalıydı edebiyat adına.

(8) Vazgeçmekle devam etmek arasında kararsız kaldığı bu gecede M, kendini dili dışarıda, soluk soluğa, titreyen bir köpek gibi hissetti; yattığı yerde yattığında da dili dışarıdaydı, yelesi yel gibi uçuşan kısrağı kovaladığında ve yakalayamadığında da.

(9) Onun bu çırpınışlarını İstanbul tayfasının bir kısmı duvar gibi, kıpırtısız izliyordu mutlaka, bir kısmıysa maymun gibi taklidini yapıp eğleniyordu M ile, emindi.

(10) Yazmak istediği kitabı ondan yazmasını isteyen de yoktu aslında; ona örnek gösterilenlerin en iyileri birer ateşböceğiydi, M ateşin peşindeydi oysa.

(11) Gecenin sonunda M, Kendini Yazdırır'ı kaleme almak için gerekli bilgeliğe, görünmeyene dair o eşsiz bilgiye sahip olmak istemediğine, bu bilgiye yalnızca aracı olmaya çalıştığına, kitabında ortaya çıkacak bu bilgeliği, eğer çıkarsa, asla sahiplenmeyeceğine yemin etti.

40. Cin Fikirliiler.

(1) Sabaha karşı uyandığında mağaranın önüne çıkan M, eşsiz bir meteor yağmuruyla karşılaştı; gökyüzünün bu halini görmek ona çok uzun zamandır hissetmediği bir dinginlik verdi, sabırsızlanması, endişeleri geçiverdi, tuhaf bir güvenle doldu içi.

(2) M'nin inziva dönemi o gün sona erdi, aşk dönemi de o gün başladı.

(3) Şehre inip bir otele yerleşen M, girdiği bir kitapçıda kendisini tanıyıp sohbet etmeye başlayan T'den hoşlandı; dükkanın sahibi T'nin kuzenydi, o da İstanbullu bir yazarın dükkanına gelmiş olmasından büyük sevinç duydu.

(4) M akşam yemeğine davet edildi; dükkan sahiplerinin evinde yenen ve M'yle T'nin karşılıklı oturduğu yemekte M yeni kitabını, arayışlarını, inziva günlerini anlattı, masadakilerin yemek yemeyi unutacak kadar dikkatle kendisini dinlediğini görmek onu şaşırttı.

(5) Taşrada kitapçı, taşrada okur, taşrada yazar olmak üzerine, İstanbul'un dışında olmak, İstanbul'a kendini kabul ettirmek üzerine de uzun uzun konuşuldu; M haftasonunda kitapçı dükkanında bir imza günü düzenlemeyi, yeni kitabından bir bölüm okumayı kabul etti.

(6) Gece boyunca M, karşısındaki kadının incelikli güzelliğini giderek daha iyi algıladı; karakterine, başını tutuşuna, mimiklerine, sesinin tonuna sinmiş, duru, rahat, kendiliğinden bir güzelliği bu.

(7) T belli ki akıllı bir kadındı ayrıca, anladığından fazlasını anlarmış gibi yapmaya çalışmıyor, içten bir merakla ama duyduklarını derhal tarttığını belli ederek sorular soruyordu.

(8) İmza gününe gelen yirmi-otuz kişi, küçük kitapçı dükkanını doldurdu, M'nin sözleri ilgiyle dinlendiyse de gelenleri oraya çeken şeyin, egzotik bir hayvanı görmek için hayvanat bahçesine gidenleri çeken şeyden uzun boylu bir farkı olmadığını düşündü M.

(9) Yine de kitabından okuduğu bölümlerin dinleyenlerde belirgin bir etki bıraktığını görünce hem sevindi, hem de tedirgin oldu; kalkıştığı işin ciddiyetini ilk kez başka insanların gözünden görüyordu.

(10) Şehirde kaldığı sürece kitapçı aileyle ve T'yle görüşen, onlara bir-iki kez daha konuk olan M, hafta başında İstanbul'a döndü, herbirini ama elbette özellikle T'yi davet etti, T de bu davetini kabul edeceğini hissettirdi.

41. İnsanlık Hali.

(1) M, İstanbul'a başağrısıyla girdi; evde yatıp uyumaya çalıştığı da her zamanki kabusu peşini bırakmadı - H'ye ve oğluna kendi idrarını içiriyor, ikisinin mor köpükler ve dumanlar çıkararak ölmesini çaresizce izliyordu.

(2) O gün evliliklerinin en sert tartışmasını yapmışlardı - öncesinde H oğlanı M'ye bırakıp bir hayır yemeğine gitmiş, döndüğünde çocuğun kafasının arkasında koca bir şiş olduğunu fark etmişti; M önemli birşey olmadığını, oğlanın ayağının kaydığını ve kafasının cam sehpanın kenarına çarptığını anlatmış, H deliye dönmüş, demediğini bırakmamış, beyin kanaması korkusuyla apar topar hastaneye doğru yola çıkarken M'ye evde oturmasını emretmişti.

(3) Kaza haberini veren de, karısının ve oğlunun cesetlerini gördüğü yer de o hastane olmuştu.

(4) Hayatta en çok sevdiği iki insanın ölümünden kendini sorumlu tutmaması imkansızdı; yeniden yeni biriyle yakınlaşma, ona bağlanma ve belki de mutlu olma olasılığı ortaya çıkınca, suçluluk duygusu hiç olmadığı kadar azmıştı.

(5) Bir kahve içip biraz kendine gelir gibi olduğunda M, yüreğinde bu bukağıyı daha ne kadar taşınması gerektiğini sordu kendine, ağlamasına engel olamayarak; korkunç titreşimli tek bir ses duysun ve çilesi sona ersin, herşey bitsin istiyordu bazen.

(6) Tam bu sırada T'den telefon geldi - sağ salim varıp varmadığını soruyor, sen gittikten sonra buralar çok boş gelmeye başladı, diyordu.

(7) T'nin sesini duymak M'ye çok iyi geldi, telefonu kapattığıdaysa beyni yeniden zonklamaya başladı; bir kutu ağrı kesicinin büyük kısmını içen M, kendini sokaklara saldı; ol derim olur, diye sayıkladığını, kendisini ambulansın sedyesine yatırmaya çalışanlara da ben şair değilim, bana şairlik öğretilmedi, diye itiraz ettiğini daha sonra öğrenecekti.

42. Kıstas.

- (1) M hastane odasında kendine geldiğinde aklında tek bir düşünce vardı: Oğlunun ve karısının ölümüne kahroluyordu, ama geçen zaman içinde onda asıl saplantı haline gelen şey, karısıyla küs ayrılmış olmalarıydı.
- (2) Bir daha asla aralarını düzeltemeyeceklerini bilmek, bir daha asla görüşemeyeceklerini bilmekten daha çok acı veriyordu M'ye.
- (3) Hastane odasındaki tuvaletin aynasında, kendi zavallılığına dayanamayıp intihara kalkışan ama onu bile beceremeyen birini gördü M, birden gülmeye başladı: Kendini bilmezliğin bu kadarı, diyip duruyordu.
- (4) Evine döndüğünde telesekreterde T'den bir mesaj vardı: İstanbul'a gelmişti, görüşebilirler miydi?
- (5) Buluştukları lokantada, daha yemeklerini bile sipariş etmeden, karısının ve oğlunun fotoğraflarını gösterdi T'ye, o güne dek neden anlatmadığını kestiremediği hikayesini anlattı; dünyada kimseyi bu iki insandan daha çok sevemem, dedi, sonra da sustu.
- (6) T onun elini tuttu, doğru insansın, doğru bir insansın, dedi, başka kıstasım yok benim.
- (7) Yemekte M'nin kitabını konuştular; kitabın tamamlanmasını beklemek yerine yazdıkça, fasikül fasikül yayımlamasını önerdi T, hatta bir GSM operatörüyle işbirliği yapıp bu fasiküllerin doğrudan insanların cep telefonlarına gönderilmesi mümkün olabilirdi; artık ortaya çıkmanın vaktidir, ne bekliyorsun?
- (8) Bunca yıldır tamamlayamadığı bir kitapla böyle bir iş düzeni kurmaya cesaret edemeyeceğini söyledi M, kitabın nasıl gelişeceğini, nasıl biteceğini bile bilmiyordu, ama T tam tersine çok daha kolay yazacağını, yerli yabancı çok sayıda tefrika yazarını örnek vererek anlatınca, üstelik bu işe önyak olabilecek tanıdıkları olduğunu söyleyince M bunu düşüneceğine söz verdi.
- (9) Gecenin sonunda T'yi kaldığı eve bırakan ve deniz kenarında yürümeye çıkan M, cep telefonuna tefrika yöntemiyle, kendisiyle ve kitabıyla alay edenlere okkalı bir yanıt verebileceğini hissetti; kendisi için birşey istemiyordu, ama kitabı, bugüne kadar hiç kitap okumamış olanlara bile ulaşabilmeliydi.
- (10) Ne var ki eve dönüp yatağa girdiğinde, eskiden H'nin üstlendiği koruyucu ve yol gösterici rolünü şimdi T'nin devralmak üzere olduğunu görmek, bir tür taviz, bir tür sözünden dönme olarak göründü M'ye, karısına ve oğluna ayırdığı mahrem alana hiçbir yabancıyı sokmayacağını

söylemesinin hemen ardından, duvarda koca bir delik açıldığını, üstelik kendi onayı ve hevesiyle açıldığını düşündü.

(11) Kendi kendisiyle bu kadar savaşırken, kitabı için hangi güçle savaşacağını sorarak uykuya daldı.

43. Yaratmak, Kendini Sınırlamaktır.

(1) Yaşadığı tüm çelişik duygulara karşın M, şu kadarını teslim edebiliyordu: T hiç ummadığı bir dönemde hayatına yeni bir şevk katmıştı, yeni bir şevk duyabileceği aklına bile gelmezken yapmıştı bunu.

(2) Körle gören bir değildi, karanlıkla ışık aynı değildi, gölgeyle güneş farklıydı, diriyle ölü başka başkaydı – M bunu kendinden biliyordu.

(3) Birlikte geçirdikleri ilk gece ikisi de neredeyse hiç uyumadı; hiçbir tene dokunmak bu kadar güzel gelmemişti M'ye, hiçbir sevişme bu kadar içten ve kendiliğinden, bu kadar zarif, bu kadar dokunaklı olmamıştı; mutluluktan ağlamak gibi klişelere gülmek gerektiğini şimdi anlıyordu.

(4) Rutubetli, karanlık ve soğuk bir bodrumdan güneşe çıkmış gibiydi M, bunu T'ye borçluydu, müteşekkirdi, içinin engellenemez bir biçimde ona akmasından da belliydi bu.

(5) Başına gelebilecekler arasından bu olasılığın gerçekleşmiş olmasına inanamıyordu M; olasılıkları teke indirmek bazılarının gözünde fakirleşmek demek olabilirdi, ama M kendini hiç daha zengin hissetmemişti.

44. Küçük Bir Kuzu.

- (1) GSM operatörüyle yaptığı toplantı, M'nin önünde yeni ufuklar açtı; toplantıya içerik hazırlama işlerini yürüten bir şirketin müdürü de katılmış, M'nin kitap projesine büyük bir heyecanla yaklaşmışlardı, gerekli teknik altyapıyı bir an önce kurup devreye sokmak istiyorlardı.
- (2) M'yi bir kafede bekleyen T, bu haberi duyunca sevinç çığlıkları atmaya başladı, sonunda kafeden çıkmak zorunda kaldılar; M, hazırlaması gereken metinler olduğunu, çalışması gerektiğini söyleyerek T'den ayrıldı.
- (3) Olayların birden hızlanmasından tedirginlik duyan M, babası yerine koyduğu, uzun süredir görmediği ama zor durumdayken hep akıl aldığı İ'ye gitti, olanları anlattı.
- (4) İ, kitabın yazımı bitmeden ortaya çıkarılmasına, tefrika edilmesine, basılmayıp cep telefonlarına gönderilmesine, bütün projeye karşı çıktı, ama bunu açık açık söylemeden, iğneyle oya işler gibi yaptı; belli ki edebiyata ihanet olarak, yazarlıktan çıkmak olarak, okurdan vazgeçip müşteriye yönelmek olarak görüyordu bunu.
- (5) Sert bir alt metinle ifade edilen bu itiraz M'yi enikonu sarstı; İ'nin yanından ayrıldıktan sonra suskunlaştı, ertesi güne kadar hiç konuşmadı, telefonları açmadı.
- (6) M sonunda İ'ye katılmadığına karar verdi - aslolan metindi, nasıl bir teknoloji yardımıyla okunduğu değil; söyleyecek sözü olan, dilediği mecrayı kullanmakta özgür olduğu gibi, bazı mecralar bazı sözler için daha uygun olabilirdi, format fetişizminin alemi yoktu.
- (7) Neredeyse bir yıl sonra, bir davette yeniden karşılaştıklarında İ, sen başka bir tanrının kuzususun, diyecekti, görüşmeyelim.
- (8) İçinde kırılanlara rağmen gülümsemeyi becerecekti M; bir gün senin kitapların, en azından iyice olanları da böyle yayımlanacaklar, merak etme, diyerek İ'nin yanından ayrılacaktı.

45. Tanıtım Harekatı.

- (1) Kitabın ilk bölümleri yayına girdiğinde umulan ilgiyi yaratmadı; M bu konuda endişeli değildi, ama tanıtım konusunda daha etkin olunması gerektiğini, örneğin ülkenin en büyük gazetelerinden birinin yayın yönetmeni E'nin, ya da büyük televizyoncularından B.'nin desteğini kazanabilirlerse büyük ilerleme kaydedileceğini de görüyordu.
- (2) E'nin karısı F, içerik sağlama şirketinin müdürü K'nın kız kardeşiydi; bir gece K'nın evine konuk olan F ve M, kitabın yeni bölümünün üstünden geçerlerken E çıkageldi.
- (3) M bundan huzursuz oldu; E ile görüşmek istemiyordu, çünkü bu projeyi aptalca bulduğunu F'den öğrenmişti; E gidene kadar arka odalardan birinde oturmaya karar verdi.
- (4) M içeride saklanmışken E salona buyur edildi; F'yle K'nın ne üzerinde çalıştığını öğrenince, o da okumak istedi.
- (5) F buna itiraz etti; bu çok önemli bir kitaptı, çok büyük bir iş yapılıyordu, değeri belki de çok sonra anlaşılacaktı; E yeni bölümü okumak istiyorsa temiz niyetle, açık kalple yaklaşmalıydı – E bu koşulu kabul edip metni okumaya başladı.
- (6) M bu bölümde Emma Bovary'nin, kızını bir sütanneye bıraktığı sahneyle, Raskolnikov'un oda hizmetçisiyle konuştuğu sahneyi, kendi kitabının kahramanlarını kullanarak yeniden yazmıştı.
- (7) E okuduğu metinden çok etkilendi, böyle birşey okumayı beklemediğini itiraf etti; bunun bir yenidenyazım olduğunu öğrenince daha da şaşırды – M, Flaubert ve Dostoyevski'yle boy ölçüşmeye kalkışacak kadar iddialıydı demek.
- (8) İddiasının arkası boş mu peki, diye sordu F.
- (9) Değil, dedi E, bu kitap hakikaten büyük iş, bu adamı duyurmak lazım, böyle olmaz.
- (10) K bunun üzerine M'nin E hakkındaki dileğini dile getirdi; bunun üzerine E, katkıda bulunmaya söz verdi.
- (11) E'nin tuvalete gittiği bir sırada gelişmeleri M'ye aktaran F, onun çıkmasını ve birkaç dakika sonra, yeni geliyormuş gibi kapıyı çalmasını istedi.
- (12) F'nin mizansenine uyan M, kendisini hararet ve heyecanla karşılayan E'yle tanıştı; gecenin geri kalan bölümünde, gazete ve televizyonlarda nasıl bir tanıtım harekatı yapılması gerektiğini karara bağladılar.

46. Aynen Böyle Oldu.

(1) Sabah erkenden M'nin kapısını çaldı T, haftasonunu birlikte geçireceklerdi; M birkaç dakika önce uyanmış, T'nin gelmesini bekleyerek yataktan çıkmamıştı.

(2) Haftasonunun önemli bölümü de yatakta geçti – seviştiler, soğuk içkiler içip serin meyveler yediler, eski sevgili konulu komik hikaye anlatma yarışması düzenlediler.

(3) Yataktan çıktıklarında da çoğu zaman ya yemek hazırladılar, ya da yemek yediler: Közde kırmızıbiber, domatesli, peynirli, sarımsaklı roka salatası, limonlu, karabiberli pilav, ananaslı biftek, mantar sote, etli paella, “orospu tiramisusu” (M'nin gizli tarifıyla), hatta ev yapımı cheesecake.

(4) Akşam yürüyüşü yaparlarken akıllarına esince bir filme girdiler; sıkıcı bir film çıktı, ama karanlıkta eğlenmeyi bildiler.

(5) Pazar akşamı ayrılacakları sırada T'nin gözleri doldu, sıkı sıkı sarıldı M'ye; daha ne kadar bekleyeceksin bana taşınmak için, dedi M gülümseyerek.

(6) Ciddi mi, diye sordu T.

(7) Bundan güzel cennet mi olur, diye yanıtladı M.

47. Katil Olabilirim, Ama Şair Asla.

(1) M'nin romanı, her Pazartesi bir yeni bölüm olarak yayımlanıyordu; isteyenler eski bölümleri de indirebiliyordu; altıncı bölüm 289 bin kişi tarafından indirilince işin rengi değişti; sekizinci bölümün yayımlandığı günün akşamı M büyük bir kanalın ana haber programına konuk oldu.

(2) Kendi de birtakım kitaplar yazmış olan, r'leri söyleyemeyen, laflarını yuvarlayan, bu adam nasıl işe alınmış dedirten program sunucusu, M'yi önce kutladı başarısından ötürü, ardından kurcalamaya başladı: Cep telefonu teknolojisini kullanmak, bir pazarlama numarasından başka birşey değildi sanki; kitabın yalın, hatta basit dili çok eleştiriliyor, ilkokul okuma fişlerine benzetiliyordu; kitabın sonu belli değil gibiydi, günden güne yazılıyormuş izlenimi veriyordu, bu da acaba kitabı okuyucuların tepkisine göre biçimlendirme isteğinden mi kaynaklanıyordu; bundan önceki kitaplarının başarısızlığı mı M'yi böyle bir yol denemeye itmişti; kitaptaki bazı bölümlerin bazı ünlü romanlardan çalındığı, bazı bölümlerin de başka romanların devamı gibi durduğu söyleniyordu; insanlar bu kitabı neden okumalıydı, sonu belli olmayan bir romana neden para bağlamalıydı?

(3) M bütün bu saptama ve soruları serinkanlılıkla, çoğu kez gülümseyerek yanıtladı; bu bir satış numarası değil, kitabın okura doğrudan ve en kolay biçimde ulaşmasını sağlamak için kullanılan bir yöntemdi, kitabın yazılma biçimine de tam anlamıyla uygundu; kitabın dilinin basit bulunması M'yi yalnızca sevindirirdi, çünkü şairane olmasından çok korkuyordu; kitabın sonunun belli olmaması, yazma ve okuma serüvenlerini mümkün olan son noktaya kadar birleştirmeyi sağlıyordu, bu da gerekliydi, çünkü yazarını olduğu kadar, okurunu da dönüştürmeyi hedefleyen bir romandı bu; daha önceki kitaplarının başarısız olduğuna da, bu kitabın başarılı olduğuna da katılmıyordu M, başarı talihsiz bir sözcüktü, her halükarda başarıyı ölçmekte kullanılacak kıstas satış olamazdı; kitapta yeniden yazılmış bölümlerin varlığı bir sır değildi, zaten önce kendisi duyurmuştu bu bölümlerin kaynaklarını, edebiyatın en bilindik, tarih boyunca geçerliliğini yitirmemiş, hatta kutsal kitaplar tarafından da kullanılmış tekniklerinden biriydi bu; kimsenin bu kitabı okuması gerekmiyordu, ama okuyacak herkes, kendine özgü bir nedenle okuyacaktı elbette; kimsenin de kitaba para bağlaması şart değildi, dileyen, M'nin internet sitesinden ücretsiz olarak metinlere ulaşabilirdi.

(4) Programdan ayrılmadan önce M'nin son sözü şu oldu: Bir gün bu kitabın yazılacağı belliydi, sadece zamanı bilinemezdi; önceki kitaplar, bu kitap ortaya çıkabilsin diye vardı, tıpkı bu kitabın varlığının, sonrakileri mümkün kılacağı gibi.

48. Karınca Ordusu.

(1) M'ye en ciddi ve sert eleştirileri yöneltenlerin başında gelen S, bu medya çıkarmasını da yerden yere vurdu; kitabın içeriğinin hedeflediği arınmışlıkla kitabın tanıtımında kullanılan yöntemler arasında derin bir uçurum olduğunu vurgulayan, kitabın ve yazarın inanırlılığını sorgulayan son yazısı, M'yi yaraladı.

(2) İnternette M'yi destekleyen, yapıtını izleyen, yorumlayan, tartışan onlarca blogcu ortaya çıkmıştı; bir karınca ordusu gibi çalışıyor, tüm eleştirilere yanıt yetiştiriyorlar, bazen de ağızlarını bozuyorlardı; S de onlardan nasibini aldı.

(3) Ancak T, M'nin bununla yetinmemesi, S'yle bizzat görüşmesi gerektiğini düşünüyordu; bunun için bir akşam yemeği düzenlemeyi, S'yle ortak arkadaşları olan bir çifti ve S'nin oyuncu sevgilisini de davet etmeyi önerdi; M bu tür bir sosyalleşme fikrinden çok hoşnut olmasa da kabul etti.

(4) Ne var ki S bu daveti ilk etapta geri çevirdi; işleri çok yoğundu, belki bir başka zaman bir araya gelebilirlerdi; bunun düşmanca bir reddediş olmadığını göstermek için olsa gerek, M'ye deri ciltli bir defter ve şık bir dolmakalem yolladı.

(5) Bu hediyeler M'yi, T'nin hiç beklemediği şekilde hiddetlendirdi; M yeterince yazı araç-gerecinin olduğunu, bu kadının sadakasına ihtiyacı olmadığını, yolladığı hediyelerin aslında örtülü bir alay ve hakaret içerdiğini söyleyip durdu; T onun bu hiddetinde, son günlerde yazmakta çok zorlanıyor olmasının payı olduğunu düşündü.

(6) T yine de organizasyonundan vazgeçmedi, tam tersine işi büyüttü: S'nin, sevgiliyle birlikte bir oyun hazırladığını ve uluslararası festivallere katılmaya çalışacaklarını öğrenen T, M'nin yayıncısını ve karısını da davetliler listesine kattı, çünkü kadın tanınmış bir oyunculuk hocası ve uluslararası jürilerin aranan adlarından biriydi.

(7) Bu plan işe yaradı – sekiz kişi M'nin evinde akşam yemeği için bir araya geldi.

(8) M bir sürpriz hazırlamıştı S'ye – bir fotoğrafını gördüğü çalışma masasının aynısını bulmuş, üstüne de fotoğraftaki nesnelerin aynısını yerleştirmişti; masa o gece evin geniş antresinde, eski telefon masasının yerinde duruyordu.

(9) S kapıdan girdiğinde masayı fark etmeyince M bu masayı hatırlayıp hatırlamadığını sordu; bunun üzerine S, kendi masasına çok benzediğini söyleyip gülümsedi – M'nin sürprizinden çok etkilenmemiş, hatta bir anlam verememiş ve biraz tuhaf bulmuş gibiydi.

(10) Gece boyunca M'nin kitabı birkaç kez gündeme geldi, ama S çok yumuşak ve nazik bir tutum sergiledi, genelde sessiz kaldı, konuştuğunda da M'nin emeğinden övgüyle söz ederek onu şaşırttı.

(11) S'yi asıl etkileyen, M'nin Susurluk'taki genelevde ve Göreme'deki inzivasında çektiği fotoğraflar oldu - M bu insanlara ve doğaya ait ufak hikayeler anlatarak eşlik etti fotoğraflara.

(12) Bu küçük gösteriden sonra S kendini şaraba verdi, dili çözüldü; M'nin su kadar duru, sırça kadar saydam bir anlatı kurmaya çalıştığını, bunun bir tüccar yazar hamlesi olmadığını, M'nin medyadaki yansımasının çok yanıltıcı olduğunu, onun gerçekte bambaşka bir insan, kitabının da bambaşka bir kitap olduğunu ancak şimdi anlamıştı; insanın ve doğanın derinliklerine, yazının sırlarına dokunan bir kitap kurmakta olduğunu, bunun tüm dünya edebiyatı adına çok önemli bir deney oluşturduğunu, bundan ne kadar heyecan duyduğunu anlattıkça anlattı.

(13) Gecenin sonunda, herkes gittikten sonra, yatağa girdiklerinde M bir itirafta bulundu T'ye: Beni ne kadar çok sevdiğini bilmesem, deli gibi korkardım senden.

49. Aşağıdaki Hikaye.

- (1) T'nin babası U, Jules Verne'den habersiz, balonla aya gitme düşleri kuran bir çocuktur; annesi tarafından daha birkaç günlükken terk edilmiş, varlıklı bir aile tarafından yetiştirilmişti; annesi de aynı ailenin yanına yardımcı olarak girmiş, kendi çocuğu olduğunu açıklamadığı U'ya sütanneliği yapmıştı.
- (2) U delikanlılığında evlatlık olduğunu öğrenmiş, aynı gün üvey babasının tekstil fabrikasındaki işçilerden birinin ustabaşıyla kavga ettiğini ve ustabaşının yardıma ihtiyacı olduğunu görünce olaya karışmış, işçiyi bir yumrukta yere sermişti; adam birkaç gün sonra hastanede öldüğünde, raporuna iş kazası yazılmıştı.
- (3) U birini öldürmüş olmaktan dolayı büyük bir vicdan azabı duymuş, ama çok geçmeden kendini yine fabrikada bir kavganın içinde buluvermişti; yumruğunu indirmek üzere olduğu işçi, onun katil olduğunu yüzüne vurduğunda U durmuştu.
- (4) Bir-iki gün sonra, ölen işçinin ailesinin fabrikayı basmak üzere olduğunu öğrenen U, hemen ortalıktan kaybolmuştu.
- (5) Kendine yeni bir yol çizmek isteyen U, babasından aldığı parayla Avustralya'ya yerleşmişti; bir koyun çiftliğinde çalışmaya başlamış, kısa sürede çiftlik sahibinin gözüne girmiş, hatta küçük kızıyla evlenmişti.
- (6) Aradan sekiz yıl geçtikten sonra, Avustralya macerasının yettiğine karar vermişti U, karısı ve beş yaşındaki kızıyla birlikte Türkiye'ye dönmüş, herkesten habersiz Ürgüp'te bir otele ortak olup otelcilik yapmaya başlamıştı.
- (7) Kaderden uzun süre kaçmayı beceren U, kaderini tümüyle değiştirmeyi yine de başaramamıştı: T'nin yirmi dördüncü doğumgününden birkaç gün sonra annesiyle babası sokak ortasında vurularak öldürülmüştü.
- (8) Hikayeyi dehşet içinde dinleyen M, T'ye uzun uzun sarıldı, onun nasıl bu kadar normal bir insan olabildiğine hayret ettiğini söyledi.
- (9) Hikayenin dahası da vardı: Ölümünden bir yıl kadar önce U, bir kitap yazmıştı, ama bu konuda bir yeteneği olmadığına inandığı için, kitabın profesyonel bir yazar tarafından elden geçirilmesini istemişti; çocukluğundan beri çok okuyan, şehrin tek kitapçısının gediklisi olan T de babasına, en sevdiği yazarlardan M'yi önermişti.
- (10) M duyduklarına inanmakta güçlük çekerek doğruldu, T'ye baktı, sonra gözleri kısıldı – hatırlar gibi olmuştu.

(11) Babam sana telefon ettiğinde sen bir yazarın, başka bir yazarın yapıtına bu şekilde müdahale etmesini etik açıdan yanlış bulduğunu, kitabı bir yayınevine göndermesini, oradaki editörlerin gerekli düzeltmeleri yapacağını söyledin, dedi T, ama babamın hevesi kaçtı nedense, dosyasını bir daha ortaya çıkarmadı.

(12) Dosyaya ne oldu, diye sordu M, yanıtı bildiği halde.

(13) T kalkıp içeri gitti, döndüğünde, sırtına spiral takılmış dosyayı M'ye uzattı.

50. Uzak Diyarların Çocukları.

- (1) T içerideyken M'nin aklı kendi çocukluğuna gitti; babasını hiç görmemişti, annesini de hatırlamıyordu, yalnızca hatırladığını hatırlayabiliyordu – anının kendisi aklında canlı değildi artık, yalnızca böyle bir anısı olduğunun kaydını taşıyordu.
- (2) Bu anı kayıtlarının arasında gezinirken, hepsinin de tatsız, mutsuz, annesini kötü gösteren anılar olduğunu fark etti birden.
- (3) Annesi elini tutmuş, karşıdan karşıya geçerlerken onu azarlıyordu: Gelen arabalara bakmadan geçmeye kalkarsa ezilebilirdi, annesinin elini tutuyor olması birşeyi değiştirmezdi; seni öldürmek istiyorsam ne olacak, kuzu kuzu gidecek misin?
- (4) Dedesinin M'ye verdiği doğumgünü hediyesini, M'nin çok hoşuna giden dürbünü beğenmeyen annesi, dedesinin yanına gitmesini ve başka bir hediye, bir fotoğraf makinesi istemesini söylüyordu M'ye.
- (5) Gecenin bir yarısı sırlıklam bir yatakta uyanan M, annesini uyandırıyor, o da bir kibrit yakıp pipisine tutuyor, bir daha yatağına işerse pipiyi yakmakla tehdit ediyordu M'yi.
- (6) Bir deprem sırasında annesinin eli ayağına dolanıyor, panik içinde ağlayıp dualar okuyor, M'yi alıp sokağa çıkmayı akıl edemiyordu.
- (7) Bu yığının arasında ışıklı tek bir anı bulmayı beceremeyen M, bunun nedenini merak etti: Onu yolun başında yalnız bıraktığı için beyni annesinden intikam mı alıyordu, yoksa kendince bir “yalnız adam” miti mi yaratmıştı, varken bile olmayan bir anneye rağmen ayakta durabileceğini, kimseye ihtiyacı olmadığını mı kanıtlamaya çalışıyordu kendine?
- (8) T dosyayla içeri girdiğinde M ürperdi ve düşüncelerini bir daha dönmek üzere yarıda bıraktı; bir mucize isteğiyle uzandı, dosyaya yattığı yerde göz gezdirmeye başladı.
- (9) Ertesi gün akşamüstüne dek, küçük aralar dışında kitabı elinden bırakmadı M, son sayfasını okuduktan sonra kendine bir kahve yaptı; pencerenin önünde oturup, T'nin gelmesini beklemeye başladı.
- (10) U'nun yazdığı kitap, M'nin yazmak istediği kitaptı.

51. Yunuslarla Yüzen.

(1) Kitabın o güne kadar eşi görülmemiş sayıda okuyucunun ilgisini çekmiş olması, M için, yazdıklarının doğruluğunu ya da kalitesini kanıtlayan, en azından destekleyen bir unsur değildi elbette; bunun nedenlerinden biri, edebiyattan anlasın anlamasın, okur-yazar olsun olmasın çok sayıda borazan sahibinin, kamusal alanda sözlerini dinletme olanaklarını kullanarak, kitabın orasını burasını eleştirmeleriydi.

(2) M'nin başka romanlardan bölümler çaldığı zaten söylenmiş, yenidenyazım konusundaki açıklamaları sağır kulaklara çarparak sessizliğe karışmıştı; ama yeni suçlamalardan biri, M'nin kendi kitaplarını da yağmaladığı, daha önce yazdığı şeyleri harmanlayıp yeniymiş gibi okuyucunun önüne sürdüğüydü.

(3) Bir başka eleştiriye, bölümler halinde yazılan ve yayımlanan kitabın, bu yapısı nedeniyle kendi içinde çokça çelişkiye düştüğü, bir bölümde söylenenle başka bir bölümde söylenenin birbirini tutmadığı, çok fazla yineleme olduğu ama bu yinelemelerin bile zaman zaman çelişki yarattığı, M'nin ünlü olma hevesiyle acele bir biçimde kotardığı bu kitabın sonunda iyi birşey çıkma olasılığının çok düşük olduğuydu.

(4) U'nun kitabında karşısına çıkan keskinlik ve acımasız derinlikle birleştiğinde bu suçlamalar, M için bir kabus üretmiş oldu: Okunuyordu okunmasına, bir gündem yarattığı da kesindi, ama yazabiliyor muydu yazmaya oturduğu kitabı, yoksa hedefini ıskalamış güdümlü bir füze gibi, uzay boşluğunda büyük bir hızla, amaçsızca ilerliyor muydu, tümüyle kaybolmak üzere?

(5) M'nin durumundan ciddi endişe duymaya başlayan T, bir haftasonu onu güneşe götürdü: Özel bir tesiste yunuslarla yüzeceklerdi.

(6) M bunun saçma bir fikir olduğunu düşündüyse de ses etmedi: Eski zamanlarda delileri su sesiyle tedavi etmeye çalışırlardı, bugün bu iş yunuslara düşmüştü belli ki, ama onu tedavi etmek için bir yunusla yüzmesi yeterli olamazdı; çok daha büyük bir balık tarafından yutulması, sindirilmesi ve denize geri atılması gerekirdi.

(7) Bu olumsuz yaklaşımına karşın, aydınlatılmış büyük bir havuzda, gece vakti yaşadığı deneyim, M'yi çok etkiledi: H'yle katıldıkları bir safaride, birkaç metre ötesinde koşan zürafaları izlediğinde girdiğine benzer bir ruh haline girmişti; bir yunusla birlikte yüzmek, onunla birlikte hareket etmek, bunun bile çok ötesinde birşeydi, doğa tarafından onaylanmak, hiçbir zaman dönemeyeceğini bildiği bir yuvaya yeniden alınmak gibiydi.

(8) Yunus deneyimi, M'ye nasıl yazması gerektiği konusunda birşey öğretmedi, ama konuya çok daha soğukkanlı ve bütünlüklü bakabilmesini sağladı.

52. Hurdadan Yeniye.

(1) Herkesin, özellikle de M'nin korktuğu, başına geldi: Yazamaz oldu.

(2) Üç gün boyunca saatlerce masasının başında oturdu, kalkıp dolandı, kahve içti, yattı, yeniden oturdu, birşeyler okumaya çalıştı, ama hiçbiri işe yaramadı – tek sözcük yazamıyordu, ne yazacağı hakkında da en ufak bir fikri yoktu.

(3) Şirkettekiler de endişe içindeydi; yeni bölümün yayımlanacağı gün yaklaşıyordu ve M daha ilk müsveddeyi bile göndermemişti, oysa gelen ilk metin üzerinde yapılan çalışma bile iki gün sürüyordu.

(4) M'yi arayıp onu sıkboğaz etmekten çekindikleri için hep T'yi arıyorlar, ama o da M'nin moralini bozmamak için ona birşey söylemiyor, hiçbir şey olmamış gibi yapmaya çalıştığı için endişesini açık ederek M'nin çevresinde dolanıyordu.

(5) Yayına bir gün kaldığında şirket, M'nin evine adam yolladı; kapıyı T açtı, M dışarıda, yürüyüşteydi; gelen adamı alelacele geri yolladı, bekleyin, bitirmek üzere, diyerek.

(6) M eve saatler sonra döndüğünde ayakta duramayacak kadar sarhoştı; T ayıltmak için çeşitli yollar denediyse de başaramadı; öte yandan M bir türlü sızıyor, ağzını güç bela oynatarak konuşup duruyordu.

(7) M kendisinin büyük bir sahtekar olduğunu, herkesi kandırdığı gibi kendini de kandırdığını, Kendini Yazdıran'ın yazıcılığının, onun haddi olmadığını bağıyor, U'ya kah lanet yağdırıyor, kah övgüler düzüyordu.

(8) Evde kalan içkileri de tüketen M, sonunda yatağa serildi ve başı daha yastığa değmeden horlamaya başladı; T sevgilisinin üstünü örttü, saçlarını düzeltti, kusar diye başucuna bir leğen koydu, bir süre rahatsız uyuyuşunu izledikten sonra, babasının kitabını alıp yemek masasına oturdu.

53. Bir Oğul Hikayesi.

- (1) Yakup çok seviyordu Yusuf'u, herkesi sevdiğinden daha çok; belki de gönül gözüyle görmek zorunda kaldığı için.
- (2) Kördü Yakup, ama sorsalar, en küçük oğlunun neye benzediğini öyle anlatırdı ki, Yusuf'u öyle görebilmiş olabilmek için bir çift gözün yetmeyeceği hemen anlaşılırdı.
- (3) Yusuf'un başka anneden olma büyük kardeşleri, kimine göre saf kıskançlıktan, kimine göre haris olduklarından, bu çocuktan düpedüz nefret ediyordu; bir kazaya kurban gitse zil takacaklardı; Yusuf'u yalnızca kendinden küçük öz kardeşi seviyordu.
- (4) Kaza onlara gelmeyince, onlar kazaya gitmeye karar verdi.
- (5) Mahsulü satmaya giderlerken Yusuf'u da götürmek istediler; babaları işkillendi, bir kaza çıkar, bırakın ufacak çocuğu burada, ne işi var yollarda, dedi; dinlemediler.
- (6) Fındık çuvallarının arasında Yusuf, annesinin yanına koyduğu sütlacı kaşıkladı.
- (7) Bir gece vakti, ıssız bir düzlükte, yoldan epeyce içeri girdi kamyon, ruhsuz bir çalının dibine bıraktılar Yusuf'u, gittiler.
- (8) Döndüklerinde daha selamlaşmadan sordu Yakup, ne yaptınız Yusuf'u, diye.
- (9) Mazot alıyorduk, dedi en büyükleri, onun indiğini görmedik, ya da biz fark etmeden kaçırdılar; dönüp fellik fellik aradık, dedi bir diğeri, hiçbir yerde yoktu, kimse görmemişti.
- (10) Yusuf ortaya çıkar elbet, dedi Yakup, o zaman siz düşüneceksiniz.
- (11) Yusuf'u Ankaralı bir işadamı buldu, karısıyla; çocuğun ana-babasını kısa bir süre aradıktan sonra evlat edindiler, kendi çocukları yoktu.
- (12) Yusuf serpildi; melek yüzlü bir delikanlı oldu, ekoloji okumaya Amerika'ya gitti.
- (13) Yazın döndüğünde de odasında ders çalışmayı sürdürdü Yusuf, ekonomide çift anadal yapmak istiyordu; odasına giren üvey annesinin kapıyı kilitlediğini fark etmedi.
- (14) Saçlarını okşadı üvey annesi, omuzlarını, kollarını; eğilip kulağının dibinden öptü; elini Yusuf'un gömleğinden içeri sokup göğsünü avuçladığında Yusuf yerinden fırladı.
- (15) Üvey annesi dur'dan anlamıyordu.
- (16) Anne ne yapıyorsun, dedi Yusuf, ben senin annen değilim, dedi kadın; Yusuf kapıyı açmak için kırması gerektiğini anladığı sırada kadın sabahlığını çıkarıyordu.

- (17) Yusuf anahtarı zorla almayı başardı; tam kapıya yönelecekken üvey annesi gömleğine asıldı, arkadan yırttı.
- (18) Kapı vuruldu; üvey babası Yusuf'a seslenince üvey annesi çılgık atmaya başladı.
- (19) Çok zor bir gece oldu hepsi için; karısının tecavüz suçlamalarına inanmadı adam, gömleğin arkadan yırtılmış olduğunu görmüştü çünkü, öte yandan karısının oğluna saldırması yetmiyormuş gibi böyle bir yalan söyleyebilmesi, adamı dehşete düşürdü; ama yine de ailesine kıyamadı, yokmuş gibi davranırsa sorunun yok olacağını, kendiliğinden gideceğini umdu, polise başvurmadı.
- (20) Olay gerçekten de kapanmış gibiydi, Yusuf da üvey annesiyle bu konuyu hiç konuşmadı.
- (21) Kadının iki yakın arkadaşı, bir gece adam yurtdışındayken yatıya geldi; yemek sonrası içkilerini içer ve olayı konuşurken kadını ayıplayacak gibi olduklarında, kadın Yusuf'u çağırttı.
- (22) Yusuf, karşı konulmaz bir melek gibi girdi içeri; ince kadehler kadınların ellerinde kırıldı.
- (23) O gece üçü birlikte tecavüz ettiler Yusuf'a; Yusuf apar topar okuluna döndü ve Türkiye'ye yıllarca dönmedi.
- (24) Ekolojik değişimlerin ekonomik etkileri Yusuf'tan sorulur oldu zaman içinde; Amerikan hükümetine danışmanlık yaptı.
- (25) Enerji politikalarının çevreye etkisi konusunda yurtiçinden ve yurtdışından aldığı sert tepkiler nedeniyle canı sıkılan başbakan, Yusuf'u Ankara'ya davet etti; toplantıdan bir hafta sonra Yusuf bakan oldu.
- (26) Yusuf'un Ankara'da olduğunu öğrenen üvey babası, ondan yıllardır haber alamamış olmasına rağmen Yusuf'u otelinde buldu; neden, diye sorduğunda, o üç kadına sor, dedi Yusuf.
- (27) Kocasından Yusuf'un döndüğünü öğrenen üvey annesi, olduğu yerde çöktü; endişe içinde onu yerden kaldırmaya çalışan kocasına, sen nasıl bir yılanla evli olduğunu biliyor musun, dedi; bilmiyordu.
- (28) Yusuf'un gerçek annesi ve babası iyice yaşlandı; Yusuf'un abileri fındıkçılığın yanında rüzgar türbini işine girmeye karar verdi; Çevre Bakanlığı'ndan müsaade alacaksınız, dediler.
- (29) Yusuf, abilerinin başvurusunu duyunca görüşmek istedi; makamına çıktıklarında Yusuf'u tanımadılar.
- (30) Sizin bir de küçük kardeşiniz varmış, dedi Yusuf, okulda yaptığı çevre projesiyle ödül kazanmış, onu bana bir getirin de üniversite için yurtdışında burs ayarlamaya çalışalım.

(31) Abileri eve döndüklerinde Yakup'a durumu anlattı; Yusuf için güvenmiştim size, şimdi de kardeşi için mi güveneyim, dedi Yakup, ama sonunda, onu sağ salim geri getireceklerine büyük yemin ettikleri için izin verdi.

(32) Yusuf bir fırsatını bulduğunda küçük kardeşine, ben Yusuf'um, dedi, seni bunların elinden kurtaracağım; ardından kardeşinin çantasına gizli bir evrak koydu.

(33) Giderlerken güvenlik görevlileri kapıda onları hışımla durdurdu; üstlerini aradı; Yusuf'un abileri buna çok sinirlendi, biz buraya iş yapmaya geldik, hırsız değiliz, dediler.

(34) Yapılan aramada evraklar küçük kardeşin çantasından çıktı; bu çaldı ya, bundan önce de küçük abisi çalardı, dediler; Yusuf sineye çekti bu lafı.

(35) Kardeşimiz çok küçük, ihtiyar da bir babası var, onun yerine bizden biri kalsın, dedi abileri; babalarına verdikleri yeminden korkuyorlardı; Yusuf bu isteği kesinlikle reddetti, suçsuz birini cezalandırmak zalimlik olurdu.

(36) Eve dönüp olanları anlattıklarında Yakup, ah Yusuf'um, nerdesin Yusuf'um, diye yanıp yakıldı; kendisini boşuna helak ettiğini, küçük kardeşiyle Yusuf'u karıştırdığını söyleyen oğullarına da, gidin, Yusuf'u ve kardeşini bulmadan gelmeyin, dedi.

(37) Abileri yeniden Yusuf'un yanına gittiğinde Yusuf onlara kimliğini açıkladı; abileri geçmişteki büyük hatalarından dolayı af diledi; Yusuf onları affedeceğini ama türbin işi için müsaade vermeyeceğini söyledi, razı oldular.

(38) Annesiyle babasını da Ankara'ya getirten Yusuf, Yakup'u göz ameliyatı için Amerika'ya gönderdi, annesi de onunla gitti; döndüklerinde onlara ve küçük kardeşine Ankara'nın yeşil semtlerinden birinde ev tuttu.

54. Beni Rezil Etmeyin.

- (1) Ertesi gün M kendine geldiğinde neredeyse akşam oluyordu; T evde yoktu, sessizlik içinde yaptı kahvesini, yalnız içti.
- (2) T alışveriş torbalarıyla döndüğünde de hemen bozulmadı sessizlik ve yalnızlık.
- (3) Neden sonra, ikisi de salonda, koltuklarında otururken, bir uğultu duyuyor musun, diye sordu M, T başını hafifçe iki yana sallayınca da, kafamın içinden de geliyor olabilir tabii, diye ekledi.
- (4) Dün şirkete bir bölüm yolladım, dedi T, babamın kitabından bir bölüm, biraz değiştirdim, uyarladım.
- (5) İyi etmişsin, dedi M, hiç şaşırmamış gibiydi; bence böyle devam edelim zaten.
- (6) T itiraz etmeye başladığında onu susturdu, ben bu kitabı yazamayacağım, bu kadarını anladım, dedi, ama insanları da yüzüstü bırakmak olmaz.
- (7) T yerinden kalktı, M'nin ayakucuna oturup dizine yaslandı; sevgilisindeki bu soğukkanlı vazgeçmişlik onu hem üzmüş, hem de korkutmuştu.
- (8) Merak etme, dedi M, şirkettekilerin ruhu duymaz, ama kapıya dayanırlarsa da konuğuma dokunmayın derim, beni ona karşı rezil etmeyin, eğer birşey yapacaksınız, işte buradayım, bu kıza dokunmayın.

55. Batıl İnanç.

(1) E'nin gazetesi haftasonunda M'yle yapılmış, iki tam sayfalık bir röportaj yayımladı; E'nin metresi olan ve röportajı yapan A ile M arasındaki ilişki de aynı haftasonu başladı.

(2) M bu konuşmada, yaşadığı tutukluktan hiç söz etmemiş, tam tersine, engelleyemediği bir coşkunun yazarken kendisini esir aldığını, bir sonraki cümlenin, hatta bir sonraki sözcüğün ne olacağını bilmeden, kaleminin sayfa üstünde bıraktığı izleri biraz da şaşkınlıkla okumaktan ve kalemine yetişmeye çalışmaktan ötesini yapmadığını, metnin kendi kendini yazdırdığı duygusunun onu kimi zaman düpedüz ürküttüğünü anlatmıştı.

(3) Kendini metne teslim eden bir yazarın, bir sevişme sırasında kendini partnerine teslim eden bir kadın ya da erkeğe benzeyip benzemediğini soran A, röportaj boyunca birkaç cinsel imada daha bulunmuş, M de sektirmeden hepsine bir o kadar imalı yanıtlar vermişti.

(4) Röportajın yayımlandığı günün sabahında, Boğaz'ın Anadolu kıyısındaki lüks butik otellerden birinde kahvaltı ve kutlama için buluşan M ve A, daha kahvelerini bitirmeden ellerinde şampanya kadehleriyle bir odaya çıktı, gece olup Boğaz'ın ışıkları parlaklık kazanana kadar da orada kaldılar.

(5) M ertesi sabah gün ağarırken eve döndüğünde T kapı sesine uyandı; M'ye bir kez baktı, hiçbir soru sorması gerekmedi.

(6) Onun sessizliği M'yi bir anda çileden çıkardı, o saatte bağırp çağırmaya, T'yi aptallıkla, sahtekarlıkla, kıskançlıkla, onu ezmeye çalışmakla suçladı, kendi sesinin yankısıyla daha da galeyana geldi, estikçe köpürdü.

(7) Neredeyse on beş dakika boyunca böyle devam ettikten sonra, başladığı gibi aniden durdu M, kendini bir koltuğa bıraktı, geldiğinden beri T'ye ilk kez görmek amacıyla baktı; hayat dediğin iğrenç, iğreti, basit birşey işte, dedi, ona oyun muamelesi yapmak en iyisi değil mi?

(8) Neden döndün, diye sordu T, döndün mü, yine gidecek misin, gidersen beni burada bulmayı umacak mısın, beni senin oyununu oynamak ve kaybetmek zorunda bırakacak mısın?

(9) Tükenmiş bir adamla alay etme.

(10) Sen bile, dedi T, kendini tüketmeyi başaramazsın; kendine acımdan vazgeç artık, saçmalamaktan vazgeç, kendini rezil etmekten vazgeç.

(11) Vazgeçeyim, diye yineledi M, sen gücün yetiyorsa yerde delik, gökte merdiven ara, bir mucize getir, ben vazgeçerim; yoksa kılımı kıpırdatmaya değmez bu saatten sonra.

(12) Sen mucize gördüğünde tanıyacak halde değilsin ki, dedi T; tanımamandan da belli zaten.

(13) Bırak Şimdi bu batıl lafları, dedi M, röportajdaki fotoğrafımı gördün mü, yakışıklı çıkmışım.

(14) Gördüm, senin orada göremediklerini de gördüm, dedi T, oturduğu yerden kalkıp mutfağa yönelerek; görenle görmeyen bir olur mu?

56. Fibonacci Dizisi.

- (1) Şık, dokulu bir kağıda, hoş bir desen oluşturacak şekilde yapıştırılmış zakkum çiçeklerinden yapılma, zarif çerçevesiyle de dikkat çeken bir “tablo” geldi M'ye, kuryeyle; gönderen A'ydı.
- (2) M onu birkaç saat sonra aradığında A rahat konuşmadı; E'nin geldiğini söyledi, seni ararım ben sonra, diye ekledi.
- (3) M'nin tehlikeli oyunlara karşı geliştirdiği yeni ama derinlikli bağımlılığın farkında olmayan birinin rahatlıkla yapabileceği bir hataydı bu, ya da çok daha müzmin bir müptelanın meydan okuması.
- (4) A'nın Nişantaşı'ndaki dairesine giden M, kapıda, elinde kredi kartıyla bekleyen E'yle karşılaştı; getirmedin mi evladım pizzaları, diyen E'yi bu soğukkanlılığı için kutladı, yanından geçip içeri girdi.
- (5) E için pek çok şey söylenebilirdi, ama aptal denemezdi; sahip olduğu konular, nesnelere ve insanlara yönelik olası ve gerçek tehditler konusundaki keskin sezgisi de bu aptal olmayışa etkileyici bir şekilde ekleniyordu.
- (6) Yazarlık hayatın bugün itibariyle bitti, farkındasın, dedi M'ye; kredi kartını çoktan cüzdanına yerleştirmişti.
- (7) Arka taraftan salona giren A, iki adamı karşı karşıya, karşısında görünce yalnızca yarım saniye duraksadı; algıda hızlılık da onun takdir edilmesi gereken yanlarından biriydi.
- (8) Bir kere öptük diye başıma mı sıçacaksın, ne işin var senin burada, diye çıkıştı M'ye.
- (9) Koca bir balığın karnındayken bomboş, çorak bir düzlüğe atılmış, üzerinde kabak ağacı bitmiş gibi hissetti kendini M; A'nın ağzından çıkan bu basit, hatta bayağı cümlelerin E'yi ve kendisini aynı anda ihya edecek tek cümle olduğunu çok sonra anlayacaktı.
- (10) E'nin, meczup yazarlar hakkında yedekte beklettiği anlaşılabilir konuşmasının sonunu beklemeden gitmeye davrandı M, onu durduran olmadı; kendini bana gösterme, daha iyi, demekle yetindi E.
- (11) Ve görelim neler olacak, diyerek çıktı M, merdivenlerde karşılaştığı pizzacı çocuğa yol verdi.

57. Kolektif Bilinç.

- (1) Aynı otelin aynı odasında yeniden buluştuklarında A, M'den usulünce özür diledi, M'ye de özür diledi, usulünce.
- (2) Kendini bilmezsin tekiyim, dedi M, yan yana yatarlarken; sen buna hiç şaşmıyor musun?
- (3) E dururken seninle birlikte olacağımı sandığın için mi, diye sordu A, sesine muziplik katmayı başararak.
- (4) Dünyanın en iyi kitabını yazabileceğime inandığım için, dedi M; nerede kaldı alçakgönüllülük, alçak sesle konuşma, kasılmadan yürüme?
- (5) Vallahi tanışalı çok olmadı ama, dedi A hala aynı sesle, gördüğüm kadarıyla yaparım diyorsan yaparsın.
- (6) Ama yapamıyorum, dedi M, bu kitap benim sonum olacak; bırakıp gidemiyorum da.
- (7) O kadar kasmazsan, dünyanın en iyi kitabını yazacağım diye yola çıkarsan tabii ki yazamazsın, dedi A; bırak kitap gideceği yere gitsin, ortaya çıkanın ne olduğuna sonra karar ver; bir hardal tanesi ağırlığında bile olsa, bir kayanın bağına bile konsa, büyüyeceği varsa büyür.
- (8) M şaşkın bir ifadeyle ona bakınca güldü; burada işin yok senin, çalışman lazım, kitabını bitirince görüşelim, haydi.
- (9) M eve dönerken A'nın sözlerini düşündü; iyimser bir bakışla bu, kolektif bilincin onu yönlendirmesi, kendisinden bekleneni ortaya koyabilmesi için terbiye etmesiydi belki de.

58. Işık, Lükstür.

- (1) Zor bir hafta geçirdi M; ilk olarak T tatile çıktığını bildiren bir not bırakıp ortadan kayboldu, nereye gittiği ve ne zaman döneceği belli değildi, şirkete yeni bir bölüm yollaması gerekiyordu ve M bunu yapacak halde değildi.
- (2) Birkaç gün sonra kapıda beliren T, sevgilisinden aklını başına toplamasını istedi ve bu konuda kesin söz aldı – gündeme getirdiği sorun yalnızca M'nin ilişkilerini sabote etmeye çalışmasıydı, ama M, kitabın yazımıyla ilgili düzenin sürmesinin de, ilişkiye ilişkin koşulu yerine getirmesine bağlı olduğunu hissetti, yine de bunu bir şantaj olarak görmedi ve isteyerek kabullendi.
- (3) T yeni bölümü yazarken M'ye danıştı, o da yalnızca babasının yazdıklarından uyarılama yapmakla yetinmemesini, kendisinin o noktaya kadar geliştirmiş genel olay örgüsünü de sürdürmesini söyledi.
- (4) M'nin cep telefonlarına romanı gönderilen tek yazar olma ayrıcalığı da aynı hafta sona erdi; iki GSM operatörü daha bu alana girdi ve toplamda on iki yeni kitap aşağı yukarı aynı anda piyasaya sürülmüş oldu.
- (5) Bir ay geçmeden, dört yeni cep telefonu yazarı öne çıkmıştı bile; M'nin yıldızı sönmüş gibiydi, kimse onun ışığıyla ilgilenmiyordu.
- (6) Değneğini kemiren ağaç kurdu yüzünden ölüveren Hazreti Süleyman gibi, M de doğal ve ufak bir darbeye unutulmuşlar deposuna kaldırılmak üzereydi.

59. Tüm Bölüklere.

- (1) Sırp Kasabı Karacic'in yıllar sonra, saçı sakalı birbirine karışmış bir halde, alternatif tıp uzmanı olarak ortaya çıkarıldığını televizyondan öğrenen M, yeni bir aydınlanma anı yaşadı: Belki de unutulmak, korkması gereken birşey değil, sıkı sıkıya sarılması ve medet umması gereken birşeydi.
- (2) Gerçek'ten daha edebi, Edebiyat'tan daha gerçek bir kitaba, Kendini Yazdıran'ın sözüne kul olmak, kendini aracı kılmak için yola çıkmışken geldiği nokta, yazar ve insan olarak başlangıçta bulunduğu noktanın bu kadar gerisine nasıl düşebilmişti?
- (3) Ün peşinde, başarı peşinde koşan, gündemden düşmemek için çırpınan, ahlaki yalnızca kendini haklı göstermenin bir aracı olarak bilen, "tüccar terzi" diyerek hor gördüğü onlarca yazardan ne farkı kalmıştı?
- (4) Gerçek'i ve Edebiyat'ı okumak için bölük bölük ona gelen okurlarına, sevdiklerine, kendine, kitabına ihanet etmişken, bu aşağılık düzeneği sürdürmek için ne gerekiyorsa yaparken, tanınmaz bir hale sokmuşken kendini, gerçekten de tanınmamak en iyisi olmaz mıydı?
- (5) İlk iş olarak, kitabın yazımını durdurması gerektiğine karar verdi M; daha sonra, belki de yıllar sonra, kaldığı yerden devam etmesini sağlayacak gücü kendinde bulabilirdi, ama bulmadan, bu kitaba layık olduğuna kesin kanaat getirmeden, yazmaya dönmeyecekti.
- (6) İkincisi, T'yi çok sevmesine karşın, en zor zamanlarında kendisini çekip çıkarmış, büyük bir aşkla kendisine sarılmış, iyiliği için çırpınmış olmasına karşın, ondan da uzaklaşmak zorundaydı; T'yi de kandırmaca düzeneğinin bir parçası olmaya zorlamış, ardından ikisini de bu düzeneğin istençsiz birer dişlisi haline getirmişti, şimdiyse bu durumdan yakınıyordu, gerçekten seven ve sakınan birinin yapmayacağı bir kötülüktü bu, bunun da cezasını çekmekle yükümlüydü M.
- (7) M kendine bir çekidüzen vermeden hiçbir şey düzelmeyecekti, bunun için de kendine dimdik bakabilmesi, uzunca bir süre gözlerini hiç kaçırmaması gerekiyordu.

60. İnanınca.

(1) İkinci kendini arayış hareketini, ilkinden çok farklı bir ortamda gerçekleştirmeyi düşünüyordu M - doğayla, kendi doğasıyla baş başa kaldığı Göreme gibi bir yer değildi bu kez aradığı, insanın ve toplumun en güzel ve en çirkin yanlarının yan yana ortaya çıkabildiği, karmaşanın düzen olduğu, kalabalıkların ortasından türlü renkte yalnızlıkların fışkırdığı, babil bir şehre gitmeliydi.

(2) M'nin bu kararı, kararını dile getirişindeki, umursamazlık olarak algılanabilecek kesin tavrı T'yi bu kez çıldırttı - kitabın devamını getirmek gibi bunaltıcı bir sorumluluğun altında kalma meraklısı değildi, İstanbul'da kısa sürede kazandığı yerleşikliği bırakıp M'nin peşinden başka bir şehre gitmeyi istediğinden de emin değildi, ama bütün bunların, bir gelecekleri olup olmayacağının kararının kendi gıyabında alınmasına daha fazla dayanamadı.

(3) M sevgilisinin sinir krizini soğuk ve güvenli bir uzaklıktan izledi, sanki onunla aynı odada bile değildi, sanki kendisiyle ilgili şeyler söylenmiyordu, sanki söz konusu edilen kendi davranışları, kişiliği, yaşamı değildi.

(4) T bağırıp çağırmasını sürdürürken M bu uzaklığa takıldı; bağlandığı, çok sevdiği bu insanı bu hale getirmiş olmaktan, ilişkilerini bir bilek hareketiyle kesip atmış, atabilmiş olmaktan, bunun kendisine hiçbir yük getirmemesinden nasıl rahatsızlık duymazdı?

(5) Son zamanlarda, ölen karısını ve oğlunu rüyasında daha sık gördüğü, bu rüyalarından uyandığında yoğun bir özlem ve suçluluk duyduğu doğrudu; hayatına yeni kadınlar ve belki yeni çocuklar sokmaya çalışmak yerine, unutamadığı, unutamayacağı karısını ve çocuğunu biricik olarak yaşatmaya çalışması gerektiğini de yine bu rüyaların ardından düşündüğü doğrudu; ama T'yle arasına koyduğu mesafenin sorumluluğunu ölmüş karısına ve oğluna yüklemeye kalkmak insafsızlık olurdu.

(6) Hayır, M'ye göre ondaki bu kesinliğin nedeni, onu göklerin yollarına ulaştıracak kontrol kulesine duyduğu, bir anda duymaya başladığı inançtı.

61. Ayrıntılar.

- (1) M bir hafta boyunca, nereye gideceğine karar veremedi; Hindistan, Japonya, Avrupa, Arjantin ve Amerika arasında savruldu; bu kararsızlığının ortasında bir işaret geldi.
- (2) New York Halk Kütüphanesi, "Teknoloji ve Kitap" üzerine kapsamlı bir sergi açacak ve bununla bağlantılı, uluslararası katılımlı bir dizi etkinlik düzenleyecekti; kütüphane yetkililerinden biri M'yi arayarak, "mobil teknolojiler" ve roman başlıklı bir konuşma yapması için davet etti.
- (3) Aynı gün kütüphane müdürü de M'yi arayarak, vermekte oldukları yazar bursundan söz etti: Dokuz ay süreli burs, New York'taki tüm masraflarını rahatça karşılayacak miktardaydı; yapması gereken tek şey, yazmak istediği romanı proje olarak sunmak, projesi kabul edildiğinde de kütüphane koleksiyonundan yararlanarak ve kendisine sağlanacak odada çalışarak kitabını yazmaktı; burs dönemi içinde halka açık bir konferans verme yükümlülüğü vardı; M bursa başvurursa kazanma olasılığının çok yüksek olduğunu hissetti.
- (4) M, uzun süredir boşladığı işlerini ve kendi şirketini ne yapacağına artık karar vermesi gerektiğine karar verdi; şirketin resmen olmasa da pratikte batmış olduğunu görünce, yapabileceği fazla birşey olmadığını, banka hesabındaki paranın ötesinde birşeyi kalmadığını anladı, onun da çok fazla dayanmayacağını bildiğinden, New York ve burs fikri ona daha da cazip göründü.
- (5) Kitabını cep telefonları üzerinden piyasaya sunan içerik şirketinin yöneticileriyle bir toplantı yapan M, kitabın son bölümünü teslim etti; sözleşmeye göre daha on sekiz bölüm yazması gerektiği hatırlatıldığında kitabın bu bölümle bittiğini, dilerlerse on dokuz bölüme yayımlayabileceklerini, dilerlerse de mahkeme yolunun açık olduğunu söyledi.
- (6) Gitmeden önce T'yle son bir kez görüşmek isteyen M, bu isteğini ona kabul ettirmekte çok zorlandı; görüştüklerinde de T diken üstündeydi, konuşacak hiçbir şeyi yoktu, kalkıp gitmek için yarım da olsa bir fırsat kolluyordu.
- (7) Onun bu hali bu kez M'ye dokundu; T'yi kendinden uzaklaştırmak için yaptıklarında aşırıya gittiğini, bunca sevdiği, kendisini de bunca seven bir insanın içindekileri kendi elleriyle hoyratça tükettiğini, geriye duvar kıvamında bir nefret kaldığını gördü.
- (8) Telaşa kapıldı: M'nin kulakları, gözleri, teni; yapmış olduğu şeye karşı kendisi aleyhine tanıklık etmeye başlamıştı.
- (9) T ise bunları umursayacak gibi değildi: Bunca zaman beni duymadın da şimdi mi kalktı kulaklarındaki ağırlık, seni yere göğe koyamadığımı bile fark etmemişken şimdi mi çıktı kılıfından kalbin, şimdi mi perdenin kalkma zamanı, git gideceğin yere, menzilin uzun olsun.

62. Danışarak.

(1) Bir hafta içinde M, döşenmiş güzel bir daire tuttu New York'ta; Halk Kütüphanesi'nde ilk toplantısının olduğu gün içerik şirketinden L aradı, C'yle birlikte New York'taydılar, onunla görüşmeleri gerekiyordu.

(2) Telefonda konuşurken bir an ikisinin de canını cehenneme uğurlamak geçti M'nin aklından, ama sonra görüşmeyi kabul etti; toplantı çıkışında, L'nin söylediği saatte, söylediği adrese gitti.

(3) Kalburüstü Türk işadamlarının devam ettiği, havalı olmaya çalışan ama her köşesinden başka bir sakillik akan, pahalı bir kulüptü burası; L babasının dükkanıymış gibi rahattı, C ortada yoktu.

(4) Kitabın yayın süreci boyunca L'yle sık sık bir araya gelmişti M; orta yaşlı, zengin ve güçlülerin yanında kendini zengin ve güçlü sanan, kifayetsiz muhterisin biriydi L; uşağı olmayanlara bile uşağıymış gibi davranmayı marifet sayıyordu.

(5) Havadan sudan, Türkiye'nin sıkıcı politik meselelerinden konuştular, L yeni öğrendiği komplo teorilerini aktardı, C'nin karısında lenf kanseri çıktığını söyledi.

(6) C iki buçuk saat gecikerek içeri girdi ve özür dilemeksizin, mazeret bile beyan etmeden masaya oturup garsonu çağırды, nasıl pişirileceğini uzun uzun tarif ettiği kanlı bir biftek siparişi verdi; içerik şirketinin finans müdürü olan C, genç yaşına rağmen L'nin gıpta ettiği türden bir adamdı.

(7) M çileden çıktı; ilk kez karşılaştığı C'nin terbiyesizliğini sertçe yüzüne vurdu; bir yazar parçasından böyle bir çıkışı beklemeyen C, M'ye bakakaldı; ama tepki süresinin uzun olması, bir tepkinin olmayacağı anlamına gelmiyordu.

(8) L de M'nin sözlerinden rahatsız oldu, ama birşey demedi, patronları O'nun gerektiğinde onları dört saat bile beklettiğini söylemekle yetindi.

(9) Ben O'nun elemanı değilim, dedi M; dinlerine küfretse daha iyiydi.

(10) L'yle C'nin New York'a gelmelerinin nedeni kısa sürede ortaya çıktı: T onlarla görüşmüş, kitabı kendisinin yazdığını ve devamını getirmek istediğini söylemişti; getirdiği iki yeni bölümü inceleyen şirket, bu fikri kabul etmişti; kitap yine M'nin adıyla yayımlanmaya devam edecek, ama bundan sonra herhangi bir para ödenmeyecekti, M bu düzenlemeyi kabul etmez ya da bir aşamada bu küçük sırlarını ağzından kaçırırsa, ağzından başka birşey kaçırma şansı hiç olmayacaktı.

(11) T'nin bu iddialı dönüşü M'yi bir anda dağıttı, ne diyeceğini bilemedi; imdadına, C'nin çalan telefonu yetişti.

(12) Ne haber oğlum, dedi C, bizim ufaklık, diye açıkladı masaya; L çocukların C'yle kaldığını, karısının hastaneye yatırıldığını, onlar New York'tayken dadı geldiğini dipnot olarak verdi; ne

sürprizi hazırladın bakalım, dedi C oğluna, bana en iyi sürpriz ne olur biliyor musun, döndüğümde bana akşam eve karı getir, tamam mı, sürpriz odur işte.

(13) O. çocukları, diye düşündü M; C'nin konuşması bittiğinde, bu tebligat için buraya kadar niye zahmet ettiniz, dedi, ama danıştığınız için teşekkür ederim.

(14) Telefonla ya da e-mail'le halledilecek şey değil, dedi L; zaten alışveriş yapacaktık, diye ekledi C, başka işler de vardı, dedi L.

63. Gümüşten.

- (1) Sonraki günlerde M kendini tuhaf bir ruh hali içinde buldu; ne zamandır doğru dürüst düşünmediği kitabı artık yiyecek alışverişi yaparken, televizyonda reklamlara denk geldiğinde, bir kitapçının önünden geçerken, Park'ta yürüyüşe çıktığında, ama özellikle de gece yatağa girdiğinde, zihninin ortasına ya da ortasının az gerisine yerleşiyordu.
- (2) Kendini Yazdıran, M'den çalınmış gibiydi bir yanıyla; ortaya çıkarmak, içinden çıkarmak için yıllarca uğraştığı, yaşamını altüst etme pahasına yazmaya çalıştığı, hiç girişmeyeceği mücadeleleri göze aldığı, bir yazar olarak ulaşmak isteyeceği, ulaştığını hayal edebileceği en üst noktayı simgeleyen romanı, elinden alınivermişti işte.
- (3) Hatta daha kötüsü: Yazmadığı şeyler ona mal edilerek, yarısında tıkanıp kurgu bir başkasına emanet edilerek, tamamen ticari kaygılar uğruna bir garabet yaratılacak, bu garabetin altında da onun imzası bulunacaktı.
- (4) T'nin yazacağı ya da babasının kitabından monte edeceği bölümlerin çok iyi olması olasılığı da değiştirmiyordu bu durumu: Tavanları, kapıları, merdivenleri gümüşten bir ev yaratılacak olsa bile, salonun orta yeri kiler, mutfakın orta yeri tuvalet olacaktı.
- (5) Bir yanıyla da aşkının anısı çalınmıştı: T'de böyle bir hıncı o mu doğurmuştu, var olan bir tohumu o mu patlatmıştı, her halükarda, aşık olduğu T'yle ona düşman olmak için böyle bir tezgaha gönül indiren T arasında, doğuyla batı kadar bir uzaklık vardı.
- (6) M, doğuyla batının dönüp buluştuğu yer olmuştu.

64. Suyun Üstünde Bekleyen Duman.

- (1) M, eski sevgilisiyle konuşmak zorunluluğu hissetti; T’de yeni, yeniden bir aşk doğuramayacağını biliyordu, böyle bir niyeti de yoktu, ama yazdığı kitap, yarıda kalmış olsa bile yazdığı kitaptı ve bundan sonra herhangi birşey yazabileceğine dair derin kuşkuları olsa da yazar olarak bir adı vardı, ikisini de korumakla yükümlüydü.
- (2) T’ye ulaşması kolay olmadı; telefonları açılmadı, mesajlarına yanıt verilmedi, e-mail’leri büyük olasılıkla okunmadan silindi.
- (3) Sonunda konuştuklarında ve telefonu kapadıklarında, M bu kadarını beklemediğini itiraf edecekti.
- (4) T laftan anlamıyordu; kitabı devam ettirdiği için M’nin ona teşekkür etmesini bekliyordu, çünkü hem onun yazabileceğinden çok daha iyi metinler yazıyor ve bunu M’nin adına yapıyordu, hem de M’yi şirketle yaptığı sözleşmeyi ihlal etmekten ve ciddi bir maddi külfete girmekten kurtarıyordu.
- (5) Sen öğretilmiş bir delisin, dedi M, benim kitabımı yazmaktan vazgeçmezsen gerçekten fena olacak, seni öyle bir kepaze etmek zorunda kalacağım ki en çok ben üzüleceğim.
- (6) Ah, böyle birşey yapmaya kalkışmanı öyle istiyorum ki, diye yanıtladı T, ortalıklara saçılmanı öyle heyecanla bekliyorum ki.
- (7) M mantıklı şeyler söylemeye gayret ederek, T’nin yeteneğini başka bir yazarın ve yarıda bırakılmış bir kitabın arkasına saklamaya razı olmasının yanlışlığını, kendi kitabını kendi adıyla yayımlasa mutlaka ses getireceğini anlattı.
- (8) Ben yazmasam başkalarına yazdıracaklar, hiç aklına gelmiyor mu, diye sordu T, o zaman daha mı iyi olacak, o müthiş adın ve kitabın daha mı lekesiz kalacak?
- (9) Belli ki T’ye ciddi bir para teklif etmişti şirket, hatta başarılı olursa kendi kitaplarını iddialı rakamlar karşılığında yayımlamayı üstleneceklerini de hissettirmişlerdi belki; foyasının ortaya çıkmasından korkmuyordu, telefonda M’ye söylediği gibi, onun cümleyi neresinden devirdiğini, gerektiğinde belini nasıl kırdığını ezbere biliyordu.
- (10) Senin sonun zakkum yemek olacak, dedi M, nedense bu söz T’yi çok kızdırdı, senin arkandansa değil yerle gök, Tarlabası’nın köpekleri bile ağlamayacak, dedi.
- (11) M elindeki telefonu bir yere koymayı akıl edemedi penceresinin önünde kalakaldı; parktaki rezervuarın üstünü tüy gibi bir duman örtmüştü.

65. Diz Çökerek.

- (1) M olup biteni A'ya anlatmayı düşündü, ama şirketin sahtekarlığının bu şekilde ortaya çıkması durumunda, öfkelerinden kolayca kurtulamayacağını gördü; yarıda bıraktığı kitabı bitirip yayımlatmayı da düşündü, ama hem bunu şıpın işi yapmasını sağlayacak bir düğmesi yoktu, hem de yine dayak için kaşınıyor olacaktı.
- (2) Sonunda M, hevesini tanrı edinmiş, kalbi mühürlenmiş, gözüne perde çekilmiş bir kadın olarak defterine kaydettiği T'nin kumpası karşısında diz çökeceğini anladı.
- (3) New York'taydı, bu yeni şehirde onu bekleyen yeni bir kitap vardı, yürümek ve ardına bakmamak gerekirdi; hayat ancak bu dünyada yaşadığıydı ve onu ancak zaman helak ederdi.

66. Kumul.

(1) Halk Kütüphanesi'nde yaptığı konuşmada, cep telefonlarına gönderilmek üzere kitap üretimi sürecinin yazar ve okur açısından nasıl dengeler doğurduğu üzerinde durdu M; bir yanıyla, bağımlılık yaratan televizyon dizileri gibiydi, bir sonraki bölümü yazmanın gerilimi, okumayı beklemenin heyecanı açısından.

(2) Bir yanıylaysa dört gözle beklendiğini bildiğiniz bir mektubu yazmak, o mektubu nihayet okumak gibiydi; yüz binlerce okurla paylaşılsa da, son derece kişisel bir yanı vardı.

(3) Bunun gereklerinin başında içtenlik geliyordu, bir aşk mektubunun ya da bir günlüğün olmazsa olmazı içtenlik: Sahte cümleler, pozlar, birşeyi olduğundan farklı gösterme çabaları hemen anlaşılıyordu.

(4) Yazar için bir başka tehlike daha vardı: Bu kadar insana, bu kadar düzenli bir şekilde, bu kadar doğrudan ulaşıncı, kendini peygamber, ya da en azından aşiret reisi sanmak işten değildi.

(5) Yazarla bireysel bir aşk mektubu ilişkisi kurmuş okur, kendini aşiret reisi sanmaya başlamış bir yazarla karşı karşıya olduğunu anladığı dakikada gazap rüzgarları estirmeye, dağ gibi kumulları eritmeye, sanrısız aşireti binbir parçaya ayırmaya koyulur, yazarın eli böğründe kalırdı.

(6) M bir soru üzerine, cep telefonuna kitap yazmakla alışıldık usuller kullanarak bir roman yazmak arasında, yazı ekonomisi açısından da ciddi farklar olduğunu anlattı: "Kısa mesaj" ve "chat" idmanından geçmiş okur, başka hiçbir okura benzemiyordu.

(7) Konuşma sonrasında dinleyicilerin arasından bir kadın yanaştı M'ye: Ellili yaşlarda, hem çok zarif, hem de dobra görünüşlü, zeki bakışlı, hoş bir kadındı bu, adı N'ydi, M'nin konuşmasından çok etkilendiğini, İngilizceye çevrilmiş bir kitabı varsa okumak istediğini söyledi.

(8) M gülümseyerek teşekkür etti, ama yardımcı olamayacaktı: Bugüne dek Anglosakson yayıncıları, onun yazdıklarıyla ilgilenmeye ikna edebilen çıkmamıştı.

(9) Buna inanmadığını belli eden bir edayla omuz silkti N, bu işi birlikte yaparız o zaman, dedi kararını oracıkta vererek, ne zaman müsaitsiniz?

67. Rüzgar Yeniden Esince.

(1) Amsterdam Avenue'dan aşağı yürürken, bir ayakkabı mağazasının önünde, "kalbi duracak gibi olmak" sözünün neye karşılık geldiğini kavradı M: H ve oğlu, az ilerideki parfümeriye girmişti.

(2) Eli ayağı boşaldı.

(3) Sonunda kendini toplayıp parfümeriye girmeye cesaret ettiğinde, karısından ve çocuğundan hiçbir iz yoktu.

(4) Günün geri kalanı çok muğlaktı; gece beter oldu.

(5) Az uyurdu M, o gece daha da az uyudu; H'yi rüyasında görünce uyandı - bir çocuğu olacağını haber almış, ben yaşlı bir kadını, diyerek elini yüzüne vuruyordu.

(6) Kapı ısrarlı bir şekilde çalınıyordu ve M, açıp açmamakta kararsızdı; gelen, almak için mi gelmişti, vermek için mi, kestiremiyordu.

68. Herşeyi Kaplayan Dehşet.

(1) Nedense Woody Allen'ın bir sözünü hatırladı M, yarım yamalak: Tanrı olmanın en zor yanı, ağaçlara kabuklarını nasıl takacağını kestirmektir.

(2) Evinin salonunda, sıra sıra dizilmiş yastıklardan kalktı, mutfığa gitti, buzdolabını açtı, denemek için aldığı gazlı elma suyuna el attı, şampanya şişesinininkine benzeyen mantarı ortalığı batırmadan çıkardı, şişeyi kafasına dikti, tiksindi içtiği şeyden, geri kalanını lavaboya boşalttı, elinde şişeyle kalakaldı.

(3) Küçük ruhluydu.

(4) Ruhü iyi bir ruhtu belki, oldukça temiz kullanılmıştı, kendi sınırları içinde sağlam, işe yarar bir ruhtu, ama yetmiyordu; kalkıştığı işi başarabilmek, bu ruhun harcı değildi.

(5) Küçük ruhlu bir yazar olduğunu idrak edince, çevresindeki diğer küçük ruhlu yazarları bir anda ayırt etmeye başladı; hepsini ele veren, ruhlarından büyük kitaplar yazmaya kalkışmalarıydı.

(6) Kimi, onyıllar süren derin bir aşkı yazdığını sanırken, küçük iç muhasebeleri ve piyon hamlelerinden oluşan dökümlerin ötesine geçememişti; kimi çağına ve topluma tanıklık etmeye heveslenmiş, mahalle dedikodusu ve kahve muhabbeti düzeyini aşamamıştı; kimiye ölümün ve yaşamın özüne gözünü diktiğini sanmıştı, oysa baktıkları yerde ikisi de yoktu, sığ bir endişe vardı yalnızca.

(7) M, bu acı bilginin, tenindeki tüm gözeneklerden ağır ağır içine sızmasına ses çıkarmadı; ruhu küçüktü küçük olmasına, ama en azından bunu kabullenecek kadar dürüsttü; bundan bir itiraf romanı ya da bir günlük çıkarma cinliği yapmayacak kadar dürüsttü.

(8) Dehşet, içiyle dışı arasında bir dengeye ulaştığında M, ruhundan intikam almanın yollarını düşünmeye başladı.

69. Mağara Arkadaşları.

(1) Kitabın, kendi yazmaya başladığı ve T'nin sürdürdüğü kitabın yeniden bir sansasyon haline geldiğini, herkesin onu konuştuğunu, okur sayısının katlanarak arttığını internet gazetelerinden öğrenen M, İstanbul'a hiç dönmemeyi, New York'a yerleşmeyi, garsonluk yaparak günlerini geçirmeyi düşündü.

(2) Hiçbir şey yazmayacak, Türkiye'deki edebiyat piyasasında adının tümüyle unutulacağı güne kadar bekleyecekti, çok da beklemesi gerekmeyecekti herhalde; döndüğünde, dönerse, mağarada uyuyarak geçirdiği bu dönemin ardından cebinde tek bir geçer akçe kalmamış olacaktı; M'nin istediği de buydu, geçer akçelerden kurtulmak, ekme almak için girdiği fırında, eski kralların sikkelerini tezgaha koymak ve alınıp götürülmek.

(3) Yazdıklarından çok kazandığı söylenemezdi; ünyise geç ve saman alevi kılığında gelmişti; her ikisinin de dünya hayatının yavan süsleri olduğunu anlayamayacak biri değildi.

(4) Gerçek'le Edebiyat'ın, birbirine bağlı olsalar da suları bir biçimde karışmayan bu iki denizin birleştiği yeri aramaya çıkmış, ama farkında olmadan bu noktayı geçmiş, gitmişti; dönüp yeniden bulabilmek için bir kılavuza ihtiyacı vardı, ama artık bulmayı istediğinden bile emin değildi, bulmamak işine geliyor gibiydi.

(5) Hem New York'ta planladığından çok daha uzun kalmasına, hem de bir kılavuz bulduğunu düşünmesine yol açan şey, kütüphanedeki konuşmasından sonra N'nin kararlı bir biçimde hayatına girmesi oldu.

(6) M bilgeliği hep Doğu'ya özgü kalıplar içinde düşünmeye alışmıştı, bu biraz da Batılı olmasından, Batı'nın Doğu'ya hınç beslemesine yol açan ezikliğini onun da kanıksamasından ve Batı'da bilgelik filan olamayacağını varsaymasından kaynaklanıyordu; oysa N, düpedüz Batılı bir bilgeydi, son derece pragmatik ve dünyevi görünmesine karşılık hem de.

(7) N'nin yılmaz ısrarı üzerine kitabı İngilizceye çevirmeye başladılar; Halk Kütüphanesi'nin bursunu kazanan M, sabahtan kütüphanedeki ofisine gidip kendini rastlantının şehvetine bırakıyor, kilometrelerce uzunluktaki rafların arasından karşısına çıkacak birkaç kitabın götürdüğü yerlere gitmekten büyük zevk alıyordu; akşam kütüphaneden çıktığında N'yle buluşuyor, o günkü rastlantıların dökümünü yapıyor, birlikte bu dökümü bir fal gibi okumaya, yeni bölümler yazmak için işaretler çıkarmaya çalışıyorlar, yemekten sonra da kitaptan yeni bir parça çevirmeye oturuyorlardı.

(8) Genelde yazarlık kariyerinin, özelde de bu kitabının kadınlara bağlı olduğunu, hatta ancak onlar sayesinde varlık kazanıp bu varlığı sürdürebildiğini sık sık düşünüyordu M; bir kadının desteğinin

de ötesinde, düpedüz yönlendirmesi olmadan yazamayışı, hele böyle bir kitabı yazamayışı, çok şey söylemiyor muydu, en başından temelsiz bir işe kalkıştığını kanıtlamıyor muydu?

(9) N'nin kimliğinde M'nin kaleminin bir kez daha, aşkın ateşleyici gücüyle açıldığı doğrudu, ama M bunun aşk olduğunu kabul ettiğinde bile, N'ye duyduklarıyla T'ye duydukları arasında, kategorik denecek kadar büyük farklılıklar olduğunu görüyordu.

(10) N'ye duyduğu hayranlık ve saygıyı, daha önce hiçbir kadın için, belki H için bile duymamıştı; N'nin benzersiz incelmışliği, yine benzersiz bir taşma-bendine sığmama rejimiyle dengeleniyordu; böyle duru bir kadında böyle bir coşkunun gizleniyor ve zaman zaman patlıyor oluşu, M'nin aklını başından alıyor, onunla, o istediği sürece, her yerde herşeyi yapabileceğini hissediyor, bunu hissedebilmekten de handiyse kıvanç duyuyordu.

(11) N'nin, M'nin yazısına olan yaklaşımı da, H'nin inancı ya da T'nin hayranlığından çok farklıydı; dünyayı değiştirecek çömezine yol gösteren bir usta gibiydi, öte yandan bu yaklaşımda hiçbir üstünlük taslama ya da rekabete girişme unsuru yoktu; M ilk kez yazı hakkında, kendi yazısı hakkında birinden bu kadar çekincesizce birşeyler, hem de ne şeyler öğrendiğini herkese anlatmak için, ilk kez öpüştüğü bir ergen gibi yanıp tutuşuyordu.

(12) Kütüphanede karşısına çıkan ve artık "serendip kitaplığı" olarak adlandırdığı kitaplardan, yeniden yazılacak meseller seçme işinde N de katkıda bulunuyor, bunları nasıl geliştirebileceği ya da uyarlayabileceği konusunda M'nin ufkunu açıyordu.

(13) Bir süre sonra M, bunların önemli bir kısmını tek başlık altında toplayabileceğini gördü: Bazı davranışların ilk bakışta kötülük ya da aptallık olarak algılanabilecekken, daha derinde büyük bir iyilik barındırdığının hikayeleriydi bunlar.

(14) Bunlardan birinde bir çocuk, bir iç savaşta ailesini yitiriyor, yabancı bir aile tarafından evlat ediniliyordu; aile onu çok seviyordu, zengin olmamalarına karşın herşeyin en iyisine sahip olması, hiçbir açıdan geri kalmaması için didiniyor, onu ülkenin en iyi okullarında okutabilmek için gece gündüz çalışıyor ve para biriktiriyorlardı; çocuk, liseden mezun olduğu hafta, ailesinin arabasının camlarını kırıyor, lastiklerini patlatıyor, anne-babasını kahrediyordu; ertesi gün ülke ekonomisi çöküşün eşiğine gelince tüm büyük şehirlerde yağma ve gasp olayları patlak veriyor, çocuğun sokağındaki bütün arabalar yakılır ya da çalınırken, onların camları kırık, lastikleri kesik arabasına kimse dokunmuyordu.

(15) Bir başkasında bir adam, ilk kez geçtiği sokakta oynayan çocuklardan birini öldürüyor ve başına gelmeyen kalmıyordu; hikayenin sonunda, çocuğun Josef Mengele olduğu anlaşılıyordu.

(16) Bir başka meseldeyse bir adam, eski bir arkadaşının iki oğlunun kurduğu şirketin batmak üzere olduğunu öğrenince onlara borç verip kurtulmalarını sağlıyor, ama karşılığında şirkette pay sahibi olabilecekken olmamayı seçiyordu; yıllar sonra bu şirket, dünyaca ünlü bir yazılım devi haline geliyordu.

(17) Öyle bir nokta geldi ki M, yazdığı şeylerin eski kitabının devamı olmadığını, yeni ve farklı bir kitabın oluşmaya başladığını anladı; eski kitabı geçmişte bırakabileceğini, sırtından nihayet atabileceğini, başka şeyler yapabileceğini görmek onu müthiş rahatlattı; kendini doğudan batıya, batıdan doğuya koşan, iki dağ arasına demirden duvar öreceğ kadar güçlü olan Zülkarneyn gibi hissetti.

70. Arı Gibi.

(1) Ama bu uzun sürmedi; işin gerçeği, Kendini Yazdırın'a gölgesi gözüyle bakıyordu M - kendisinden doğan, kendisine bağlı, kendisiyle tanımlanmış, ama yine de ondan bağımsız, elle tutulamaz bir varlık; her gün yeryüzünü aynı doğrultuda kateden, kısalıp uzayan ve bunu tümüyle M'nin dışındaki bazı kurallara uyararak yapan bir canlı.

(2) T işte bu gölgeyi ele geçirmişti.

(3) Bu yüzden T'ye karşı öfkesi de herşeye rağmen geçmek bilmiyor, beklenmedik anlarda nüksediyordu; T'ye duyduğu şeyin öfke olduğunu da yeni teşhis etmişti aslında; öfkeyi ve intikam isteğini biriktirmekten, bunları içinde barındırmaktan nefret ediyor, barındırdığı süre boyunca ruhunun kemirildiğini hissediyordu, ama kendini alamıyordu işte.

(4) Konuyu N'ye açtığı anda aldığı tavsiye M'yi şaşırttı: Suçun cezası, suça denk, hatta mümkünse suçun aynısı olmalıydı.

(5) Tabii, diye ekledi N, en iyisi hep affetmek, onu yapamıyorsan da hep sabretmek, ama bugün artık kimden sabır beklenebilir ki?

(6) M'nin sabretmesini kolaylaştırabilecek yeni bir meşgalesi de yok değildi: N'yle birlikte, profesyonel olarak şarap üretimine girişmeyi düşünür olmuşlardı; N'nin bu konuda eski kocasından edindiği ciddi bir bilgi birikimi vardı, küçümsenmeyecek boyuttaki başlangıç sermayesi ihtiyacını da karşılayabilecek durumdaydı.

(7) M bir yandan yeni kitabı olarak gördüğü metinle uğraşüyor, bir yandan da şarap konusunda ders çalışıyor, gününü arı gibi geçiriyordu - uzun zamandır bu kadar mutlu ve verimli olmamıştı.

(8) "Seker" markasıyla piyasaya sürmeyi planladıkları kırmızı şarabı Arap ülkelerine de pazarlamak gibi bir fantezisi vardı M'nin; hurma ve üzüm gibi meyvelerden hem içki, hem de güzel gıdalar edinirsiniz, işte bunlarda da aklını kullanan kimseler için büyük bir ibret vardır, diyen ayete kafasını takmıştı; N bunu duyduğunda gülümsemişti, şimdilik gülümsemekle yetiniyorum gülümsemesiyle.

71. Nuh Diyen.

(1) Halk Kütüphanesi'nin bursu sona erdiğinde M, yaşamına yeni bir yön vermeye hazırды: N'yle birlikte yaşadığı aylar, bundan sonra birlikte yaşayacakları aylar için sabırsızlanmasına yol açıyordu; şarap işi iyice ciddileşmişti ve California'ya gitmemeleri halinde bu işin hakkını vermeleri çok zor olacaktı; ama zaten M de New York'tan sıkılmıştı.

(2) N bunu ilk duyduğunda inanmamıştı: İnsan New York'ta bunalıma girebilir, kendini yalnız hissedebilir, korkabilir, memleketini özleyebilirdi, ama sıkılmak nasıl birşeydi ve buradan sıkılan, kendini nerede eğlendirirdi?

(3) M özel bir sıkılma türünden söz ediyordu, yoksa elbette New York'un eğlencesi bitmezdi; New York'luların kendilerini tanımlama ve yansıtırma biçimleriyle aslında nasıl insanlar oldukları arasında büyük bir fark görüyordu M ve bu farkı şehrin eksi hanesine yazıyordu.

(4) Dünyayla en bağlantılı Amerikalılar burada yaşıyordu, ama onlar bile kendi köylerinden ötesini pek göremiyor, görse de anlayamıyordu; tuhaf bir tutuculukla sahiplendikleri ve evrensel olduğunu sandıkları gündemlerinin ötesiyle ilgilenmiyorlardı; içtenlikleri yüzeyseldi ve suyunu çıkarmadan derinleşemiyorlardı; kendilerine bireysel ve toplu olarak fazla hayrandılar.

(5) N bu eleştirilerin geçerli olabileceğini kabul etmekle birlikte, dünyada pek az insanın kapsama alanı dışında kalacağını, M'nin de bunlardan biri olmayacağını söyledi; M bunu duyunca duraladı, alınmakla alınmamak arasında kararsız kaldı, sonunda alınmamaya karar verdiyse de hükmünden geri adım atmadı.

(6) Dahasını söyleyeyim, dedi M, New York'lular hayali bir borsada kote edilmiş birer şirket gibi görüyorlar kendilerini ve birbirlerini; ilişkilerini de bu borsanın endekslerine göre yürütüyorlar; broker'ların ve şişirilmiş muhasebecilerin ortasında yaşamının nesine bayılıyorsun?

(7) Kahrolsun bütün New York'lular, dedi N.

(8) Onlar kahrolsa yerlerine yenileri çıkar, dedi M, bırak kalsınlar, biz gidelim.

72. Karanlıktan Aydınlığa.

(1) Uçağın penceresinden, altında uzanan dağlara bakarken M, Gerçek'ten daha edebi, Edebiyat'tan daha gerçek bir kitap yazmak için yaşadıklarını düşündü yeniden: Kökleri sağlam, dalları göğe uzanan, meyvelerle dolu bir ağaca benzeyecek güzel bir söz söyleyebilmek için verdiği savaşın sonunda, kökü topraktan sökülmiş, dalları kurumuş, ayakta bile duramayacak, fırtınalı bir günde şiddetle savrulan kül gibi dağılmış, katrandan gömlek giymişçesine yanmış bir ağaçla yetinmek zorunda kalmıştı.

(2) Asma kütükleri, ona sunulan yeni bir fırsattı.

73. Yazarlar Arasında.

- (1) Beklenmedik bir anda A'dan gelen telefon, sönmüş ateşi yeniden harlandırdı; bu telefon aynı zamanda M'nin kişisel tarihindeki "furkan anı" oldu: İçindeki iyilik ve kötülük, bu anda kristalleşti.
- (2) Kitabın tefrika halinde yayını o hafta sona erecekti, A da gazetenin haftasonu ekinde bu konuyla ilgili bir sayfa hazırlıyordu, kulağına bir dedikodu gelmişti: Kitabın yarısını, belki de tamamını T'nin yazdığı doğru muydu?
- (3) Şaşalayan M, o an müsait olmadığını, A'yı az sonra arayacağını söyleyerek telefonu kapattı; yaşamının o andan sonraki gelişimini kasıtlı ve bilinçli bir şekilde yönlendirmediğini, herşeyin anlık etki-tepkilerle ilerlediğini iddia etme şansını da böylece yitirmiş oldu.
- (4) A'yla yeniden konuşmaya başladığında M gayet sakin, hatta neşeliydi; A'nın sesini duyduğuna sevindiği anlaşılıyordu.
- (5) Güzelim, milletin işi gücü yok, böyle oyunbazlıklarla uğraşıyorlar, dedi M gülerek, sanırsın ki gökyüzü, yeryüzü ve bu ikisinin arasındaki herşey bunlara oyun ve eğlence olsun diye var.
- (6) Bunu sen mi söylüyorsun, diye sordu A hiç sektirmeden.
- (7) Düşün, dedi M, demek ki bir hikmeti var.
- (8) Yani bütün kitabı sen yazdın, diye sordu A bir kez daha.
- (9) T'yle nasıl ayrıldığımızı biliyorsun, dedi M, bir acılık olması normal, gerçi bu kadar ileri gitmesini ben de beklemiyordum; benim tahminim, kendi yazdığı bir kitap varsa ona altlık olacak bir sansasyon yaratmaya çalışıyor, alet olma.
- (10) Bana da öyle geldi, dedi A; yakın zamanda o taraflara geleceğini, geldiğinde arayacağını söyleyerek kapattı.
- (11) M bu telefon konuşmasını aktardığında N'nin bakışları kısa bir an için dondu, sonra, biliyorsun herhalde, dedi, sen artık cehennem yakıtısın.

74. İnananlar.

(1) Bu telefon konuşmasından üç gün sonra E'nin gazetesi, A'nın T'yle yaptığı uzun ve fotoğraflı bir röportaj yayımladı; röportajda T kitabın ikinci yarısını nasıl yazdığını, şirketten kaç para aldığını, M'yle birlikteliğini, onun nasıl tıkanıp ve kendisinin ona yardım etmek için nasıl çırpındığını, ama karşılığında acımasızlık ve nankörlükten başka birşey görmediğini, özel ayrıntılar vererek anlatıyordu.

(2) A'nın adil davranmadığı söylenemezdi belki de: M'nin ve şirketin bu iddialar konusunda söyledikleri de birer kutu içinde verilmişti; M kendine ayrılan kutuda T'nin onun sırtından ünlenmeye çalıştığını söylüyordu; şirket adına konuşan C ise T'ye hiçbir ödeme yapmamış olduklarını, bu kadını yalnızca bir kez, M'nin yanında gördüğünü, kitapla hiçbir ilgisinin olmadığını anlatıyordu.

(3) Röportajı internette okuyan M, A'nın gazeteci kıvraklığına şaşırmadı, sinirlenmedi; yine de içinin ürperdiğini hissetti: İnananların ve inanmayanların tartılmasından doğacak sonuç, M'nin kendi şerefine sırt çevirmiş bir insan olup olmadığını da belirleyecekti.

(4) Bu süreci izlemek M'ye acı verecekti vermesine, ama gücünün yeteceğinden fazlasıyla yükümlü kılındığını da düşünmüyordu.

(5) Yine de izleyen günlerde, yüzünü yalayan ve onu çirkin ve gülünç bir hale sokan alevler gelip durdu gözünün önüne.

75. Yere Kapanarak.

- (1) Kitabı kimin yazdığı tartışması, kamuoyunun ve medyanın oldukça geniş bir kesimini altı gün boyunca meşgul etti.
- (2) T şirketten ödeme aldığını kanıtlayamıyordu, paralar hep elden verilmişti; şirket T'yle bir sözleşme yapmış ama imzalı bir nüshasını ona vermemişti.
- (3) Öte yandan şirketin T'yle bir alıp veremediği yoktu, hatta onun kendi adıyla yazacağı bir romanı, yayın kurulunun onayına bağlı olarak yayımlamaya hazırdı; ne var ki yüz binlerce insanı göz göre göre aldatmış olma suçlamasını sineye çekemeyeceği de açıktı.
- (4) M bu altı gün boyunca hiçbir söyleşi isteğini kabul etmedi, hiçbir yazılı ya da sözlü açıklama yapmadı; onun bu sessizliğine karşın T, gerçeği gerçek olarak kabul ettirmekte hiç beklemediği ölçüde zorlandı, zorlandıkça paniğe kapılmaya başladı, sesi tizleşti ve sonunda kendi kendinin en büyük düşmanı oldu.
- (5) M'den hiçbir zaman hoşlanmamış bir çevre vardı; art niyet barındıran ya da art niyet ifşa etme savında olan her türlü komplo teorisine gönülden destek veren bir çevre daha vardı; M'nin CIA ajanı olduğuna inananlar ve Amerika'da yaşıyor olmasından haz etmeyenlerle büyük şirketlerden ve onların büyük paralarından nefret edenler de bunlara eklendi, ama güçleri yine de T'nin gözle görülür biçimde ufalan bedenine yeniden ruh üflemeğe, onu uzak kaldığı yataklarda dinlendirmeye, azaplarından kurtarmaya yetmedi.
- (6) E'nin gazetesinin bağlı olduğu grubun televizyon kanalı, yedinci günde T'nin harap halde bir masanın üstüne kapanmış görüntülerini yayınladı; bıraktım artık, bekliyorum, diye sayıklıyordu T hıçkırarak, onlar da bekliyor, biliyorum.

76. Dağdan İnen.

- (1) T'nin bu görüntüsü, genel kamuoyuna sunulan son görüntü oldu uzun bir süre için; gündelik görüntüsüne alışkın yakın çevresi de onu göremez oldu öte yandan; başka bir deyişle T ortadan kayboldu.
- (2) Medyanın ve kamuoyunun ortak ve yanlış sorusu olan "T bunu neden yaptı?"nın yanıtı, onun M'nin ışığından çalarak parlamaya çalışan acınası bir kaltak olduğuydu; yanıtın soru kadar yanlış olması hiçbir şeyi değiştirmede.
- (3) M bu gürültü patırtıdan N'ye belki de hiç söz etmeyecekti, bir gün postayla gelen paketi N alıp ona getirmeseydi.
- (4) Paketin içinden bir manüskri çıktı; T göndermişti, yeni romanıydı, git bunu da kendi adıyla yayımla, demekle yetinen bir not vardı.
- (5) Hikayeyi dinleyen N'nin bakışları yeniden dondu; M buna son kez tanık olduğunu henüz bilmiyordu.
- (6) N o gece evde kalmadı, ertesi gece de; ilişkilerinin bittiğini ve evi mümkün olan en kısa sürede boşaltmasını istediğini M'ye yazılı olarak bildirdi; eskilerin dediği gibi, M bu mektubu okurken N çok uzaklardaydı.
- (7) Bir anda tavanı yükseltilmiş bir odadan, bir anda doldurulmuş bir denize bakar gibi hissetti kendini M, bedeninin içine işleyen sıcak yel, bugüne kadar peşinde olduğu merdiveni de devirmişti; gizli sırları dinlemek için göklere çıkarken tırmanmayı umduğu merdivendi bu.
- (8) Ne var ki aradan birkaç gün geçince, terk edilmeyi, hatta bu şekilde, gıyabında terk edilmeyi aslında beklediğini anladı; N'nin yaşamına giriş biçimi, nasıl çıkacağı konusunda ipucu veriyordu; onun gibi bir insana layık olmaya çabalamasının beklenmeyeceğini düşünmek, ancak şımarık bir oğlan çocuğunun yapacağı işti.
- (9) T'ye yaptıkları konusunda M kendini kendi gözünde tümüyle aklamış değildi belki, ama N'nin yargısını da ancak kısmen haklı buluyordu - T'ye iyilik yapmadığı ortadaydı, ama başına gelenlere davetiye çıkararak da T'nin kendisiydi.
- (10) M dağdan indi; başkaca bir mesaj gelmeyeceğini anlamıştı.

77. Nefsin Mücadelesi.

- (1) Bir ay boyunca California'da, Pasadena'da bir arkadaşının yanında kalan M, burada tutunamayacağına karar verince New York'a döndü, çevirmen olarak iş aradı; bulduğu ufak tefek şeylerin, cepten yemesini engellemeye yetmeyeceğini iki ayda anladı – uçan kuşu havada tutmak gerçekten de zor işti.
- (2) Ergenliğinden beri ilk kez gelecek kaygısına kapıldı M; kendini genç hissettiğinden değil, dünya onun genç olmadığını hemen anlamaz ve gereken kolaylığı sağlamaz diye belki de.
- (3) Ölüm ve yaşam, kimin daha güzel davranacağını sınamak için varsa, hangi edimlerin daha ağırlıklı olacağını bilmek önem kazanıyordu; M, onu hep ahlak timsali olarak görmüş olan eski karısının, şimdi ne düşüneceğini sormaya cesaret edemediğini görünce, herşeye rağmen irkildi.
- (4) Herşeye rağmen: Şirketin oyununu reddetmeyi yalnızca kendini korumak için düşünmüş, şirketin oyunu kendisini koruduğunda sesini bile çıkarmamış, Kendini Yazdıran'ın yazarı olabilme hırsıyla, bir zaman çok sevdiği, çok da yetenekli bir kadının başını çamura bastırmış biri olarak, beni ne irkiltebilir?
- (5) Günlük tutmayı, bu cümleyle bırakan M, günlüğünü de New York'ta kaldığı evde bırakıp İstanbul'a döndü.
- (6) Suyu çekilivermişti ve kimin akar bir su getireceğini kestiremiyordu.

78. Helak Olan.

(1) M yaşamı boyunca yoksul olmamıştı, gençliğinde parasız kalmıştı en fazla; İstanbul'a geldiğinde de yoksul değil, parasızdı, ama bu noktaya ulaşana dek yaşadığı iniş, durumu enikonu yoksulluk olarak algılamasına yol açıyordu.

(2) Bekar bir yazar arkadaşının Kadıköy'deki evinde kalmaya başladı M; iş dünyasına dönmeyi düşünmüyordu, iş dünyası da onu düşünmüyordu herhalde; bir yayınevinde çalışmayı gözü kesiyordu, ama artık tanınan bir yazar sayılabilirse de bu alanda bir deneyimi yoktu, yaşı da bu deneyimsizlikle uyumlu bir yaş değildi.

(3) Kendi yayıncısından, yayın dünyasında hala iyi geçindiği bir-iki kişiden, bu tür bir iş çıkarsa ya da kulaklarına çalınrsa haber vermelerini rica etti; bir haber gelmesini beklediği süre boyunca da günlerini uzun yürüyüşler yaparak, ikinci el mobilya dükkanlarının birinden aldığı yetmiş santimlik masaya oturup yeni kitabını devam ettirmeye çalışarak, küçük çeviriler ve düzelti işleri yaparak geçirdi.

(4) Geceleri yine uyuyamaz oldu bir süre sonra; içinde semiriveren kaygılar, yağmurlu gecelerde gökyüzünü üstüne çökertiyordu; kimi gecelerse o güne dek gizlice biriktirdiği suçluluk duygusu, onu sayıklamalı döngülere sokuyor, göğsü sıkışarak gecenin bir yarısı yatağında doğrulduğunda, kalp krizinin eşiğinde gezindiğine vehmediyordu.

(5) Bu berbat hal, berbat bir rüya gördüğü geceye kadar sürdü: Yarısını T'nin yazdığı ama tümüyle ona atfedilen kitabı, yüzlerini seçemediği sekiz kişinin oluşturduğu bir grup tarafından, kalın bir cilt olarak karşısına getiriliyor, içlerinden biri, kitabı ona sol tarafından uzatıyordu; sayfalar kanlı irin kaynıyordu; M hepsini yutmak zorunda bırakılıyordu.

(6) Ertesi gün, Kadıköy yakasının en büyük yayınevlerinden birinin sahibi, iş görüşmesi için M'yi aradı.

79. Yükselme Dereceleri.

(1) Yayınevi, iddialı bir Çağdaş Türk Edebiyatı dizisi başlatmak, büyük yazar transferleri yaparak adını duyurmak, bu yazarları yurtdışına pazarlamak, dedikodulara bakılırsa da başka yerlerden kazandığı paraları aklamak istiyordu; başlangıç vuruşu olarak, M'yi bu dizinin başına getirmeyi düşünmüşlerdi.

(2) Bu teklif, başta M'ye inanılmaz göründü; bunalımdaydı, dostun dostu sormadığı günler geçirdiğini düşünüyordu; gökyüzüne baktığında erimiş maden, karşı kıyıdaki dağlara baktığında atılmış yün görüyordu; tüm doğuların ve tüm batıların tanrısının gazabına uğramış olduğu düşüncesi, kafasında kesinlik kazanmıştı.

(3) M yayınevinin teklifini kabul ettiğinde, nasıl bir yayıncılık yapmak istediğine dair belirgin bir fikir yoktu kafasında; en azından bir süre yazmak zorunda olmamak ya da yazmaya zaman bulamayacak kadar meşgul olmak, ona herşeyden daha cezbedici gelmişti belki de.

80. Haberler.

(1) Tek bir satır, bir basın duyurusu ya da arka kapak yazısı yazmadan, Edebiyat'tan daha gerçek ve Gerçek'ten daha edebi olacak bir kitabın peşinden körlemesine gittiği günleri bir kez olsun düşünmeden, dizi editörlüğü yaparak geçirdiği bu iki yıl boyunca M, edebiyat dünyasında yeni dostlar ve düşmanlar edindi; eski dost ve düşmanları arasında saf değiştirenler oldu.

(2) Telif ücretlerini ve baskı oranlarını yüksek tutarak, avans ödemesi sistemini uygulamaya sokarak başlattığı atağı, sık ve beklenenin aksine iyi satan bir edebiyat-kültür-magazin dergisiyle destekleyen M, çalıştığı yayınevinin yöneticilerine bağımsız bir telif hakları ajansı kurdu ve ilk kez Türk yazarlarını yabancı yayınevleri nezdinde sistemli bir şekilde tanıtarak ciddi bir telif hakkı satışı gerçekleştirilmesini sağladı.

(3) Yazarlardan ve çevirmenlerden dost, yayıncılardan ve ajanslardan düşman edinmesi M dahil kimseyi şaşırtmadı; iki yılın sonunda M genel yayın yönetmenliğine getirildiğinde dışarıdan birisi, kendi yayıncısıydı – yayınevi olarak M'nin kitaplarını yayımlamayı belki de sürdüreceklerdi, M'nin yeni bir kitabı olsaydı, ama profesyonel rekabetin serpintisi olarak kişisel ilişki düzeyinde araya ciddi bir duvar çekilmesi, konuşacak insan bulmakta hep zorlanan M için küçümsenmeyecek kayıplar hanesine yazıldı.

(4) Yayıncılıktaki başarısına karşın M'nin kendi kitaplarına iyi evler bulma konusunda becerikli olduğu söylenemezdi – baskısı tükenmiş kitaplarını eski yayınevinden çekip irili ufaklı yerlere dağıttı, ama bu parçalar, kendi toplamlarından küçük bir bütün oluşturdu hep.

(5) Yeni ve aydınlık bir binaya taşınan yayınevinde M'nin odası da büyüdü; Kadıköy rıhtımını seyrettiği rakı mahmuru bir öğle sonrası M, keşke toprak olsaydım, diyecek kadar daraldığı günleri hatırladı, içine gecenin örtüsü koyuluğunda bir gölge çörelendi.

81. Söküp Çıkararak.

- (1) M, eski sevgilisi T'yi aramaya bahar sonunda koyuldu; onu bulduğunda Ağustos olmuştu.
- (2) Kitap olayıyla intiharın eşiğine geldiği duyulan T'nin nerede olduğunu, İstanbul'daki arkadaşlarının hiçbiri bilmiyordu; sonradan katıldığı ortamdan kendini söküp çıkarmış, geride bir boşluk bırakıp bırakmadığını görmek için dönüp bakmamıştı bile.
- (3) M, Nevşehir'dekilerle görüştüğünde bu cüretinin bedelini ödemek zorunda kaldı - T'nin akrabaları M'yi uzak durma konusunda uyarmakla kalmadı, gece yarısı telefonlarıyla ve kapısına dayanarak açıkça tehdit de ettiler.
- (4) T'nin izini tümüyle bir rastlantı sonucunda, internette buldu M— tarımsal ilaç ithalatçısı bir tanıdığıın internet sitesine bakarken, müşterisi olan Antalya seralarından birini gösteren fotoğraflardan birinde T'yi domatesler arasında görünce nefesi kesildi, kalbi yarım vuruş sektirdi.
- (5) Seranın telefonunu öğrenen M, yine de hemen arayamadı T'yi, ne istediğinden emin değildi çünkü -T'ye öfke duymadığını düşünüyordu, ama kızgınlığının tümüyle geçtiği de söylenemezdi; onu hala suçluyor bile olabilirdi.
- (6) Bu denklemin ötesinde M, gerçek boyutlarını kendine hiçbir zaman itiraf etmediğini sezdiği aşkının depresmek için fırsat kolladığını da hissediyor, buna geçit verip vermeme konusunda kendinden gizli ikircikleniyordu.
- (7) Sonunda bu işi telefonda halledemeyeceğine karar veren M, işinden iki hafta izin alıp Antalya'nın yolunu tuttu; beklemenin, üstüne gitmemenin bir yararı yoktu; ömür denen nefes kafesi, kuşluk vakti kadar çabuk geçmesiyle tanınıyordu.

82. Yarılma.

(1) Uçakta hostesin ikramını geri çeviren M'nin aklına bir anda, T'yle birlikteyken ne çok içtiğine dair görüntüler üşüştü; berbat bir haldeydi o dönemde, berbat bir insan olma yolunda epey ilerlemişti; dışarıdan bakan biri, bu ilişkinin ona hiç yaramadığını, alkolik, depresif, tıkanmış biri haline getirdiğini söyleyebilirdi rahatlıkla.

(2) Öyleyse bu uçakta işi neydi?

(3) M, T'yle ilk tanıştığı dönemde, Gerçek'ten daha edebi, Edebiyat'tan daha gerçek olacak kitabını yazabilmek için tüm yaşamını değiştirmeyi göze alışını, kitabı yazmaktan duyduğu benzersiz heyecanı, doğru dürüst bir cümle olsun yazamadan sona eren günlerde bile içini dolduran şevki hayal meyal hatırladı.

(4) O kitabı yazmaktan vazgeçtiği gün, yazar olmayı da bıraktığını, daha sonra N'nin ittirmesiyle yazacaklarının da kuğu şarkısı olacağını bilmiyordu elbette, ama bilseydi de birşey değişmeyecekti: Kimsenin kimse için birşey yapamadığı gündü, M'nin elinden de ancak mecnun olmamaya çalışmak gelebilirdi.

(5) Kitap uğruna mecnun olmama hareketi, dolaylı manevralarla başarıya ulaşmış sayılabilirdi; selin önüne katıp götürdüğü aşk, sineye çekilmesi gereken bir zayiattı, o kadar.

(6) Gerçekten o kadar mıydı?

83. Gökyüzü Boyun Eğdiğinde.

(1) Oteldeki odasına yerleşen M, cebindeki bozuk paraları koymak için açtığı komodinin çekmecesinde İngilizce bir Yeni Ahit, bir de Kuran buldu; Amerika'da bazı otellerde "Gideon's Bible"la karşılaştığı olmuştu, ama böylesini ilk kez görüyordu.

(2) Yeni Ahit'in bir sayfasını açtı rasgele, fala inanmazdı oysa; bir devenin iğne deliğinden geçmesinin, zenginlerin cennete girmesinden daha kolay olduğunu okudu.

(3) Aynı numarayı taşıyan sayfada Kuran, Allah'ın inananlara dünya nimetini ve ahiret sevabının güzelliğini verdiğini söylüyordu.

(4) Duşa giren M, iki kitap arasında zenginlik konusunda bir çelişki olup olmadığına kafa yordu bir süre; yaşamı boyunca halden hale geçerek bireysel kıyamet gününe erişen insanın, o güne dek kurduğu, yaptığı, biriktirdiği herşeyden ayrılmayı, hatta bunların yıkılmasını, dağılmasını, yok olmasını kabullenmesinin imkansızlığını, bu kabullenışı mümkün kılan şeyin ancak bir mucize olabileceğini, bu mucize yaşamın daha erken bir döneminde gerçekleşirse insanın bilge, keşiş, eren ya da deli olduğunu düşündü.

(5) M, bu tür bir mucizenin kendi başına gelmediğinden emin olmadığını gördü, ama yine de havluya uzandı.

84. Yenilenlerin Yengisi.

(1) Telefonda M'nin sesiyle karşı karşıya kalan T, kısa bir suskunluktan sonra telefonu kapattı, M'nin sonraki aramalarında da telefona çıkmadı, yok dedirtti.

(2) M'nin telefonlarından birisini T'nin kocası açtı; buyurun, ben Z, T'nin eşiyim, diyerek.

(3) M, daha sonra kendisini de şaşırtacak kadar hızlı düşündü; tarım ilacı şirketinden aradığını, şehirde olduğunu, ürünler hakkında Z'yle görüşmek istediğini söyledi, Z'den seraya nasıl ulaşabileceğini öğrendikten sonra da İstanbul'daki tanıdığını aradı, Z'nin serasına hangi ilaçları ne miktarda sattığını, bunların kullanım özelliklerini, iyi ve kötü sonuçların neye benzediğini, önerebileceği yeni ilaçları öğrendi.

(4) Yolda kupkuru toprakların arasında patlayan yeşil alanları gören M, bir yangının külünü yeniden yakmak hakkında, başlama-bitme-başlama döngüleri hakkında düşünme fırsatı buldu.

85. Örümceğin Ağı.

(1) M kendini Çamköy yakınlarındaki dev seranın girişinde karşılayan Z'yi görür görmez sevdi; aydınlık yüzlü, güleç, hoş bir adamdı; iyi kazandığı belliydi ama bunun pozunu yapmıyordu.

(2) Güneşe rağmen serin, ferah, iyi döşenmiş ofise geçtiler; M böyle bir yere gelmeyi beklemediğini belli eden bir şaşkınlıkla bakınıyordu çevresine; bunu gören Z gülümsedi.

(3) Soğuk birşeyler içip havadan sudan konuştuktan sonra etrafı gezmeye çıktılar; Z üretimleri hakkında bilgi verdi, piyasadaki son durumu anlattı, M'ye genel gözlemler ve sorularla yetinmeye çalıştı, gördüğü bitkileri övdü.

(4) Sizin aslında tarım işiyle, ilaçla hiç ilginiz yok, değil mi, diye sordu Z bir süre sonra, gülümsüyordu.

(5) Niye öyle dediniz, diyebildi M.

(6) Domatesi biber sanıyorsunuz, böcekle küf mantarını ayırt edemiyorsunuz, toprağa atılan ilacın püskürtülerek verildiğini düşünüyorsunuz, elleriniz de fazla bakımlı, dedi Z; yardımcısının getirdiği bir kağıdı imzalarken, sonunda gelmenize çok sevindim, diye ekledi.

(7) M, Z'ye bakakaldı; lafı dolandırmanın, denileni anlamamış gibi yapmanın anlamı olmadığını görmek, onun için bile zor değildi.

(8) Kusura bakmayın, sinsilik yapmaya kalktım, yüzüme gözüme bulaştırdım, diye özür diledi M, sizin örümcekler gibi oldum, güya özene bezene bir ağ ördüm, yuvaların en çürüğü oldu; T'yi görmem gerekiyor, ama onun beni görmek isteyeceğini sanmıyorum.

(9) Hikayeyi biraz biliyorum, dedi Z, ama ne umarak geldiğinizi kestiremiyorum.

(10) M hangi bitkiye ait olduğunu kestiremediği bir yaprağı okşadı bir süre; sonra Z'ye baktı, özür dileyeceğim, dedi, sustu.

(11) Ağzından çıktığı ana kadar, "özür" sözcüğü aklına hiç gelmemişti, o yüzden de şaşırды kendi söylediğine; bir kez ses kazandıktan sonra içine yerleşip genleşti bu sözcük, çok yalın bir gerçeğe, bir gerekliliğe işaret ettiğini kabulleniverdi M.

(12) Z, mutluluğunu M'ye borçlu olduğunu anlatmaya girişti: Kitapla ilgili iddiaları yalanlandıktan, basından da sıkı bir dayak yedikten sonra T, Olimpos'ta, barakadan biraz hallice bir ev kiralamış, düpedüz el-etek çekmişti; Z ve kız kardeşi Y, arkadaşlarıyla tekne gezisindeyken Olimpos'un koyunu atlamamışlardı; gruptaki arkadaşlardan biri, T'nin İstanbul'daki yakın dostlarından, haber alamadığı için T'ye çok kızgındı; kumsalın ortasında karşılaşan ve kavgaya tutuşan kadınlar sonunda yatışmış, birbirlerine sarılmış, T de tekne ekibiyle tanışmıştı; gerisi tarihti.

(13) Sıcak bastırmaya başlayınca, T burada değil, dedi Z, ama akşama gelmiş olur; sizi yemeğe davet edebilir miyim?

(14) M bunun iyi bir fikir olduğundan emin değildi.

(15) T'nin hoşuna gitmezse de ikimiz yeriz, dedi Z.

86. Hile.

(1) Akşam villaya geldiğinde M'yi kapıda Z karşıladı; T'nin biraz işi varmış, siz buyurun, dedi; yüzündeki ifade, T'nin işinin büyük olasılıkla uzayacağını gösteriyordu.

(2) Z'nin ikram ettiği otuz yıllık viskiden ilk yudumunu alan M, bana iyi davranıyorsunuz, dedi.

(3) Kötü bir insan olmadığımıza inandığım için, dedi Z; T'nin sizin yüzünüzden çok acı çektiğini biliyorum, son kısmına bizzat şahit de oldum, ama size karşı içinde hınç taşıdığı sürece, açık hesapla yaşamayı sürdürdüğü sürece ruhu rehin kalacak, kusura bakmayın böyle laflar ettiğim için sizin karşınızda, ama ne demeye çalıştığımı anladınız.

(4) Yazarlık hayatımın en önemli kitabıydı, dedi M, yıllarımı vermiştim, yazabilmek için herşeyimin altüst olmasını sineye çekmiştim, yarısına geldim, pilim bitti, yıkıldım; zamana, toparlanmaya ihtiyacım vardı, ama bu lüksüm yoktu, tam o noktada T elimden alıverdi kitabı.

(5) Ama siz zaten bırakmamış mıydınız?

(6) Hataydı, en büyük hatamdı, T de biliyordu bunu, bana engel olmalıydı, onu müdahale edemeyeceği kadar uzağa itmeme engel olmalıydı, hareketlerimin arkasına bakabilmeliydi.

(7) Onu sevdiğinizi söylüyorsunuz.

(8) Bunu şimdi söylemenin bir anlamı yok, farkındayım, ama kötülük etmiş olsam da kötü biri olmamaya çalışıyorum gerçekten, alırken tam alıp, verirken hile yapanlardan olmamaya çok çalışıyorum, bu meselenin bu kadar yıkıcı bir hal almasının tek sorumlusu ben değilim öbür yandan, T bu kadar ortalığa dökülme, eli bu kadar yükseltme, hasarı sınırlı tutmak daha kolay olmaz mıydı?

(9) Öyleyse niye özür dileyeceksiniz, diye sordu Z, sesinde bunu elinde olmadan sorduğuna işaret eden bir ton vardı.

(10) M bir süre hiçbirşey demedi, boşalmış kadehiyle oynadı, ardından Z'ye baktı; kendi yazar kimliğimi bunca önemserken, onun yazar olma olasılığını hiçe saydığım için, çok iyi bir yazar olduğunu gördüğüm halde ezilip kenara atılmasına, kurda kuşa yem edilmesine göz yumduğum için, sizin dediğiniz gibi, hayatında nefret edeceği bir insanın varlığını sürekli kıldığım için.

(11) Sade ama çok lezzetli yemeklerle donatılmış bir sofraya bekliyordu M'yi: Pazı sarma, lakerda, roka salatası, ev yapımı kelek turşusu, lahos buğulama, fıstıklı irmik helvası, kahve; Z güzel bir şarap açtı, yemekten sonra bir şişe daha.

(12) Havuza bakan terasta şaraba devam ederlerken M eski iş hayatını, karısını, oğlunu anlattı, Z ise intiharlarla dolu ailesini, ilk evliliğini, ilkokuldan mezun olana dek neredeyse hiç görmediği oğluyla sonra nasıl dost olduğunu.

(13) Sonbaharda Z'nin artık üniversiteyi bitirmiş oğluyla çıkacağı Güneydoğu gezisini konuşurlarken, ayak sesleri duyuldu, hemen ardından T geldi, Z'ye arkadan sarılıp öptü, elini omzundan çekmeden M'ye baktı.

(14) Kaleyi içten fethetmekte üzerine yoktur, unutmuşum.

(15) Hoşbulduk, dedi M.

(16) Otursana, diyerek bir koltuk çekmek için uzandı Z; T önce içeri gitti, elinde bir kadeh ve buzlu margaritayla döndü, Z'nin yanına oturdu.

(17) Aç mısın, diye sordu Z, yiyip geldim, dedi T, doğru dürüst bir sessizlik olmasına fırsat vermeden, ne işin var burada, diye sordu M'ye.

(18) M'nin gözü bir anlığına Z'ye kayd, sonra T'ye dönüp, geç de olsa senden özür dilemeye geldim, dedi.

(19) Niye özür dileyeceksin ki?

(20) M gülümsedi, sana yaptıklarım için, sana yapılanların yapılmasına izin verdiğim -

(21) Ben yatıyorum, midem bulanmaya başladı, dedi T, kalkıp gitti.

(22) Bana iyi ve içten bir yanıt gibi gelmişti halbuki, dedi Z bir süre sonra; M artık gitme vaktinin geldiğini söyleyince Z şoförünü çağırdı ve M'yi oteline bıraktırdı.

87. Gök Gürültüsü.

- (1) M yatağa girip sızdıktan üç saat kadar sonra gök gürültüsüyle uyanıp tekrar sızdığı için, öğleye doğru uyandığında yağmurlu bir havayla karşılaşmayı bekliyordu; öyle çıkmadı, cehennem her ne kadar kötü bir yatak olsa da hava pırıl pırıldı.
- (2) Bunca zaman sonra T'yle yeniden karşı karşıya geldiği o anı kafasında evirip çevirdi uzunca bir süre; Z'nin omzundaki elini düşündü; T'ye en son ne zaman, nasıl dokunduğunu hatırlamaya çalıştı, onun yerine eski bir sözü hatırladı: Suyu ağzına götürmedikçe su ağzına gidecek değildir.
- (3) Kafası biraz yerine geldikten sonra Z'yi aradı, sekreteri Z'nin toplantıda olduğunu ama yine de bir bakacağını söyledi; altı saniye geçmeden Z karşısındaydı.
- (4) Nedir bugünkü planınız, diye sordu Z, suyla temas etmek var mı gündem maddesi olarak?
- (5) M birşeyler geveledi; suya girmeye ya da güneş altında yatmaya itirazı yoktu aslında ya, kendini mayolu düşünememişti bir anda.
- (6) Z hiçbir mazeret kabul etmeyeceğini peşinen söyleyerek M'yi havuz başına davet etti.
- (7) Naz yaptığımı düşünmenizi istemem, dedi M, ama T'yi bir kez daha kızdırırsam ikimiz de okkanın altına gideceğiz bence.
- (8) Z güldü; iki saat sonra işim bitmiş olur, dedi, içkiler benden.
- (9) Villaya vardığında Z gerçekten de barda buzlu içkiler hazırlıyordu; M'yi görünce kadehleri gösterip, erken değil inşallah, diye sordu.
- (10) Güneş doğdu mu, dedi M.
- (11) Doğdu.
- (12) Tamamdır öyleyse.
- (13) M üstündekileri çıkarıp mayosunu giymek için içeri gitti, evin yardımcısı ona misafir odasını gösterdi; yeniden aşağı indiğinde T salonda çakmak arıyordu.
- (14) Merdivende ayak sesleri duyan T başını kaldırdı, M'yi gördüğüne şaşırmadı, hatta gördüğü kişinin o olduğunu anlamamışçasına, çakmak aramayı sürdürdü.
- (15) Kocan çağırıldı, diye açıklamaya girişti M, iyi fikir değil -
- (16) Hakikaten, ne istiyorsun, diye sordu T, sigarasını yakıp üstünkörü bir nefes aldı.
- (17) Birşey istemeye hakkım var mı?

(18) Bana artistik patinaj yapma, dedi T, sonra merdivenin başına, M'nin yanına geldi; özür dilerim, dedi, dün gece için de özür dilerim, öfkelenim, aslında öfkeli filan değilim, öfkem geçeli epey oluyor, ama şunu baştan söyleyeyim, ben hayatta aradığımı buldum, yitirmeye de hiç niyetim yok; Z kadar adam gibi adam görmedim, onun yerinde olsam buraya adımını attırmazdım, buraya geleceksen, aramızda hiçbir şey olamayacağını bilerek gel.

(19) Bu kadar kendini beğenmiş miydin sen hep, dedi M, sesi sinirden hafifçe titredi, ama çabuk toparlandı; Z'nin yarısı kadar medeni olabilecek misin, olabilecek miyiz, aramızda affedilmeyi bekleyen şeyleri ortadan kaldırabilecek miyiz?

(20) Affedilecek birşey yok, diye kestirip attı T, sigarasını söndürdü; o ağzına sıçtığımin kitabını senin yazmadığını çıkıp söyleyecek götün var mı?

(21) T'nin sözcükleri M'yi bir an sarstı, belki de bu yüzden hemen yanıt veremedi; sonra, çatallı bir sesle, beni yaşatmazlar, dedi.

(22) Beni yaşatmadığın gibi mi?

(23) Ne olur şöyle konuşma, dedi M, acı çekiyor gibiydi, çok pişmanım, böyle bir boka battığım ve seni de batırdığım için inan çok pişmanım, keşke sen de uzak durabilseydin, ama artık geç işte, çıkıp söylesem bunun sana en ufak bir faydası olmaz, biliyorsun, sahtekar olarak damgalanmak umurumda değil, ortaya çıksın istiyorum ayrıca, bıktım bu yükten, ama yapamam, hakikaten yaşatmaz adamlar beni, hayatımın sonuna kadar süründürürler, yapamam.

(24) Gördün mü, dedi T, affedilecek birşey yok; yapamayacağını biliyorum, yapabileceğini sanmıştım, ummuşum, ama artık biliyorum, sen sensin.

(25) M dışarıya baktı, T de onun bakışlarını izledi; mutluluk verici, neşe verici bir parlaklık vardı dışarıda, göz alıyordu.

(26) Havuza geliyor musun, diyerek parlaklığa yöneldi T.

(27) Havuz başında geçen o öğle sonrasının tuhafsanabilecek dinginliği, Z'nin cep telefonu ile yaptığı birkaç iş görüşmesiyle kesildi yalnızca; T'nin tavırlarında bir rahatlama vardı, ama M, bunun yumuşama anlamına gelmediğini bilecek kadar iyi tanıyordu T'yi ve Arnavut damarını.

88. Ziyaret.

(1) Yerel bir radyoda “Söz ve Müzik” adlı bir program yapan, kitaplardan söz edip klasik ve caz çalan Z, programına M’yi konuk etti.

(2) Uzun uzun Alman yazarlardan, Kant ve Hegel’den, Goethe’den, Canetti’den, Hesse’den konuştular, laf dönüp dolaşıp Sebald’e geldi; Z arada Wagner, Schumann, Nietzsche, Udo Jürgens, Nena ve EST’den parçalar çaldı.

(3) Programın sonunda, sözün ve müziğin en güzeline yönelmek isteyen dinleyicileri, doğru yere geldikleri için kutlayan M, bu sözleriyle Z’yi duygulandırdı; o da insan olarak kısa süredir tanıdığı M’nin, yıllardır görmediği eski bir dostu benzediğini söyleyerek M’ye teşekkür etti ve programı kapattı.

(4) Çıkışta akıllarına esti, kalkıp Kemer’e gittiler; T’nin gelmek istememesi onları hiç bozmadı.

(5) İçki ısmarladıkları iki Alman kadına Habermas’ı nasıl bulduklarını sordu Z; kadınlardan biri gözlerini kısıp düşünürken diğeri Bayern Münich hakkında konuşmaya başlayınca çok eğlendiler, kadınların bir süre sonra uzaklaşmalarına aldırmayacak kadar eğlendiler.

(6) Gün ağarmadan otel odasına dönen M, ışığı açar açmaz bir aydınlanma yaşadı: T’den ayrı geçireceği her gece, kayıp bir geceydi; İstanbul’a dönerken T de onunla gelecekti; Z’ye ihanetlerinin büyüklüğü oranında hak edecekti bu ödülü.

(7) İsteyenin de, kendinden istenenin de aciz olduğu günler, bu gece itibariyle geride kalmıştı.

89. İyilikler.

- (1) Ertesi gün akşamüstü olmadan seraya giden M, T'ye işlerinde yardım etmeyi önerdi, bu teklif T'yi güldürdü: Canlı herhangi bir bitkiye dokunup da öldürmediğin var mı senin?
- (2) Yine de M'yi yanına katıp dev seranın çeşitli yerlerine gitti, bitkileri kontrol etti, numuneler aldı, işçilerle konuştu, arada M'ye bilgi verdi T.
- (3) Biliyor musun burada ne öğrendim, dedi bir aşamada, iki doğu ve iki batı var.
- (4) M metaforik bir açıklama gelip gelmeyeceğine karar vermeye çalışırken T devam etti: Yazın başka, kışın başka yerden doğup batıyor güneş.
- (5) M bu değişimin aslında bir süreklilik içinde gerçekleştiğini, güneşin her gün biraz yer değiştirdiğini anlatmaya kalkacak olduysa da çabuk vazgeçti: Karşısında yakut ve mercandan yapılmış bir kadın vardı.
- (6) Zararlı bir böcek türüyle mücadele yöntemi, M'yi uzun uzun güldürdü: Erkek böceklerin bir kısmı dişi feromonlarına bulanıyor, böylece diğer erkekler dişilerle değil, onlarla çiftleşiyor, sonunda nesilleri kuruyordu.
- (7) De Sade bunu duysa herhalde bayılırdı, dedi M, tarımda ahlaki düşkünlük dendiğinde kimsenin aklına gelmeyecek şeyler varmış.
- (8) Senin bile mi, diye sordu T sakın bir sesle, M'nin bozulduğunu gizleyemediğini görünce gülümsedi; H'nin seni büyük ahlak timsali olarak gördüğünü anlatırdın ya, buna tabii ki inanmadığını düşündürecek bir şekilde anlatırdın bunu, ama sonradan, buna aslında ciddi ciddi inandığına karar verdim.
- (9) M elindeki domatesi koyacak yer arıyordu; inanıyorum ama yaptığım ahlaksızlıkların farkında bile değilim, öyle mi?
- (10) İyiliğin karşılığı iyilikten başka birşey midir, dedi T.
- (11) Bana iyilik mi yaptın, diye sorar sormaz pişman oldu M.
- (12) Benim dengemle oynama, dedi T.

90. İnsanın Zamanı, Zamanının İnsanı.

(1) Z'nin kız kardeşi Y, Belgrad'da uluslararası bir sanat etkinliğine katıldıktan sonra uçakla Antalya'ya geldi, kısa bir tatilden sonra İstanbul'a dönecek ve Stockholm'deki sergisi için çalışmaya başlayacaktı; akşam yemeğine M de gelince villadaki sofrada kendiliğinden iki çift oldular.

(2) M'nin sorusu üzerine projesini anlatmaya koyuldu Y: İkili bir yapı kuracaktı, insandan önceki dünya ve insan yok olduktan sonraki dünyayı ikili fotoğraflarla ve yerleştirmelerle gösterecekti, ama bunların hepsi insanın yaşadığı dönemde, insanın ürettiği nesnelere içerecek, dolayısıyla herşeyin kendi başlangıcını ve sonunu içinde taşıdığı ortaya çıkacaktı.

(3) M ve T gayet kibar tepkiler verdi, ama Z, böyle şeyler yapman için dünyada sana para vermeye meraklı bu kadar insan olduğuna inanmıyorum, dedi gülerek.

(4) İnsanın iyi olur, dedi Y, sonra M'ye döndü, sen Allah'a inanıyor musun, diye sordu.

(5) Bence asıl soru, Allah bana inanıyor mu, diye yanıtladı M.

(6) Atatürk'e inanıyor musun peki?

(7) İçki sofrasında dünya tatlısıdır, dedi M, niye soruyorsun?

(8) Bir de böyle bir projemiz var, dedi Y, yemezzler.com diye bir internet sitesi kuruyoruz, herkes kendini inanmadığı şeylerle, yani yemediği şeylerle tanımlıyor, mesela ben Allah'a, Atatürk'e, Türk milletinin yüceliğine, Türk ordusuna, Avrupa Birliği'ne, Türkiye'de hukukun üstünlüğünün tesis edilebileceğine, kapitalist pazar ekonomisinin dokunulmazlığına, sanat için sanata, halk için sanata, aya ayak basıldığına, *loser* olmayan birinin mason olabileceğine, gazete ve televizyonlara, efendisi köylü olan bir milletin köylülükten kurtulabileceğine, çok su içmenin yararına, erkeklerin kadınlarla eşit olduğuna inanmıyorum, bu kesişim kümesinde benim gibi iki üç bin kişi vardır diye düşünüyorum, ama bunlardan bir bok olabileceğine de inanmıyorum.

(9) Sitede ne yapılacak öyleyse, diye sordu T, bu fikri beğenmiş gibiydi, herkes kendi inanmadıklarını mı listeleyecek?

(10) Aynen, dedi Y heyecanla, ortak bir liste oluşturulacak ve sürekli yenilenecek, üye olanlar o listeden istediklerini işaretleyecek, listede olmayan birşey varsa ekleyebilecek, en popüler maddeler yarıştırlacak, en yeni maddeler duyurulacak, daha bir yığın atraksiyon, sıkı bir analiz programcısı arkadaşımız var, bütün bu kesişim kümelerini ortaya çıkarabiliyoruz, üyeler arasından sana en yakın tanımlı kişileri de uyum yüzdesine göre sıralayabiliyoruz, insanlar Facebook'ta ilkokul arkadaşlarını arar gibi burada da kendileri kadar külyutmaz diğer insanları arayacak, birbirleriyle konuşabilecekler, bizse ne bir karşılık, ne de bir teşekkür bekleyeceğiz.

(11) Alacağınızı da sanmam, dedi Z, haydi dışarı çikalım artık, yoksa bu kız gecemizi kıcıma benzetecek.

(12) Selsebil adında yeni açılmış bir kulübe gittiler, ortalığa inci gibi saçılmış kızların arasından kendilerine yaslanacak ufak bir masa buldular, zencefilli şarap içmeye karar verdiler.

(13) Y dans etmek isteyince M onu kırmadı, ama çabuk pes etti; onun yerini T aldı; masada kalan iki adam da etrafta olup bitenler hakkında yorumlar yaparak kendilerini eğlendirdi.

(14) Gecenin bitiminde M, düşkünlüğü yaratma potansiyeli olan bir hareket yaptı ve oteline yalnız döndü.

91. Deprem.

- (1) M öğlen saatlerinde telefon ettiğinde T bir iş için şehirdeydi; Y'nin akşam yemeğinde deniz mahsullü paella yapacağını, M'nin de davetli olduğunu söyledi, M eski bir paella'yı hatırladı ama sözünü etmedi, onun yerine T'den, kendisini otelden almasını rica etti.
- (2) T lobiden aradığında M ona yemek yiyip yemediğini sordu, yemediğini öğrenince de yukarıya davet etti, terastaki lokantanın manzarası çok güzeldi.
- (3) T kapıyı çaldığında M tıraş oluyordu; iki dakika otur, hemen çıkarız, dedi.
- (4) M tıraşını olurken T odanın içinde dolaştı, pencereden baktı, M'nin kitaplarını kurcaladı; neden sonra, nasıl buldun Y'yi, diye seslendi banyoya.
- (5) Z neden ona o kadar kötü davranıyor, diye sordu M.
- (6) Başta ben de çok yadırgadım, sonra alıştım, dedi T, öyle onlar, sen sorduğuma yanıt versene.
- (7) Çöpü çatılacak yaşı geçtim ben, kendini yorma, dedi M, yüzünü kremleyerek banyodan çıktı; haydi yürü, çok açım.
- (8) Salatalarını yerken oldu deprem; yer, içindeki ağırlığı dışarı çıkarmaya çalıştıysa da beceremedi; birkaç bardağın kırıldığı duyuldu, o kadar.
- (9) M Antalya'ya geldiğinden beri ilk kez T'yle insan gibi konuşabildi bu yemekte, İstanbul'u, işini, edebiyat dünyasındaki son dedikoduları anlattı, T de ona Türkiye'deki edebiyat dünyasından tiksindiğini, bunun M'yle bir ilgisi olmadığını söyledi; toprağa basarak yaşamak bana çok iyi geliyor, burada çocuk yapacağım, başka da birşey düşünmek istemiyorum; deprem oldu ya, aklıma gelen tek şey oydu, çocuk ne zaman yapacağım; daha önemli birşey olabilir mi hayatta?
- (10) M'nin sessiz kaldığını görünce duraladı, sonra koluna dokundu, pardon dedi, hayvanım ben.
- (11) Çocuk istediğini daha önce söylemediğin için mi?
- (12) T zarif bir hareketle elini çekti; gidelim mi artık?
- (13) Gidelim, dedi M, bekliyorlardır.
- (14) Y'nin paella'sı çok lezzetli olmuştu, frozen margarita'lar birbirini kovaladı, öncekilerden çok daha rahat, daha ılıman bir gece oldu; Y'nin haftasonu tekneyle çıkma fikrini en çok T destekledi, bütün bunlar M'yi kaçınılmaz olarak sarhoş etti.

92. Altın Buzağı.

(1) Rotaları Göcek'ten Marmaris'e uzanıyordu; Z'nin şoförü ekibi Göcek'e götürdü; kaptan ve yardımcısı gerekli alışverişı yapmış, onları bekliyordu; günbatımını denizde karşıladılar ve ardından akşam yemeği hazırlıklarına giriştiler hep birlikte; yarımaya yükseldiğinde çamlık bir koyda demir atıp yemeğe, içkiye oturdular.

(2) Y hızını alamayıp kızartılmış elmalı, dondurmaları bir tatlı yaptı ve eleştirilenlerden tam not aldı; Z kendisine altın buzağı ödülü verilmesini teklif etti; nedenini sormayacak ve alkışlarla kabul edecek kadar yerindeydi keyifleri.

(3) Birkaç sigara döndürdükten sonra yattılar - Cumartesi günü azanları Allah maymun yapar, dedi Z.

(4) Benim kafamı bozmasın, kısas derler birşey vardır, dedi Y, ama karanlıkta kamarasının yolunu bulacak durumda bile değildi.

(5) M yattıktan birkaç saat sonra uyandığında, o kadar viskiyi boşuna içmiş olduğunu hayıflanarak fark etti - kafası tertemizdi, bu kafayla bu kamarayı çekemeyecekti; güverteye çıktı.

(6) Karanlıkta, bir köşede, sessiz sessiz ve sigara içmeden oturan T'yi önce görmedi, neredeyse çarpacak kadar dibine girince irkildi.

(7) Temiz hava uyutur derler ama, dedi T.

(8) Sorma, cin gibiyim, dedi M; güzel güzel de uyuyordum halbuki.

(9) Dürttüler herhalde.

(10) Olabilir, dedi M, bir dürtülmüşlük hissediyorum sanki; sen niye ayaktasın?

(11) Z çok horladı, dedi T, kamara da ufak, duramadım; duymadın mı sen?

(12) Haa, demir alıyoruz sandım ben, koy da amma derinmiş dedim hatta, al al bitmiyor.

(13) Sessizce güldü T; M bu gülüşü ne kadar özlediğini hatırladı.

(14) Sonra sustular; çamları yalayarak gelen serinlikte biraz büzüştüler; belli ki ikisinin de bozmaya kıyamadığı bir sessizlikte bu.

(15) Z'yi yastıkla boğacağım, bir itirazı olan var mı, diyerek yanlarına geldi Y, her gece böyle mi bu adam?

(16) Bazen, dedi T, ben de horluyorum, o yüzden birşey de diyemiyorum.

(17) Ah, karı-koca dengeleri, dedi Y, yanlarına oturup denize dönerek teatral bir sesle devam etti, bir evde neler olup bittiğini kim bilebilir?

(18) Terazide üçüncü bir kefe eklenince T yerinden kalktı, bikinisiyle kalana dek üstündekileri çıkardı ve denize girdiğini haber vererek suya atladı.

(19) Sen de girer misin, diye sordu Y, su çok güzele benziyor.

(20) Karşısında yalnızca bikinisinin altıyla duran Y'ye bakan M, teknede kalmamanın daha akıllıca olacağına karar verdi.

93. Fazlasıyla.

(1) Biraz rahat bırak, abartıyorsun artık, belki istemiyor, nefes bile aldırmiyorsun, diyordu Z, Y başka yerlere bakıyordu, yüzünü Z' den hafifçe çevirmişti, M'nin geldiğini gören de o oldu, gözlerinin kilitlendiğini gören Z döndü, M'yi görünce bulutları dağılır gibi oldu.

(2) Yine de Y, üç gün sonra Marmaris'te karaya çıktıklarında M'den İstanbul'da görüşme sözü alarak onlardan ayrıldı; buna tanık olan Z, kardeşini öperken, tuzak kuranların en iyisi sen misin yani, dedi.

(3) Y güldü; istesem bir avuç kumla yüz kişinin gözünü kör ederim.

(4) Etmişliğin var, biliyorum, dedi Z, yine de çok güvenme derim.

(5) Bakacağız, dedi Y, ardından diğer ikisiyle de vedalaşıp havaalanının yolunu tuttu.

(6) Hoş kız, dedi T, Y'nin arkasından el sallarken.

(7) Fazlasıyla, dedi M.

(8) Ben çok beğenirim, dedi T, M'nin gözlerine bakarak.

(9) Annemin deli bir kuzeni vardı, diye lafa karıştı Z, Y'nin sonu aynen onun gibi olacak, bak görürsün.

94. Babası.

- (1) Sana yolladığım dosyaya hiç bakabildin mi, diye sordu T.
- (2) İlk elime geçtiğinde biraz bakmıştım, dedi M, sonra kaldı; sen mi yazdın, baban mı?
- (3) Villada yenen akşam yemeğinden ve içilen şaraplardan sonra, gece yarısını epey geçe, Z yatmaya çıkmıştı; T hemen geleceğini söylediye de laf lafı açmış, M'yle birlikte havuz başında kalmıştı.
- (4) Nereden çıktı, dedi T, ona mı benzettin?
- (5) Eh, bir akrabalık var gibiydi diyelim, dedi M; sen yazdın yani?
- (6) Ben yazdım, dedi T kısaca.
- (7) Onun yazdıklarını kendininmiş gibi ortaya sürünce bana benzediğini, hatta benden beter olduğunu düşündün mü, diye sordu M.
- (8) Bunu hep sormak istedin de şimdi mi denk geldi, diye mırıldandı T.
- (9) Diyelim öyle, dedi M; koltuğunda epeyce kaykılmış, bacaklarını açmış oturuyordu, sesi de söylediklerinin tersine oldukça yumuşaktı, gerçekten merak ettiği için soruyormuş gibiydi.
- (10) Senin kendini affetmen için, bana yaptığının beterini benim kendi babama yapmama gerek yok, dedi T; sonuçta hayat dediğin şey, insanların birbirlerini ama en çok da kendilerini aldatabilmeleri için kurulmuş bir cephanelikten başka birşey değil.
- (11) Yine de sorunun yanıtı bu değil, diyerek başa döndü M.
- (12) Sevdiğin şeylerden harcamadıkça iyiye ulaşamazsın, demişti babam, ben yalnızca kötüye ulaştım, cehennemimi başkası bilmese de olur; sana o kadar aşıktım ki en değerli varlığımın anısını senin kurtuluşun için harcadım ve cezamı buldum, seni hak edecek kadar kötüyüm, bunu başıma kakmanı hak edecek kadar kötüyüm; sorunun yanıtı oldu mu şimdi?
- (13) Uzun bir sessizlik oldu.
- (14) Ben dünyanın en büyük gerizekalısıyım, dedi sonunda M, sen de fena değilsin ama birinciliği kaptırmam, bir haftadır buradayım, aramızda birşey olmayacağını bildiğim halde buradayım ve gidemiyorum, çakılıp kaldım, Z sağolsun birşey demiyor ama herşeyin farkında olduğuna eminim, sana inancının bundan iyi göstergesi olamaz herhalde, ama işte onun çatısı altında, onun himayesinde yiyorum bu boku, senden uzak duramamayı; İstanbul'a döndüğümü düşündüğümde yutkunamaz oluyorum, bunlardan konuşmamam gerek, biliyorum, konuştuğumda da ağzımdan çıkanları görüyorsun, sen benden kötüsün demeye gelmiş olabilir miyim allahaşkına, bunu demek

için kalmış olabilir miyim, ben nasıl bir gerizekalıyım da böyle düşünmene yol açabiliyorum, dilim ağzımın içinde ölü balık gibi, bunca şey yaptım sana, sen ne diyorsun, affedilecek birşey yok diyorsun, benim kötülüğümle boy ölçüşebileceğini de nereden çıkardın.

(15) Biraz dolaşalım, gel, dedi T.

95. İnkâr Edenlerin Sürgünü.

(1) Arabayı T kullanıyordu; gündüzki sıcaklık ve nem azalmıştı; önce şehirde bir tur attılar, ardından Korkuteli yoluna çıktılar; rampa tırmanmalarına karşın sert alıyordu virajları T, M'nin sağ elini tutamakta görünce güldü, korkma, dedi, birşey olmayacak.

(2) Benimle gelir misin, dedi M.

(3) T gözlerini yoldan ayırmadan M'ye baktı.

(4) İnkâr etmeyi bırakmanın vakti gelmedi mi sence?

(5) Kalelerim beni korur sanmıştım, dedi T, gece ev basıp adam öldüren, düşman bellediklerinin meyve ağaçlarını kesen bir adama karşı kendimi emniyete aldığımı sanmıştım.

(6) Ama ben kalbinde kin kalmaması için dua ettim, dedi M.

(7) Kalbim -

(8) T önde giden traktörü son anda fark etti, sola kırdı, traktörü sıyırarak geçti, kendi şeridine döneceği sırada yol sola kavis yaptı, toparlayamadı T, yoldan çıktılar, çıkar çıkmaz takla atmaya başladı araba.

96. Toplanma.

- (1) Hastanede Z'yi nerede bulacağını bilmiyordu Y, cep telefonunu almayı unutmuştu; Z'yi nasıl bir durumda bulacağını da bilmiyordu ve Z'yi bulmak, o anda Y'yi en çok korkutan şeydi.
- (2) Çok araması gerekmedi oysa: Acil servisin önünde, çiğ aydınlığın altında flulaşmış Z'yi görmemek mümkün olsa da, perişanlığını görmemek değildi.
- (3) Birbirlerine sarıldılar; yeniden ameliyata aldılar, dedi Z, yoğun bakıma çıkarmışlardı.
- (4) İkisini de mi?
- (5) T'yi; M yoğun bakımda, ama onun da durumu hala ciddiymiş.
- (6) Birşey yedin mi, dedi Y; yememişsindir sen, gel.
- (7) Öyle şeyler yaptım ki, dedi Z.
- (8) Saçmalama, ne yapmışsın, dedi Y, hadi gel, yapma böyle.
- (9) Doktoru çıkarsa kaçırırım, sen git, yiyecek halim yok zaten.
- (10) Y büfeden kaşarlı tostla portakal suyu alıp getirdi, Z'yi bir iskemleye oturttu, tostun hiç değilse birazını yemesi için zorladı.
- (11) Hastaneden aradıklarında hala sarhoştum, dedi Z, ya da polis aradığında, emin değilim, buraya nasıl geldim bilmiyorum, arabayı almış T, yatmayacaktım, ama konuşacakları şeyler vardı, belliydi, yattım, bir daha uyuyamam ben.

97. Kendine Karşı Savaşanlar.

- (1) Eşinizi neden getirmediniz, diye sordu Başbakan M'ye, senatör seçilmenizi istemiyor mu yoksa?
- (2) Aslına bakarsanız çok istemiyor, dedi M gülümseyerek, bir adamın içinde iki kalp olmaz diyor, yazarlığımın sekteye uğrayacağından endişe ediyor, ama -
- (3) Sizin böyle bir endişeniz yoktur inşallah, dedi Başbakan, iyi bir senatör kazanıp güçlü bir yazar kaybetmek istemeyiz.
- (4) Sağolun, dedi M, sizinle ilk görüşmemizde, büyük incelik ve güven gösterip bana partinizden senatör adayı olmamı istediğinizi söylediğinizde ben de epeyce bocaladım, senatoda bir faydam olur mu bilemediğim için, bugüne kadar -
- (5) Olur olur, hiç merak etmeyin, çok iyi işler başaracağız, dedi Başbakan, bizim arkadaşlar ilk sonuçları geçmeye başlar birazdan, eşiniz de gelseydi keşke.
- (6) Bir sakıncası yoksa ben telefon edip çağırayım, dedi M, eşlerin davetli olduğunu -
- (7) Arkadaşlar araç göndersin, dedi Başbakan, haydi bakalım, geceniz uğurlu olsun, ben öbür arkadaşların da bir hatırını sorayım.
- (8) Başbakan, araba ayarlaması için birini görevlendirip M'nin yanından uzaklaştı, M telefondaiken Başbakanlık Konutu'nun şık salonundaki dev ekrana seçim sonuçları yansımaya başladı; yirmi kadar seçkin senatör adayı ve çoğunun eşi, bir uğultu içinde oraya yöneldi ve heyecanla, yaklaşık kırk yıllık bir aradan sonra yeniden kurulan Senato'nun ilk üyelerini belirlemek için yapılan seçimlerin nasıl sonuçlanacağını izlemeye koyuldu; M de telefonu kapattıktan sonra, on yıldır yürümesine eşlik eden hafif aksamayla onlara katıldı.

98. Kadınları.

(1) Gözünüz aydın, dedi T'yi sedyede odaya getiren hastabakıcılardan biri, hastamızı yoğun bakımdan çıkardık, şimdi aldığı ilacın etkisiyle uyuyor, ama bir saate kalmadan kendine gelir.

(2) M kendi yatağında doğruldu; kazadan beri T'yi ilk kez görüyordu; durumu nasıl, diye sordu.

(3) İyi durumu, dedi hemşire, ameliyatları oldukça başarılı geçti, bir tek sağ kolunda ve sağ bacağına ödem oluştu, sinirlere baskı yapıyorlar, o yüzden sağ tarafını bir süre oynatamayacak, ama ödemi indireceğiz, sonra sinirlerin ne durumda olduğuna bakacağız.

(4) Benim sol bacağı gibi yani, dedi M.

(5) Aynen; hastamız uyandığında beni çağırın, bir bakayım.

(6) Sigara içmeye çıkan Y'yle ona eşlik eden Z döndüğünde T'yi odada görünce önce çok sevindi, sonra T'nin şiş yüzü, hala parçalanmış gibi duran ağzı ve traş edilmiş kafası ikisini de kötü yaptı, suskunlaştılar, gözleri doldu.

(7) Merak etmeyin durumu gayet iyiymiş, bir hafta on güne taburcu ederiz dedi hemşire, dedi M.

(8) Z gülümsedi, sen de bizi pışpışlıyorsun ya, helal olsun.

(9) Uyandığında ne halde olduğunu görünce depresyona girecek bu kız, dedi Y, bir ilaç filan verdirsek bari.

(10) Ne olur şöyle konuşma, dedi M, zaten başına ne geliyorsa benim yüzümden geliyor, nasıl bir his biliyor musun, sanki derim kavruluyormuş da sonra acıyı hissedebileyim diye yenisiyle değiştiriliyormuş gibi.

(11) Saçma sapan azaplar çektirmesene kendine, dedi Z, sanki arabayı sen kullanıyordun, ikiniz de kurtuldunuz, ondan ötesi yok artık.

(12) Kendine ve sevdiklerine ihanet edenleri savunmasan, dedi M.

(13) Nesin sen, Türk dizisi mi, dedi Z.

(14) T'nin gözlerini açtığını gören Y bir çığlık atıp başına koştu, iyi misin canım, diye sordu.

(15) Neden iyi olmayacakmışım, dedi T çatlak bir sesle ve dudaklarını mümkün olduğunca az oynatarak.

(16) İyiyi benziyor, dedi Z, o kadar zamandır gülümsememişti ki, şimdi gülümsemek istediğinde yüzü tuhaf bir şekle girmişti; söyle bakalım, bir bölü altı, artı iki bölü üç, artı bir bölü altı, artı bir bölü sekiz kaç eder?

(17) T'nin gözleri o haline rağmen inanmazlık içinde büyüdü, sonra kapandı; uykuya daldığını düşündükleri sırada, dokuz bölü sekiz, dedi fısıltıyla.

(18) Bildi mi, diyerek Z'ye döndü Y, Z başını evet anlamında sallayınca da, ben toplayamadım vallahi, diye ekledi.

(19) Onu anladık zaten, dedi M, ama yalnız değilsin, üzülme.

99. Savaş.

(1) Okulu çok iyi durumda gördüm, dedi M ayağa kalkarak, izin verirsiniz biraz çocukların arasına karışayım, onların enerjisi bana da güç veriyor.

(2) Aman efendim, izin ne demek, dedi müdür M'yle birlikte ayağa kalkarak, eserinizi hakkını vermeye, sağlam nesiller yetiştirmeye çalışıyoruz, okulumuz iyi durumdaysa sayenizdedir, bu yetimler sabah akşam size dua ediyor.

(3) Sağolsunlar, dedi M, ama belli ki müdürden de, sözlerinden de sıkılmıştı, sizi daha fazla alıkoymayayım işinizden, giderken uğrayacağım.

(4) Yetimler için yatılı okul yaptırmış bir senatörün, kendi başına etrafı gezmesi elbette hoş ya da olağan karşılanmazdı; M'nin, onunla birlikte gelmeye davranan müdür yardımcısını ve rehberlik hocasını atlatması kolay olmadıysa da başardı; önce kütüphaneye, ardından kantine uğradı, sonra okulun ağaçlıklı bahçesine çıktı, futbol oynayanları izlemeye başladı.

(5) İri yapılı, kolları sıvalı, saçları kısa, omuzdan hareketlerle yürüyen, ortaokul yaşlarında bir kız M'nin yanına geldi, maça baktı, neden sonra, müdür akrabanız mı sizin, dedi küfreder gibi.

(6) Yoo, hayır, dedi M, neden sordunuz?

(7) Kız M'ye biraz daha yanaştı, gözlerini maçtan ayırmadan, eteğinin cebinden çıkardığı cep telefonunu M'nin eline verdi.

(8) Müdür, odasına üç kız öğrenciyi almış, bağırıp duruyordu, orospu mu olacaksınız ulan siz, pislik karılar, başıma bela mısınız, böyle nasıl dolaşıyorsunuz ortalık yerde, gibi şeyler söylüyor, kızlardan birine sutyen takmadığı için bağırıyor, diğer ikisine sutyenlerinin edepsizliği yüzünden çıkışıyor, memelerini elliyor, sol baştaki kızın sutyenini çıkarmaya çalışıyor, sutyenleriniz böyleyse donlarınız nasıldır ulan sizin, derken kameraya dönüyor, çekim orada bitiyordu.

(9) M kıpkırmızı oldu, kızın yüzüne bakamadan, bu bende kalsın, siz gidin, kimseye birşey söylemeyin, dedi, kızın telefonunu cebine koyup kendi telefonunu çıkardı.

(10) On beş dakika sonra ilçe emniyet müdürü M'nin yanındaydı; gazeteciler geldiğindeyse M çoktan gitmiş, müdür emniyete götürülmüştü bile.

100. Boşanmadan.

- (1) T gecenin bir saatinde gözlerini açtığında, M'nin de uyanık olduğunu gördü, ona doğru dönünce M, ne oldu, televizyona mı uyandın, kapatayım mı, dedi.
- (2) T televizyona baktı, sonra, yoo, dedi, fark etmedim bile açık olduğunu, bana biraz su verir misin?
- (3) M artık yürüyebiliyordu, Y'nin ya da Z'nin artık refakatçi kalmasına gerek olmadığına ısrar etmiş, dinlenmeye ihtiyaçları olduğunu söyleyerek ikisini de eve yollamıştı.
- (4) M suyu bardağa koyup uzattığında, özür dilerim, dedi T.
- (5) Aşkolsun, bir su verdim.
- (6) Onun için değil, dedi T, M'ye baktı, bütün bunlar için.
- (7) Yatağına yatmak üzere olan M vazgeçip T'nin yanına geldi, parmaklarının dışıyla yanağını hafifçe okşadı, benimle İstanbul'a gel, dedi, buradan çıkalım gidelim.
- (8) T birşey söyleyecek gibi ağzını açtı, nefes aldı, ama susmayı sürdürdü.
- (9) Ama arabayı sen kullanmayacaksın, diye ekledi M.

101. Kanıtlar.

- (1) Cumhurbaşkanı'yla yaptığı görüşmeden çıkan M, şoförünün kullandığı arabaya bindi, cep telefonunu çıkarıp mesajlarına baktı, *Guardian'*ın ana sayfasını açtı, ama vazgeçip telefonu kapattı ve dışarısını izlemeye koyuldu.
- (2) Şehrin merkezinden kurtulup ağaçlık sokaklara geldiklerinde bile trafik yoğunluğu; ağır ağır ilerlerken gördü M kadını.
- (3) En az yedi aylık hamileydi, ama oldukça şıktı; üç yaşlarında bir oğlu vardı, arabasında oturmuş, etrafı gösterip birşeyler anlatıyordu annesine; arabanın altı ve tutmaçları, alışveriş torbalarıyla doluydu.
- (4) M onları biraz geçtikten sonra arabayı durdurup indi, kadının yanına yürüdü; önce kendisine yaklaşan bu adamdan tedirginlik duyan kadın, M'nin yüzünü seçince neredeyse sevinçle gülümsedi, ama M konuştuğuca gülümsemesi silindi, başını sallamaya başladı; M oğlanın yanına eğilip onunla konuştu, oğlan başını evet anlamında sallayıp annesine baktı, M de eğildiği yerden kadına baktı; kadın itiraz etmeyi sürdürdüyse de kabul ettiği anlaşılıyordu.
- (5) M ayağa kalktı, kadının omzuna hafifçe dokunarak arabaya yöneltti; onlar arabaya yaklaşmışken şoför dışarı çıktı, bagajın kapağını açtı, önce torbaları, ardından da kadının katladığı arabayı koydu; M kapıyı tuttu, önce kadın, ardından çocuk, en son da M bindi.
- (6) Birkaç dakika sonra aynı sahne tersten tekrarlandı; size zahmet verdik, dedi kadın M'nin elini sıkarken, çok sağolun, çok mersi; M çocuğu başından öptü, arkalarından el salladıktan sonra arabaya yeniden bindi.

102. Işık.

- (1) Z'nin ne kadar korktuğunu bilemezsin, dedi Y; arabayla hastaneye gidiyorlardı; T'siz kalmak ve yaşamayı sürdürmek fikri bile adamı pencere pervazına çıkaracaktı neredeyse.
- (2) Atlattık neyse ki, dedi M; T evde biraz toparlansın, ben de İstanbul'a döneceğim artık, onların da herhalde ihtiyacı vardır biraz yalnız kalmaya.
- (3) Doğru, dedi Y, birlikte döneriz öyleyse, ben de aynı yolu tek başıma yapmayı istemiyordum hiç.
- (4) Onlar hastaneye giderken T de Z'ye kendi yolunu anlatıyordu: Seni ne kadar üzdüğümü biliyorum, bana senin kadar iyi gelen kimse olmadı hayatta, bu beni daha da kahrediyor.
- (5) Birşey soracağım sana, dedi Z, bunu sormak da beni kahrediyor, bu soruya içtenlikli bir yanıt almayı hakkım olarak gördüğümü düşünme, ama kendi akıl sağlığım için sormak zorundayım – M'ye döndün mü?
- (6) Z'nin gözlerine baktı T, bir an hiçbir şey demedi, sonra, sen M'yle Y arasında olup biteni görmüyorsun galiba, diye sordu.
- (7) Sahiden mi?
- (8) Benim hastaneden çıkmamı bekliyorlar bence, dedi T, haftasına kalmaz birlikte İstanbul'a giderler, yolda başlar ilişkileri, eğer hala başlamamışsa.
- (9) Aslında birbirlerine yaklaşıyorlar, değil mi?
- (10) M'nin hakkından başkası gelemez, dedi T.
- (11) Kim gelecekmiş benim hakkımdan, diyerek odaya girdi M, hemen arkasından da Y geldi.
- (12) Yeni bir yayınevi kuruluyormuş da, piyasayı sallayacakmış, sana gelir yakında haberi, dedi T, nefesini bitirmeden Y'ye döndü, ahh sizi gidiler, dedi, neler çeviriyorsunuz bakalım?
- (13) Yoo, ben kolyemi sizde unutmuşum, onu almaya gittim, M de çıkmak üzereymiş, birlikte geldik, aşkolsun yani, dedi Y, Z güldü; hanımefendi biraz fazla itiraz ediyor.
- (14) Neyine itiraz ediyorum, allah allah, bakıyorum iyileşmişsin, kocan da sana çanak tutuyor, hemen forma girmişsiniz, dedi Y.
- (15) Bence de, diye lafa karıştı M, Z'ye baksana, nihayet yüzü gevşedi adamın, bir güzellik geldi.
- (16) O senin güzelliğin, dedi Z, içinin aydınlığı yüzüne nur olmuş.
- (17) Siz ne diyorsunuz yahu, dedi T, kafanız mı iyi, ben mi leylayım?

(18) Galiba bizim kafamız iyi, her nedense, dedi Z, ama eve gidince bize yetişirsin, hadi çikalım artık, oda servisi berbattı, bir daha burada kalmayalım.

103. Muhalefetin Desteğiyle.

(1) Eşiniz çok zarif ve çok akıllı bir kadın, dedi İngiltere Kralı, Londra'daki Yunus Emre Kültür Merkezi'nin açılış resepsiyonunda M'yi çevreleyen kalabalığı neredeyse yarmak zorunda kalmıştı, ama Türk görevlilerin aksine bu durumu sakın karşılamışa benziyordu.

(2) Teşekkür ederim, dedi M.

(3) Sizin çok saygıdeğer bir çabayla ülkenizin kültürünü dünya kültürüne eklemlemeye çalıştığınızı, başarınızın en açık göstergesinin de bu resepsiyona Türkiye'deki muhalefet partilerinden bile senatörlerin gelmesi olduğunu söyledim kendisine; bana, kalıpları hoşunuza gider, konuştuklarına kulak verirsiniz, ama aslında duvara yaslanmış, iyi giydirilmiş birer kalas hepsi, asıl sakınılması gerekenler onlar, dedi.

(4) M geniş ve kalabalık salona hızla göz gezdirip krala gülümsedi, beni de en çok etkilemiş olan yanı, sert konuşmayı iyi becermesi, dedi.

(5) Biz ayrılmak zorundayız, dedi kral, kalıp eşinizle sohbet etmeyi sürdürmek isterdim; kendisine en iyi dileklerimi iletin lütfen; uygun bir zamanda sizden Türkiye'de edebiyatın son durumunu dinlemek isterim, belki bir kahvaltı ederiz.

(6) Bizim için bir onur olur, dedi M; kendisini uzaktan izleyen ışıltılı gözlerin sahibini, kral gittikten sonra görebildi, ama gördüğünde de, zorlu bir günün akşamında evine dönmüş gibi oldu.

104. Anne Sırtı.

(1) Havuza geliyor musunuz, dedi Y kahvaltı masasından kalkarken; Z çoktan seraya gitmişti.

(2) Kahvemi bitireyim, gelirim, dedi M, sen git.

(3) Y'nin terastan inişini, sonra da havuz kenarındaki şezlonglardan birine yerleşip güneş kremi sürüşünü hiç konuşmadan izledi T; gazetesine dalan M, T'nin sorusuyla yerinden sıçradı.

(4) İstanbul konusunda ciddi miydin?

(5) Ben kendimi daha ciddi hatırlamıyorum hiç, dedi M gazeteyi masaya bırakarak.

(6) T koltuğunda hafifçe doğruldu, M'ye doğru eğildi; neyi fark ettim biliyor musun, yazmayı özlemişim, kitapla yatıp kitapla kalkmayı, bütün gün kafamda romanımın kahramanlarını ve meselelerini taşımayı özlemişim, yazının etrafında dönen bir hayat istiyorum, buraya geldiğimde İstanbul kusturuyordu beni, ama hastanede yatarken hata yaptığımı anladım, İstanbul'a direnerek birşeyler yapmaya çalışıyordum hep, oysa onun gücünü alıp kendisine çevirmem gerekirdi, bunu seninle birlikte yaparım ben, yapabileceğimi biliyorum.

(7) T bunları söylerken M'nin yüzündeki değişimin farkına varmamış olmalıydı ki, M gazetesine doğru, sahte cümleler, dediğinde, duyduğu şeyi algılayamadı.

(8) Efendim?

(9) Sahte cümleler dedim, sahte cümleler kuruyorsun.

(10) Hainlik olsun diye mi yapıyorsun bunu bana, dedi T, gözlerinin bir anda dolmasını kendisi de beklemezmiş gibi bir kafa hareketi yaptı, parmağının kenarıyla kirpiklerini sildi.

(11) Hainlikten değil, yanlış anladın, dedi M, eski yüzü geri gelmişti, bazen coşuyorsun, coşmanı çok seviyorum, ama o coşkunun sahiciliğiyle söylediğin şeylerin sahiciliği birbirini tutmayabiliyor.

(12) Hangisine inanmıyorsun, yazarlığıma mı, ikimizin güçlü olacağına mı?

(13) Tabii ki güçlü oluruz, senin yazarlığına inanmamak da benim haddim değil, zaten mesele de bu değil; ben sadece çok kolay incinebileceğini görüyorum, çamur deryası bir edebiyat dünyasında pırıl pırıl bir yazar olma hayali kuruyorsun, üstüne en ufak birşey sıçrasa kahrolacaksın, bu kırılganlıkla iki adım yürüyemezsin, başına da geldi üstelik.

(14) T birşey demeden M'ye baktı bir süre, sonra gözlerini kıstı; bana söz ver.

(15) Ne sözü?

(16) Beni asla aldatma; başka bir kadınla birlikte olmaktan söz etmiyorum, hayatta aldatma, inancıma bir kez daha ihanet etme diyorum.

(17) Söz, dedi M, uzanıp T'nin elini tuttu.

(18) Topluluk içinde fısıldaşmak yasak, diye bağırdı Y, gelsenize artık aşağı.

(19) Hadi kalk, dedi M.

105. Odalar, Kilitleri.

(1) Hayvan dükkanının vitrininin önünde çömelmişti M, soğuk ama berrak bir kış gecesi, paltosunun eteği yerdeki kardan ıslanmıştı; gözlerini iki beyaz köpek yavrusundan alamıyordu, maskara maymunlar sizi, diyerek gülüyordu arada; sonunda bir tanesi, gazete kırıklarının üstüne kakasını yaptı, üstünü kapamaya çalışırken de basıverdi, ama tınmadı tabii; diğeri hemen yanaşıp onun arka ayağını koklamaya, sonra da ispiyonlarcasına havlamaya başladı.

(2) Çok ayıp, dedi M ayağa kalkarken, birbirinizin kusurunu araştırmayın.

(3) Dükkandaki satıcıyla konuşması kısa sürdü; ikisini yarın sabah dokuzla dokuz buçuk arasında getirebilirsiniz değil mi, dedi, saat çok önemli, karım çıkıyor dokuz buçukta, hediyesini kaçırırsın istemem.

106. Bazı Kuşların Etleri.

(1) Balkonun ne güzelmiş, dedi Y, eve önden girip salonun perdelerini, ardından da balkon kapısını açtıktan sonra; İstanbul güneşi, yanık tenini yumuşak bir parlaklıkla aydınlatıyordu.

(2) Toz içindedir şimdi, dedi M, şu bavulları bırakayım, hallederim.

(3) Y onun yanına geldi, çantalardan birini elinden aldı; önce halledeceğimiz başka birşey var bence, dedi, yüzünü M'nin yüzüne iyice yaklaştırdı, tabii benimle sevişmemeye yeminli değilsen.

(4) Gerektiğinde yemin bozmak meşru kılınmıştır, dedi M şöyle bir gülümseyerek.

107. Aldanmamak.

- (1) Köy çayırında şenlik vardı; M ve Y kalabalığın ortasında oturuyor, başka senatörler ve eşleriyle birlikte halk oyunları izliyorlardı.
- (2) Oyunlar bittikten sonra sıra toplu nikah törenine geldi; civar köylerden gelen yedi çift, çayırda kurulan uzun masanın bir yanına oturdu, nikah memuru yerini aldı.
- (3) Benim dedem de Musul'un köyünden kız almış, dedi M.
- (4) Belki bu çocuklardan birisinin akrabasıydı, dedi Y.
- (5) Doğru söylüyorsun, dedi M, benim oğlan da bunların arasında olabilirdi ayrıca.
- (6) Gürültülü çayırın ortasında M'yle Y'yi çevreleyen bir sessizlik fanusu oluştu bir an; sen de benimle değil, H'yle oturuyor olurdun burada, dedi Y.
- (7) Haksızlık ediyorsun, dedi M sonunda, gürültü fanusun içini doldurmaya başladı; Y nasıl bir haksızlık ettiğini anlamamıştı, bakışlarından belliydi, ama M bir açıklama yapmadı, Y'nin eline uzandı, dudaklarına götürdü.

108. Dizildiler.

(1) T telefonu kulağıyla omzu arasına sıkıştırmış konuşurken bir yandan da salonda içkilerin durduğu iki katlı el arabasından bir viski şişesi aldı, banyoya gitti, şişenin yarısını lavaboya boşalttı; yok canım, ne üzüleceğim, kızmıyorum bile, dedi, kendime kıızıyorum yalnız, insan bu kadar mı enayi olur; çamaşır makinesinin yanındaki dolabın en altından, tarım ilacı görünümlü ufak bir bidon çıkardı, viski şişesini lavaboya koydu, bidondaki sıvıyla doldurdu; bidonu yerine koyup dolabı kapattıktan sonra şişenin ağzını kapadı, iki-üç kere çalkaladı, mutfağa gitti.

(2) Buzdolabının kapağını açtı, bakındı, kapaktaki raflardan birinden açılmamış bir paket bitter çikolata aldı, dolabı kapattı; her neyse, dedi, birbirleriyle mutlu olsunlar, benden de uzak olsunlar, ne bok yerlerse yesinler; ekmeklikten ekmeği alıp iki dilim kesti, tost makinesine koydu; onların kızarmasını beklerken meyve kasesinden bir yeşil elma alıp yıkadı, ufak bir tabağa dilimledi; tost makinesinden aldığı ekmekleri başka bir tabağa koydu, üzerlerinde zeytinyağı gezdirdi.

(3) Duvar dolabından bir viski kadehi aldı; Y'nin hiçbir şeyden haberi olduğunu sanmıyorum ben, dedi, yani fark edip de bir aile faciası çıkmasın diye M'yi götürmek gibi bir senaryoya aklı ermez onun; hazırladığı tabakları, şişe ve kadehi tepsiye koydu; tepsiye baktı; buzluktan buz çıkarıp büyük bir su bardağını buzla doldurdu, bardağı da tepsiye koydu, tepsiyi alıp salona geçti; işte böyle, tamam canım, sağol, konuşuruz sonra, diyerek telefonu kapadı.

(4) Tepsiyi televizyonun karşısındaki sehpaye koydu, tepsidekileri çıkarıp yan yana dizdi; DVD'leri karıştırmaya koyuldu; *Kill Bill*'in ikinci filmini seçti; rahat kanepeye kuruldu, ilk içkisini koydu, büyük bir yudum aldı, suratı buruşuverdi, ağzına önce bir elma attı, ardından çikolata paketini açıp ısırıldı.

(5) Uma'yı satan hastabakıcının hastane odasından gevrek bir neşe içinde çıktığını görünce T, yapamayacağın şeyi söylemeyeceksin, dedi.

109. Gönüllerin Fethi.

(1) New York'ta büyük bir kitapevinin ikinci katında M, İngilizce yayımlanan yeni kitabından Mengele'yle ilgili bir bölüm okudu, oldukça kalabalık izleyici kitlesinin alkışından sonra da soruları yanıtladı.

(2) Bildiğim kadarıyla uzun süredir, *Gözlerinde Elli Sebep'*ten bu yana yazmıyorsunuz, bu suskunluk nedendi, şimdi bu suskunluğu kırmaya neden karar verdiniz?

(3) Çok uzun süredir yayımlamıyorum, dedi M, ama yazmadığım doğru değil; bu yazdıklarımı belki de hiçbir zaman yayımlamayacağım ayrıca; bu kitabı oluşturan uzun öyküleri de yıllar önce, New York'tayken yazmıştım, ama sonra bir kenarda unutmuşum; galiba bir roman olmasını planlamıştım, sonra vazgeçtim, unutmam belki de o yüzden; geçen yıl başka birşey ararken karşıma çıktı, bilmediğim bir gençlik fotoğrafımı bulmuş gibi oldum.

(4) Bu sabah ikinci kez Türkiye senatörü seçildiniz, öncelikle kutlamak isterim; yazarlığınızın siyasetçi kimliğinize bir katkısı oldu mu sizce?

(5) Senatodaki arkadaşlarımdan bazıları, olmadığından emin; tam tersine, aklımın bir karış havada olduğunu, dünyayı roman sandığımı, gerçekleri göremediğimi söylüyorlar.

(6) Sizce?

(7) Yazar olmak da, siyasetçi olmak da temelinde kendine bir söz vermek ve bu sözü tutmaya çalışmakla ilgili bence, bu sözün cümleleri her yazar ve siyasetçi için farklı, ama varoluşunuzun gerçek nedenini kavramanızı ve bu nedeni, ne olursa olsun unutmamanızı, herşeyden üstün tutmanızı, en zor koşullar altında bile korumanızı gerektiriyor; bu tür bir ahde vefa, iyi bir yazar ya da siyasetçi olmak ve öyle kalabilmek için şart bence.

(8) Sizin kendinize verdiğiniz söz neydi?

(9) Beni bağışlayın, dedi M, gerçek adınızı yalnızca sizin bilmeniz gerekir, başkasına söylerseniz asla özgür olamazsınız; ama şu kadarını söyleyebilirim, kendinize verdiğiniz söz ne kadar büyük olursa, ödemeniz gereken bedel de o kadar büyük oluyor.

110. Sofra Adabı.

(1) M yayınevindeki odasında, basılmak üzere olan bir kitabın matbaadan gelmiş ozalitlerini kontrol ediyordu; önsözü satır satır okuduktan sonra kitabın geri kalanını hızla katetti, sayfa numaralarını ve benzeri ayrıntıları kontrol etmekle yetindi.

(2) Kitabın tasarımını yapan P, elinde kapak provalarıyla M'nin yanına geldi, bir süre ses çıkarmadan onun çalışmasını izledi, ardından, müthiş bir roman olmuş, dedi, önsözünüzü de çok sevdim, T'nin intihar etmesi çok korkunç, insanlığa ihanet gibi birşey.

(3) P kapak provalarını M'ye uzattı; birinde yazar olarak M'nin adı vardı yalnızca, diğerindeyse T'yle M'nin adları; ikisinde de T'nin parıltılı ve hüznü gözleri, okuyucunun içine bakıyordu.

(4) Doğru söylüyorsun, dedi M, o yüzden onu kurtarmak istiyorum, bu kitap en sonunda onu kurtaracak, kaç insan da bu sayede kurtulacak; yalnızca kendi adının olduğu kapağı yırttı, diğerini P'ye uzattı: Budur.

111. Sınananlar.

(1) Bu yaşımda, fahri editör olarak, hiçbir ücret almadan yayınevinde çalışmayı, her yıl onlarca dosya okuyup rapor yazmayı, bunlardan bazılarını yayına hazırlamak için yazarıyla uzun uzun çalışmayı sürdürmemin tek nedeni, dedi M, yeni yazarların ortaya çıkmasına katkıda bulunmaktan duyduğum benzersiz heyecan; kendi yazdıklarım beni asla bu kadar heyecanlandırmadı, Kendini Yazdıran bile.

(2) CNN'in Londra stüdyosundaki sunucu, peki yayımlanmasına engel olduğunuz, yayımlamaya değer bulmadığınız yazarlar için ne diyeceksiniz, diye sordu, herhalde yıllar içinde dosttan çok düşman kazandınız.

(3) M güldü; doğru, ama inanın, başta düşman olup sonradan dostluğunu kazandığım yazarlar da çıktı aralarından; kişilerle değil metinlerle uğraştığımı anladıklarında tavırları değişmiştir genellikle.

(4) Yayınımıza katıldığınız için teşekkürler, dedi sunucu, geçtiğimiz günlerde tüm yapıtları İngilizce olarak tek bir ciltte toplanan ve Türkiye'nin yaşayan en büyük romancılarından biri unvanını hak eden M'yle görüştük ve kitap dünyasındaki son gelişmeleri nasıl değerlendirdiğini öğrendik.

(5) M Ankara'daki stüdyodan çıkınca, kapıda bekleyen şoförüne, ben biraz yürüyeceğim, sonra eve giderim, sen beni yarın sabah al, diyerek gönderdi.

(6) Mezarlığa gitti; Y'nin mezarını alışkın hareketlerle yapraklardan, otlardan temizledi, sonra mermerin kenarına oturdu, yüksek servilerin arasından gökyüzüne baktı kısa bir süre, sonra gözleri diğer mezarlara kaydı, derin bir nefes aldı; burada huzurlu olduğu belliydi.

112. Çelik Gibi.

(1) *Gözlerinde Elli Sebep*, M'nin başyapıtı olarak karşılandı; yazdığı önsözde T'yi övmesi ve kitabı çift imzalı olarak yayımlaması, trajik bir şekilde biten, bu çağda varlığı unutulmuş gerçek romantik aşkın işareti olarak değerlendirildi ve bu da M'nin artı hanesine yazıldı.

(2) Kitabın ne kadarının M'ye, ne kadarının T'ye ait olduğunu tartışan eleştirmenler, kadın duyarlılığını çağrıştıran yanlarına rağmen bu romanın gerçek bir M romanı olduğu, edebiyat kamuoyunu uzun süre meşgul eden bir önceki romanında ilk işaretlerini verdiği müthiş ustalığın zirvesine bu kitapla çıktığı konusunda neredeyse hemfikirdi.

(3) M'nin tarihçi kuzeninin karısı takma adla, M'nin çelik gibi sınırlara ve inanılmaz bir blöf yeteneğine sahip bir hırsız olduğunu yazdıysa da, bu yazıyı hiç kimse "görmedi".

(4) M verdiği söyleşilerde kitabı tek başına sahiplenmekten özenle kaçındı, romanın büyüklüğünün T'nin yeteneğinden kaynaklandığını yineledi; bu tavrı, kitabı aslen M'nin yazdığının ve T'ye onulmaz bir aşkla bağlı olduğunun kanıtı sayıldı elbette.

113. Tövbe Etmek.

(1) Beyninde habis bir tümör olduğunu, ameliyatın fayda etmeyeceğini, en fazla bir yıl yaşayacağını, önceleri hareketlerinin sınırlanacağını, sonlara doğru konuşamaz olacağını, felç geçireceğini, en sonunda yutkunamaz ve nefes alamaz hale gelip öleceğini öğrenen M, yaşına rağmen dinç adımlarla hastaneden eve dönerken, çok sevdiği bademli cheesecake'lerden aldı, eve girer girmez mutfağa gitti, yardımcısının karışmasına izin vermeyip bir dilim kesti, ama dolaptan çıkardığı küçük tabak elinden kayıp düştü, kırıldı; M uzunca bir süre, hiç hareket etmeden yerdeki kırıklara baktı, sonra çekmecedен bir çatal çıkardı ve kesmiş olduğu dilimi, paketin içinden iştahla yemeğe koyuldu.

114. Yardım.

(1) Yayınevinin, iki yüz bin adet satan ve 17 dile çevrilen kitap için verdiği şaşaalı partiden ayrılan M, yağmur altında İstiklal Caddesi'ne çıkmak üzereyken karşıdan Z'nin geldiğini gördü; daha gülümsemeye bile fırsat bulamadan Z suları sıçrata sıçrata koşarak onun önünde bitti ve tek bir söz söylemeden suratına yumruğu indirdi; M dengesini kaybedip sırtüstü yere düşünce üstüne oturup yakasına yapıştı, sarsaladı; ne yapacağını bilemiyor gibiydi; alnına tükürdü, karşı koymaya yeltenmeyen M'nin kafasını yere vurdu, sonra ağlamak üzereymiş gibi bir sesle, sen ne biçim bir insansın ulan, diye bağırdı, ardından da gerçekten ağlamaya başladı ve yineledi, ne biçim bir insansın ulan sen.